

KYLKIRAUTA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

N:o 3/1984

TÄMÄ ON PALVELUA!

Postipankin käyttötililtä ja karttuvalta talletustililtä maksat **ilmaiseksi**.

Valitse niistä palkkatilisi ja nauti vattomasta maksamisesta, selvistä tiliotteista, kätevistä korteista ja valtakunnallisesta pankkiautomaattipalvelusta.

Palkkatililainaa saat heti, kun palkkasi on tullut Postipankkiin 2 kuukautta. Pikalainaa pienempään rahantarpeeseen heti käteen. Myös isommista lainoista neuvoteltaessa olet vahvoilla.

Tule ja tutustu palkkatilиеmme etuihin postissa tai konttorissamme.

POSTIPANKKI

**TAVOITTEISTA
TOTTA**

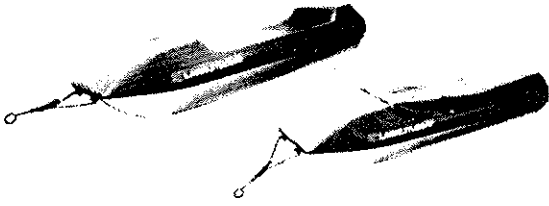
LAADUKAS PAINOTALO

Nykyaikaista painotekniikkaa
– vankkaa ammattitaitoa

**Kainuun Sanomain
Kirjapaino Oy**

PL 150, 87101 KAJAANI, puh. 986-24411

NASTY-MOOTTORIKELKKA-AHKIO

- VALMISTUSMATERIAALI LASIKUITU
- VARUSTETTU MUOVITETULLA NAILONKANGASPEITTEELLÄ
- KAKSI KOKOA

MITAT:	pieni	iso
— pituus	215 cm	255 cm
— leveys jalaksista	37 cm	48 cm
— suurin leveys	52 cm	64 cm
— vetoaisan pituus	50 cm	60 cm
— paino	n. 25 kg	n. 30 kg

- Vetoaisa jousitettu
- Pohjassa metallijalaket, jossa takaosassa ohjaimet sivuluiston estämiseksi
- Sisäpuolella narut tavaroiden kiinnitystä varten
- Sisäpuolella pohjassa laudat liukkauden poistamiseksi
- Pohja vahvistettu

ES-TUOTE

ESA TOLVANEN
R-LINJA 5
37800 TOIJALA FINLAND
PUH. 937-21690

MENESTYS- IKKUNAN MERKKI

Glasson LOWE selektiivilasin 10 menestystekijää:

- 1) Ainoa kotimainen selektiivilasi.
- 2) 15 vuoden takuu.
- 3) Jokainen Glasson LOWE selektiivilasielementti on leimattu Glasson LOWE Original-merkillä 1.3.84 lähtien.

- 4) Veto pois. Tunnelma syntyy oikeaoppisesta lämmön jakautumisesta ja vedottomuudesta.
- 5) 85% lämpösäteilystä pysyy sisäpuolella; lämmityskustannuksissa jopa 20%:n säästö.
- 6) Ylivoimaiset lämpö- ja lämpöaloudelliset ominaisuudet tavallisiin ikkunoihin verrattuna. Kaksinkertainen LOWE lasielementti vastaa k-arvoltaan (lämmönläpäisykerroin) lähes 4 tavallista lasia.
- 7) Mahdollisuus energiataloudellisiin avustuksiin.
- 8) Sopii kaikkiin ikkunatyyppeihin.
- 9) Ei tarvita uusia karmeja tai puitteita, mikäli entiset ovat hyvässä kunnossa.

- 10) Korkealaatuinen, kokonaisvaltainen ikkunaosaaminen ja palvelu Ikkuna spesialistiliikkeestä.

LASISALPA

KUURNANK. 38 80130 JOENSUU 13
Puh. (973) 209992

vahva uutis- lehti

AAMULEHTI A

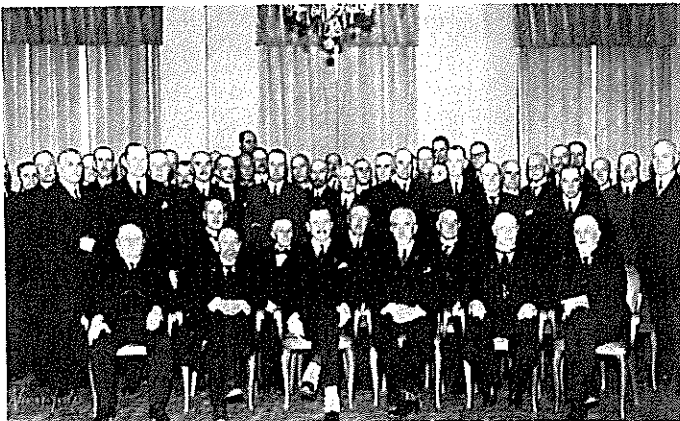

KYLKIRAUTA

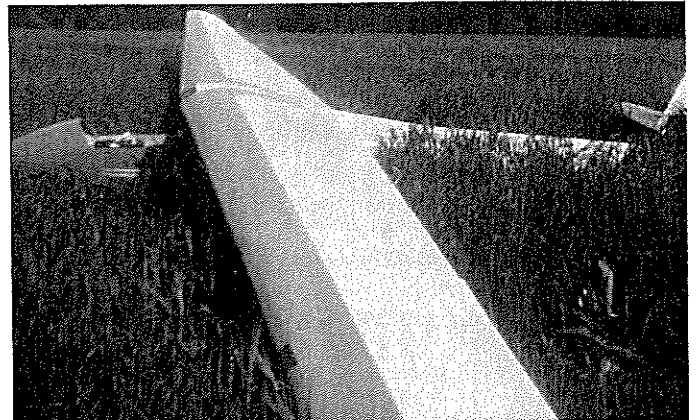
N:o 3/1984

SISÄLTÖ

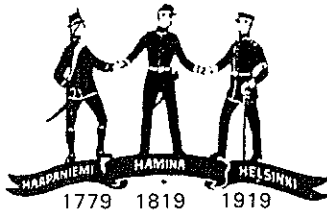
Päättynyt aikakausi.....	3
Viime kesänä siirtyi ajasta ikuisuuteen viimeinen Haminan kadetti. Se merkitsi yhden aikakauden päättymistä. Suomen Kadettiklubi oli Haminan kadettien yhdysside.	4
Oulun pilvenveikko	12
Kysymyksiimme vastaa tällä kertaa pääesikunnan työsuojelutoimiston päällikkö. Puolustusvoimien työsuojelua moititaan onnettomuuksien sattuessa, mutta kuinka paljon niitä oikein sattuu	16
Normandian maihinnousu 40 vuotta sitten oli ratkaiseva sodan lopettamiseksi, sitä oli edeltänyt joukko maihinnousuja, jotka kaikki tähtäsivät toisen rintaman muodostamiseen	18
Välirauhan solmimisesta on kulunut 40 vuotta. Meklari muistelee sodan päättymistä	21
Kadettimatrikkeli on lähes 15 vuotta vanha. Uutta on jo kauan odotettu. Nyt on ryhdytty töihin uuden saamiseksi. Tässä lehdessä sivuilla 22 ja 23 kerrotaan, minkälaista matrikkeliä suunnitellaan. Sivulla 24 annetaan ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseksi. Vastauslomake on sivuilla 25 ja 26. Tutustukaa huolella.	22-26
Sotilas joutuu sodassa kovaan sekä psyykkiseen että fyysiseen rasitukseen. Kestäminen on yksilöllistä mutta rauhanajan koulutuksella tähän kestämiseen voidaan vaikuttaa.	28
Toisen maailmansodan merkittävimmät siviilijohtajat olivat sairaita miehiä	32
122 kadettia päätti elokuussa kolmivuotisen opiskelunsa ja siirtyi luutnanteiksi ylennettyinä kouluttamaan varusmiehiä.	36
Kirjat	38
Kadettikunta	40
Kurssikuulumisia	42
Itse asiasta	47
In memoriam	48
Kansikuva: Sota on päättynyt	

Kadettiklubin vuosikokous 24.5.1940 juuri päättyneen Talvisodan jälkeen. Keskellä sotamarsalkka C G Mannerheim. (sivut 4-10)

Purjelentäjän tie voi johtaa vaikka kaurapeltoon. (sivut 12-14)

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 142
N:o 3/1984

Päätoimittaja: Evl Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:
Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto
Niilo Palmén pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta
Ilmoitus - Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
puh. 90-736978, 736328

Taloudenhoito
Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuo-
renk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh.
Hki 665 739

Tilaushinta ..... 20 mk/v
Irtonumerot ..... 5 mk

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1984

Päättynyt aikakausi

Viime kesänä siirtyi ajasta ikuisuuteen viimeinen Haminan kadetti. Näin päättyi aikakausi, jonka vaikuttajille nykyiset kadettiupseerit ja kadetit sekä koko Suomen kansa ovat oleva ikuisesti kiitollisia ja sitä kunnioituksella muistavia. Varsinainen vaikutuksen aika toki päättyi jo yli kolme vuosikymmentä sitten, mutta viimeinen kadetti oli vielä ikäänkuin yhdysside tuohon aikaan.

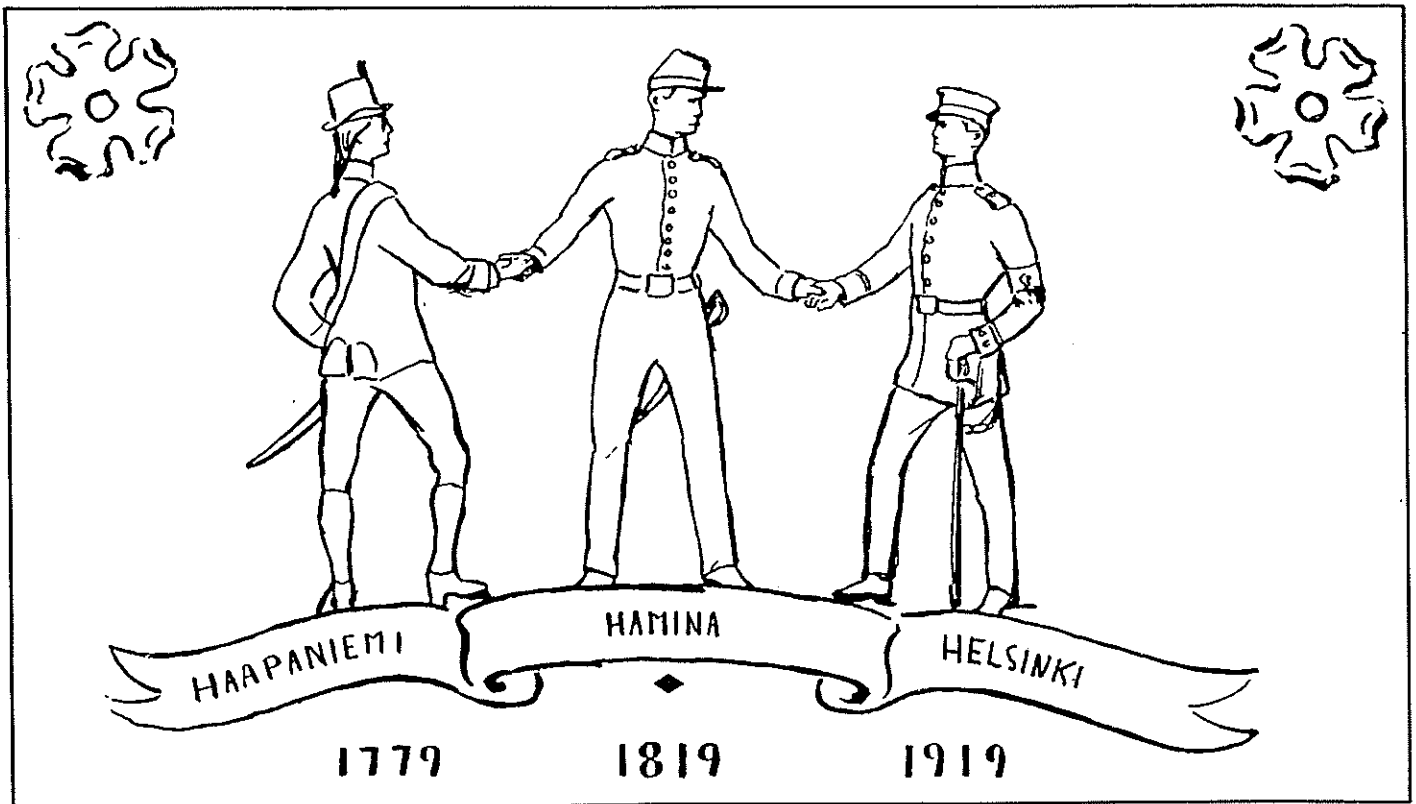
Haminan kadettikoulu lakkautettiin vuonna 1903 tsaarinvallan sortotoimenpiteiden yhtenä ilmentymänä. Koulun alusta - vuodesta 1812 - sen lakkauttamiseen asti siellä aloitti opiskelunsa 1611 oppilasta ja koulusta valmistui 960 upseeria. Suurin osa opintonsa keskeyttäneistä lähti vapaaehtoisesti siviilialalle saatuaan omasta mielestään riittävän koulutuksen.

Upseeriksi valmistuneet Haminan kadettikoulun kasvattit esittivät huomattavaa, jollei suorastaan ratkaisevaa osaa jääkäriupseereiden ohella vapaussodassa. Ylipäällikkönä toimi Carl Gustav Emil Mannerheim - yksi niistä joka aloitti opiskelunsa Haminassa - ja hänen lähimpinä alaisinaan oli pääasiassa muita Haminan kadetteja. Sotatoimiyhtymien johtamisessa he olivat avainasemassa. Jääkäriupseereilla ei siihen ollut vielä riittävästi kokemusta.

Vapaussodan jälkeen oli luotava maalle edellytykset rauhanajan armeijan muodostamiseen ja koulutukseen. Niihin liittyivät organisaatiokysymykset, kaluston hankinta ja kehittäminen, varuskuntien kehittäminen ja jopa osittain rakentaminenkin sekä monet muut sotaväen ylläpitoon vaikuttavat seikat. Vaikka näissä asioissa saatiinkin tuntuva apua saksalaisilta neuvonantajilta ja Saksassa koulutetuilta jääkäreiltä, kuuluu kunniaista melkoinen osa Haminan kadettikoulun upseereille.

Haminan kadeteista useat kunnostautuivat upseerin uran tai kadettikoulutuksen jätettyään monilla muilla yhteiskunnan aloilla. He olivat saaneet hyvän ja monipuolisen koulutuksen ja olivat lämpimästi isänmaahenkisiä. Nyky- ja tulevien sukupolvien on syytä muistaa kiitollisin mielin sekä Haminan kadettikoulua että sen kouluttamia miehiä.

Martti Sinerma

Kadettiveljeys elää ajasta aikaan.

JYRI PAULAHARJU

Suomen Kadettiklubi ja sen tausta

Kylkiraudan tunnuksena on kuvio, jossa kolmen eri aikakauden kadetit lyövät veljenkättä keskenään. He edustavat sotakoulujemme pitkässä historiassa Haapaniemeä, Haminaa ja Helsinkiä. Kädenojennus on nyt muuttunut kaikilta osiltaan vertauskuvalliseksi, viimeinen Haminan kadetti on poistunut sinne, mistä paluuta ei ole. – Ensimmäinen veljesside vaihtui symboliseksi jo vuosikymmeniä sitten, nyt oli toisen vuoro. Eläessään he kuitenkin ehtivät toteuttaa erään tavoitteen, minkä he olivat itselleen asettaneet. Haapaniemen ja Haminan kadetit siirsivät tuleville sukupolville perintönään aidon ja isänmaarakkuden elähdyttämän kadettiveljeyden. Heidän viestinsä sanoma oli ja on edelleen tuore ja

ajankohtainen. Sen merkitystä korostaa erityisesti viimeisen Haminan kadetin siirtyminen viimeiseen iltahuutoon. Perintö on nyt kokonaisuudessaan itenäisen Suomen kadetin vaalittavana.

Haapaniemen kadetin kädenojennus

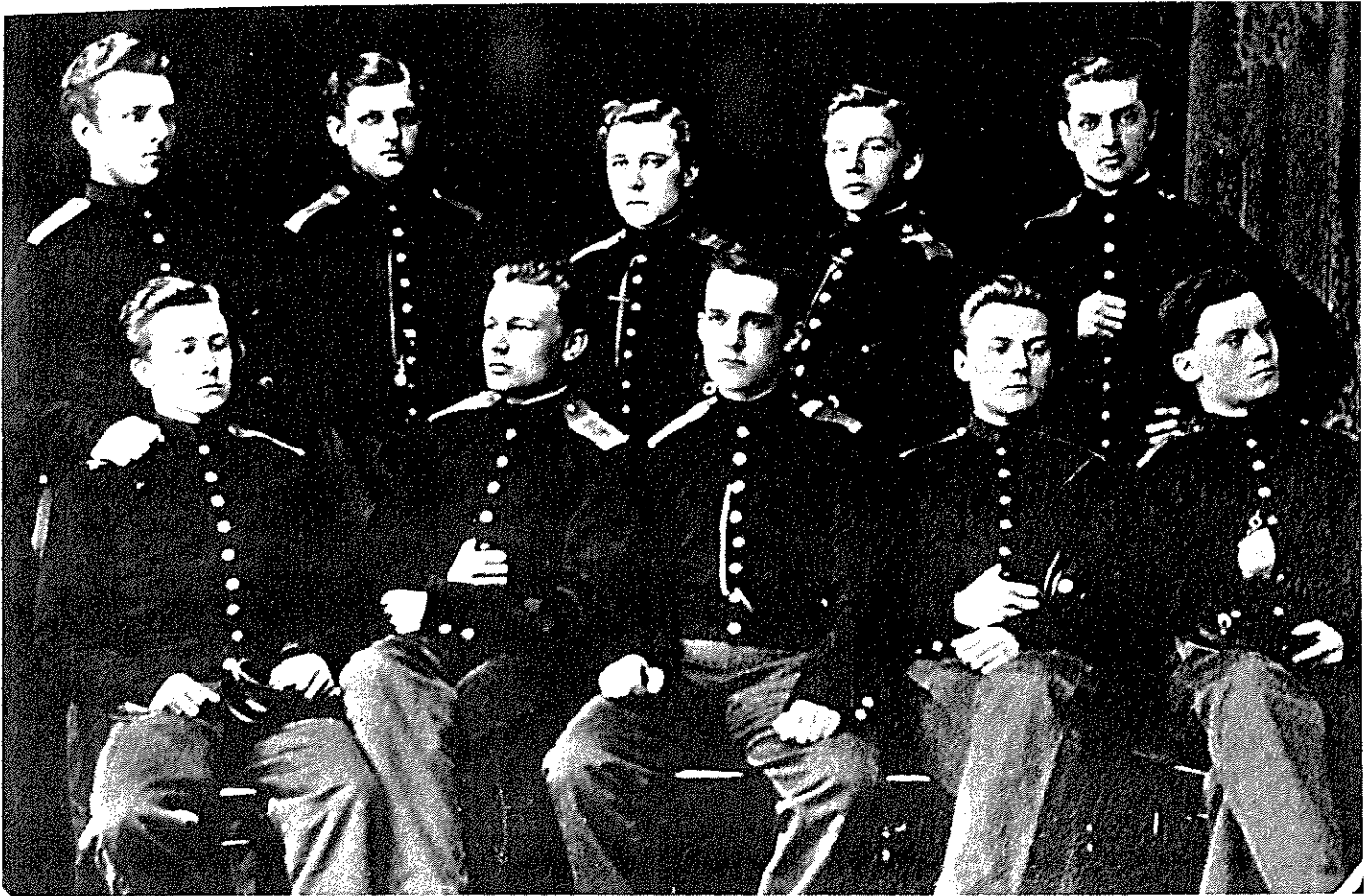
Haapaniemen kadettihenki ei ollut suinkaan sattumanvaraista koulupoikien keksimää eikä edes säätytunteen herättämää. Se perustui kestäville kasvatuseriaatteille, joita opetuksessaan noudatti kenties maineikkain suomalainen sotilaskasvattaja Samuel Möller. Everstiluutnantti Samuel Möller laati nimittäin Haapaniemen sotakoulun ohjesäännön, joka oli koulun

perusohje ja samalla oppilaiden keskinäisen kadettihengen luoja. Ohjesääntö vahvistettiin 27.8.1800 mutta on hyvin todennäköistä, että sen mukaisesti oli toimittu jo aiemmin, sillä Möller oli koulun opettajana lyhyttä jaksoa lukuunottamatta sen perustamisesta lähtien. Tämän ohjesäännön (Schole Artiklar at iakttava vid Haapaniemi Krigs-Schola) toisen osan 1 §:ssä selotetaan kadettihenkeä ja sen kasvattamista seuraavasti:

*"1§. Nuorukaisille, jotka kasvatetaan ja koulutetaan tuleviksi jäseniksi kunniakkaaseen sotilassäätyyn on välttämätöntä jo ajoissa totuttautua tässä säädys-
sä vallitsevaa sekä välttämättömän tarpeelliseen että hyödylliseen yhteishenkeen (esprit de corps).*

Mutta koska kokemus on osoittanut, että hengen oikean tarkoituksen väärinkäsittäminen on tehnyt siitä mukavan peitteen syyllisten tovereittensa viikojen ja rikkomusten salaamiseksi, niin esitettäköön tässä lyhyesti mutta selvästi mihin nk esprit de corps perustuu, nimittäin:

- 1:o Hellittämättömänä yritykseen olla yhtä hyvä tai parempi kuin toverinsa, ei ainostaan ahkeruudessa ja aikansa oikein käyttämisessä, vaan myös puhtaudessa, siisteydessä ja järjestyksen kaikissa ilmenemismuodoissa.
- 2:o Erikoisen hillittyyn ja siveään käytökseen.
- 3:o Tovereittensa pienien virheidensietämiseen.

Vuonna 1874 ylennetyt kadetit ryhmäkuvassa. Vas. oi. takaa: von Frenckell, K Neovius, Gripenberg, Blomqvist, Alfthan, Forsten, Weilin, A Neovius, Stenius ja Grahn.

- 4:o *Tovereittensa onnellisten tai onnettomien olosuhteitten läheiseen osanottoon.*
- 5:o *Tovereittensa epämoraalisuuden ja paheitten jyrkkään inhoon.*
- 6:o *Rikosten ja muiden häpeällisten tapojen ajoissa havaitsemiseen niissä tovereissa, joiden alhainen käytöstapa voisi heittää varjon koko joukon ylle."*

Säännösten kohdat voivat tuntua tänä kollektiivisuuden aikana yliammutuilta, mutta on muistettava, että ohjesääntöä on tarkasteltava sen ajan taustaa vasten. Toisaalta pukemalla edellä mainitut pykälät nykykaiseen asuun voidaan havaita, että niiden perusajatus on pysynyt edelleen voimassa, teksti on ajatonta sanomaltaan.

Määrätietoinen kunniakäsitteen ja yhteishengen kehittäminen ja kasvattaminen johti Haapaniemen kadettien eräänlaiseen itsehallintoon, jossa "vanhempien neuvosto" (de Äldres rod) oli kunniauoimioistuimena. Koulun yhteishengen vaikutuksesta on todisteena mm kou-

lun johtajan everstiluutnantti von Fieandtin ilmoitus 7.4.1815: "... Täällä ei käytetä muuta ojenusta kuin arestia ja sitäkin mitä säästävöisömmön. Pääkeino-na kunniatunnon, ahkeruuden ja täsmällisyyden ylläpitämöiselle

on hyvä "esprit de corps" joka, kun se on saatu herätetyksi, arkana kaikille tahroille, mitä huollisömmön itse säilyttää puhtautensa.."

Haapaniemen sotakoulun kasvattien keskinäinen henki ja ka-

dettiveljeys ihanteineen sekä tavoitteineen muodostui kestäväksi ja ehyeksi. Siitä kertovat omaa tarinaansa Suomen sodan 1808-1809 maineikkaat tapahtumat sekä Haminan Kadettikoulun omaksumat perinteet. Se ulotti vaikutuksensa myös itenäisen Suomen Kadettikuntaan. Se elää edelleen keskuudessamme.

Haminan kadettien toverikunta

Ystävyysseiden solmiminen kuuluu nuorukaisikään, sillä ketkä helpommin ottavatkaan vastaan kaikkia uusia aatteita ja rientoja kuin nuorukaiset, jotka juuri kodin jätettyään alottavat oman itsenäisen elämänsä. Mikä merkitys onkaan sillä, että sotilaille ja kansalaiselle annetaan oikea suunta juuri tuossa iässä. Näin luonnehti asiaa kenraalimajuri Hannes Ignatius, Haminan kadetti Kyllikraudassa n:o 1/1935. — Tältä pohjalta rakentui Haminan kadettikoulunkin veljeshenki aikanaan.

Haapaniemen Kenttämittauskoulun rakennusten tuhoudut-

Suomen Kadettikunnan toverikunnan syntysanojen lausuja kadetti Carl August Sevón.

Haminan kadettikoulun toverikunnan illanvietoissa esitettiin myös erilaisia näytelmiä kadettien toimiessa tarvittavissa osissa miehinä ja naisina.

tua tulipalossa syyskuussa 1818 koulutus siirrettiin eräiden väli-vaiheiden jälkeen Haminaan. Täällä aloitti Finska Kadettkåren eli Suomen Kadettikunta toimintansa 5.3.1821. Koulua kutsuttiin arkikielessä Haminan Kadettikouluksi. Ensimmäisinä Haminan vuosina oli koulussa oppilaana Haapaniemessä opintonsa aloittaneita kadetteja, jotka siirsivät mukanaan vanhan sotakoulun perinteet uusille kadettipolville. Eräs heistä, kadetti Carl August Sevón, joka oli aloittanut sotilasuransa Haapaniemessä vuonna 1816 laati kesälomansa aikana vuonna 1821 kadettien muodostaman toverikunnan perussäännökset. Sevónin kirjoittaman asiakirjan hyväksyivät ja allekirjoittivat kaikki kadetit 24.9.1821 ja siten oli kiinteästi solmittu siteet vanhaan Haapaniemeeseen ja sen edustamiin perinteisiin. Allekirjoitettu sopimus, jota kutsuttiin "Toverikunnan perustusasiakirjaksi" liittyi kaikissa olennaisissa kohdissa niihin itsehallinnon periaatteisiin, jotka olivat voimassa jo Haapaniemessä. Everstiluutnantti Samuel Möllerin noudattamat periaat-

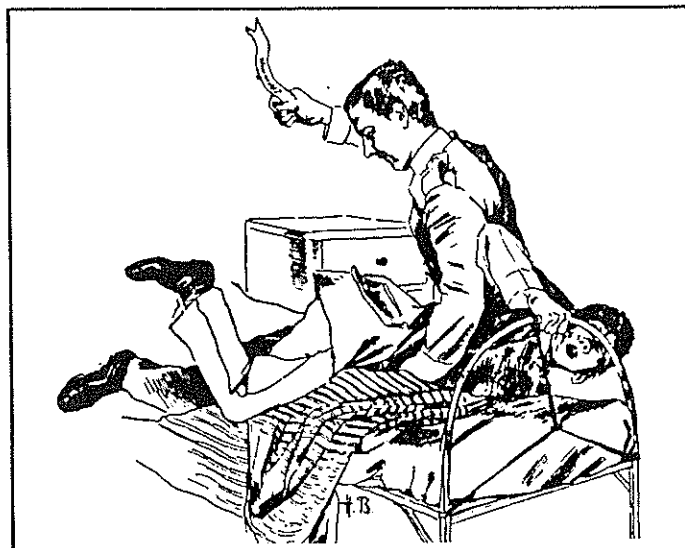
teet ja arvostukset siirtyivät siten uuteen opinahjoon. Eräiden tutkimusten mukaan venäläiset toteuttivat kadettikoulun siirron Haminaan mm. siitä syystä, että voitaisiin samalla katkaista vanhat perinteet Savon Prikaatin muistorikkailta ajoilta. Kadetti Sevónin laatima sopimus kuitenkin kaikessa hiljaisuudessa mitätöi venäläisten pyrkimykseen. Vanhat suomalaiset sotilas-

perinteet muodostivat vankan perustan Suomen Kadettikunnan keskinäiselle hengelle.

Kadetti Carl August Sevón oli Yrjö Maunu Sprengtportenin kasvattipoika. Eräät aikalaiset väittivät hänen olleen peräti Sprengtportenin avioton lapsi, tosin tästä seikasta ei ole olemassa mitään luotettavaa näyttöä. Sevónilla oli kuitenkin erinomaiset edellytykset toimia

kahden aikakauden välisenä sil-tana. Tällaisesta roolista itse asiassa oli kyse. — Kadetti Sevón selviytyi hyvin opinnoistaan ja hänellä oli selkeä käsitys upseerille asetettavista vaatimuksista. Hän valmistui upseeriksi Suomen Kadettikunnasta eli Haminan kadettikoulusta tammikuussa 1823 ja sijoittui tsaarin seurueeseen. Lupaavasti alkanut ura päättyi traagisesti saman vuoden kesällä Sevónin hukuessa tapaturmaisesti Heinolassa. Hänet haudattiin Heinolan hautausmaalle, jonne pystytettiin muistomerkki. Hautakivi vertauskuvallisine hahmoineen turmeltui aikojen kuluessa ja hautapaikkakin oli välillä unohtuksissa.

Sevónin laatima säännöstö eli sopimus, joksi sitä myös kutsuttiin, käsitti kahdeksan lakia. Sopimuksen tarkoituksena oli yhdistää kaikki kadetit liittoon oikeassa hengessä, ankarissa ja puhtaissa tavoissa, rehellisyydessä, sotilaskunniakäsitteissä ja tiedoissa tehden heidät siten kelloisiksi yhteiskunnan jäseniksi kuten asian luonnehti Hannes Ignatius. Haapaniemen Vanhempain neuvostoa vastasi uu-

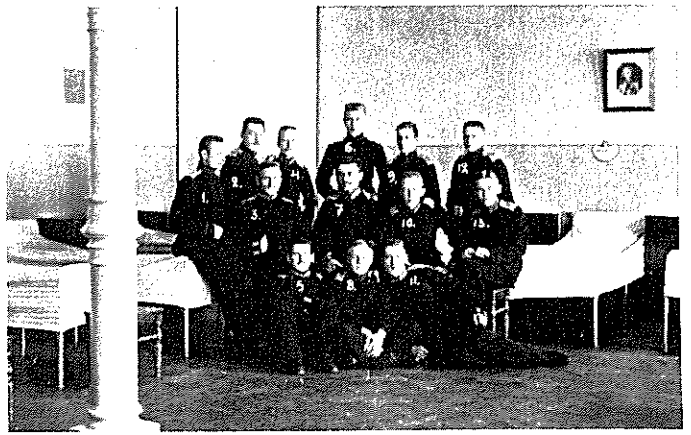

"Plätzmörja" eli ruumiillista kuritusta peltilevyllä.

Tupajärjestystä ja kadetteja.

Suomen Kadettikunnan 1. osaston kadetteja vv 1901–1902. 1) Bjärk, 2) Späre III, 3) Forsell, 4) Humble, 5) Lessig, 6) Finne, 7) Strömberg, 8) Nyholm, 9) Alftan, 10) Palin, 11) Appelgren, 12) Neovius, 13) Enckell.

nessa sopimuksessa ”Kahdeksikko” eli ”De Åtta”. Tähän luottamusneuvostoon ei tietävästi valittu jäseniä iän tai tietojen perusteella vaan pääsyaatimuksena oli ”vakiintunut luonne”. Neuvosto valvoi lakien noudattamista ja sillä oli myös sopimuksen mukaan oikeus päättää tarvittavista rangaistuksista. Oikeudenkäytötavoista säädettiin, että luottamusneuvoston tuli tuomita” aikomuksen eikä seurausten perusteella”. Äärimmäistä ankaruutta tuli noudattaa asioissa, jotka koskivat juuriamista, selviä valheita, rikottuja lupauksia sekä tovereiden kesken sopimattomia puhetapoja. Rangaistuksina tulivat kyseen erottaminen toverikunnasta määrääjäksi, suulliset nuhteet pienemmän tai suuremman toveripiiriin edessä, lomakiellot sekä raskauttavissa tapauksissa myös ruumiillinen kuritus, löylytys eli ”stut”. Sevónin sopimuksessa määrättiin lisäksi, että ”törkeistä rikoksista, joiden jälkeen toveruus rikollisen kanssa ei enää koskaan ole mahdollinen, ja yleensä sellaisista rikoksista, joista koulun maineen täytyy kärsiä, tulee tehdä ilmoitus johtajalle, josta seurauksena tulee olla syyllisen erottaminen koulusta”. Tätä ankaraa pykälää ei tietävästi tarvinnut soveltaa käytäntöön kuin muutamissa tapauksissa koko kadettikoulun olemassaolon aikana.

Toverikunnan muodostamisen jälkeen perustettiin vielä Sevónin laatiman sopimuksen mukaan kadettien yhteinen rahasto. Mielenkiintoiseksi tekee tämän sinänsä tavanomaisen ra-

haston perustamisasiakirjan ns. lopttamispykälä. Mainitussa kohdassa edellytetään, mikäli ”koulu tulevaisuudessa lakkaisi olemasta” siirtyisi rahasto ”jollekin muulle samaa lajia olevalle Suomen nuorukaisia varten tarkoitettulle ja Suomen alueella olevalle laitokselle”. Lisäehtona oli loppuun kirjattu seuraavaa: ”... opetus tässä laitoksessa ei saa olla omiaan halventamaan kansallistuntoa, vaan kasvattamaan miehiä, jotka rakkaudellaan isänmaahan, kunniaan ja rehellisyyteen tekevät itsensä esi-isiensä muiston arvoisiksi”. Todettakoon vielä, että nämä syvälliset sanat oli kirjoitettu vuonna 1821, Suomen suuriruhtinaskunnassa.

Haminan kadettikoulun toverikunnan olemassaolo ei tietävästi ollut koulun johdolle mikään salaisuus. Ei se ollut sitä Haapaniemessäkään. Tosin oli

aikoja, jolloin koulun päällystö venäläisen ylijohdon takia ei voinut olla virallisesti tietoinen kadettien yhdistyksestä. Se olisi helposti voitu leimata salaiseksi ja vaaralliseksi vehkeilyksi. Mutta joskus koulun johtokin aiheutti hankaluuksia kadettien toverikunnalle. Koulun johtajat **Thesleff** ja **Dittmars**, jotka olivat saaneet koulutuksensa Venäjällä seurasivat sangen epäluuloisesti kadettiyhdistyksen toimintaa. Varsinkin kenraalimajuri **Dittmars**’in ollessa koulun johtajana ja everstiluutnanttina **Ekestubben** komppanian päällikkönä, oli toverikunnalla vaikeuksia. **Ekestubben** kerrotaan olleen liukkaan ja matelevan henkilön, joka liehki esimiehiään ja alaisiaan kohtaan osoitti kovuutta ja häikäilemättömyyttä. Hän koetti saada itselleen ilmiäntajan toverikuntaan ja lopulta onnistuikin hankkeessaan.

Täten hän sai haltuunsa osan yhdistyksen arkistosta, osa ehdittiin pelastaa **Sippolan** hoviin **von Daehnin** turviin. Seurauksena **Ekestubben** operaatiosta oli toverikunnan lakkauttaminen vuonna 1840. Seuraukset olivat surulliset. Koska ei enää noudatettu keskinäisiä sääntöjä eli ”lakeja”, levisi kadettien keskuuteen huonoja tapoja, mm. alkoholin nauttiminen yleisty ja pennalismi rehoitti. Onneksi **Ekestubben** kausi päättyi lopulta ja koulun johtajaksi tuli vuonna 1843 **Haapaniemen** kadetti, vapaaherra **John Reinhold Munck**, joka nopeasti loi kiinteän yhteistoiminnan koulun päällystön ja kadettien kesken. Samalla heräsi ajatus perustaa uudelleen toverikunta. Tämän uuden vaiheen isänä pidettiin kadetti **Kristian Åkerblomia**, sittemmin senaattori ja jalkaväen kenraali, aateloituna **Oker-Blom**.

Uusi toverikunta muodostettiin, nyt kokonaan uuteen kokoonpanoon vastaten siten paremmin oppilaitoksen yleistä organisaatiota. Uuden lain mukaan, joka hyväksyttiin vuonna 1843 säännöstö jakaantui 1) peruslakeihin, 2) lakeihin, joita oli noudatettava kadettikoulussa sekä sen ulkopuolella, 3) lakeihin, jotka koskivat sisäistä elämää kadettikoulussa ja 4) lakeihin, jotka koskivat elämää kadettikoulun ulkopuolella.

Varsinainen toverikunta jakaantui seuraavasti:

A. Yleinen Toverikunta, johon kaikki kadetit kuuluivat ja joka yhteisesti huolehti Kadettikunnan sisäisestä järjes-

Haminan kadettien virkaurista otteita

Kadettien kokonaismäärä juoksevan numeron mukaan oli 1611.

Opintonsa aloitti 1544 kadettia.

Koulunsa kävi loppuun 880 kadettia.

Siviiliin tai venäläisiin sotakouluihin siirtyi 664 kadettia.

Korkeisiin sotilasarvoihin yleni:

Suomen marsalkaksi 1 kadetti

kenraalien arvoluokkaan 202 kadettia

eversteiksi yleni 182 kadettia

everstiluutnanteiksi yleni 159 kadettia.

Johtavan sotilasaseman saavutti siten 544 kadettia eli 62 % kurssin käyneistä oppilaista.

Haapaniemestä muutti Haminaan 80 kadettia, joista kenraalin arvon saavutti 14 kadettia, 16 tuli everstiksi ja 8 everstiluutnanteiksi.

tyksestä ja perinteistä.

B. Tämän yläpuolella oli **Korkeampi Toverikunta**, jonka muodostivat koulun kahden korkeimman erikoisluokan oppilaat, ja jonka puheenjohtajana oli useimmiten, muttei aina, korkeimman luokan primus.

C. Jos joku Korkeimman Toverikunnan jäsenistä piti tuomita rikkeestä, kokoontui **kunniatuomioistuin**, jonka jäsenet olivat ylimmän luokan korkeimmalle moraalisesti arvostettuja kadetteja. Jäseniä oli seitsemän. Kunniatuomioistuimen puheenjohtajana toimi tällöin kypsään ikään ehtinyt kadetti, joka oli yleisesti arvostettu korkean moraalisuutensa vuoksi. Hänen ei tarvinnut olla primus.

Eräiden lähteiden mukaan kunniatuomioistuin olisi toiminut samalla muutenkin Korkeamman Toverikunnan johtoelimellä.

Täten oli muodostettu ja yhteisesti hyväksytty järjestelmä, joka paitsi, että se säätii tiettyjä kadetteja koskevia rajoituksia ja velvollisuuksia, otti myös huolehtia nuorempien veljien edistymisestä ja kasvatuksesta. Holhoojat eli vanhemmat kadetit seurasivat holhotejaan eli nuorempiaan opintojen ohella myös tapojen ja puhtauden osalta. Koulun johto hyväksyi menettelytavat ja osaltaan antoi toverikuntajärjestelmälle myös riittävästi valtaa. Ellei kadetti sopeutunut noudatettuun menettelyyn, oli hänen lähdeittä vapaaehtoisesti Kadettikunnasta, muussa tapauksessa seurasi erotaminen.

Luonnollisesti kadettien pitkälle viety itsehallinto toi myös tullessaan kielteisiäkin piirteitä. Näistä kiusallisin oli pennalismiksi eli toverisorto, joka joskus sai simputuksen luonteen. Ajan otan ja asenteet huomioon ottaen oli myös ruumiillinen rangaistus täysin hyväksytty. Vanhempi kadetti saattoi rikkomuksen seuraamuksena ojentaa nuorempaansa esimerkiksi pienellä selkäsaunalla. Simputustapaukset lienevät olleet kuitenkin ajoittaisia, koulun johdon tiedetään puuttuneen niihin useinkin ankarin ottein.

Toverikuntien lakeja, jotka laadittiin aina kirjalliseen muotoon, uudistettiin useita kertoja vuosien kuluessa. Seuraavat muutosvuoden olivat merkittä-

vimmät:

- Vuoden 1852 laki (perussääntö laadittiin 1843),
- vuoden 1860 laki,
- vuoden 1865 laki,
- vuoden 1870 laki,
- vuoden 1882 laki,
- vuoden 1893 laki,
- vuoden 1895 laki, sekä
- vuoden 1899 laki.

Useimmat muutokset koskivat rangaistustapoja sekä keskinäistä kanssakäymistä.

Tulkoon todetuksi tässä yhteydessä, että keisarikunnassa oli vain kaksi sotilasoikeuslaitosta, jotka alkoivat kadettikouluna ja joiden oppilaat koko kurssin suoritettuaan saivat ylennyksen upseereiksi. Pietarissa oli täydet ns. kaartinoikeudet omaava Page-koulu. Suomen Kadettikunta eli Haminan kadettikoulu toimi ns. puolilla kaartinoikeuksilla.

Venälistäytämishojelman edistyessä myös Suomen sotaväki joutui vallanpitäjien silmäkuksi ja lakkautettiin vuonna 1901. Haminan kadettikoulua pidettiin myös silmällä ja sen antamaa opetusta syystäkin kansallistunutta herättävänä ja venäläisvastaisena. Haminan Kadettikoulusta valmistuivat viimeiset upseerit 19.8.1902 ja koko koulu lakkautettiin 18.7.1903. Kenraali Sey'n lausuma kuvaa hyvin tilannetta: "...siellä kasvatetaan vain provokatöörejä ja kapinoitsijoita..."

Koulunsa muistoksi viimeiset kadetit istuttivat opinahjonsa pihalle lehmuksia tulevia sukupolvia varten.

Tuli sitten aika, joka muutti paljon ja soi Haminan kadeteille mahdollisuuden viedä osaltaan eteenpäin vanhaa Haapniemen suomalaista perinnettä.

Suomen Kadettiklubi-Finska Kadettklubben perustetaan

Haminan Kadettikoulun jättämä perintö oli voimakas ja se vaati toimintaa. Marraskuun 11. päivänä 1907 kokoontui noin 50 entistä Haminan kadettia käsittelemään kysymystä erityisen kerhon perustamisesta. Kerhon tarkoituksena tulisi olemaan Haminan Kadettikoulun ja sen toverikunnan periaatteiden ja muistojen vaaliminen. Kokouksessa päätettiin yksimielisesti

mainitunlaisen yhdistyksen perustamisesta ja muodollisuuksia hoitamaan valittiin väliaikainen toimikunta. Tämän tehtäväksi tuli laatia säännöt kerholle. Toimikuntaan kuuluivat kuvernööri Edward Krogius, ratsumestari Georg von Essen, koneinsinööri Carl Enckell, kapteeni Nils Oscar Tudeer sekä everstiluutnantti Axel Rudolf Stenius.

Kerhon johtosääntö kirjoitettiin, käsiteltiin ja hyväksyttiin asianmukaisessa järjestyksessä. Ensimmäisessä pykälässä määritetään seuraavasti:

"Finska Kadettklubbenilla, joka on entisten Suomen kadettien yhteenliittymä, on tarkoituksena elvyttää ja niin kauan kuin mahdollista, säilyttää lakkautetun Suomen kadettikoulun ja sen toverikunnan arvokkaat muistot ja kauniit perinteet."

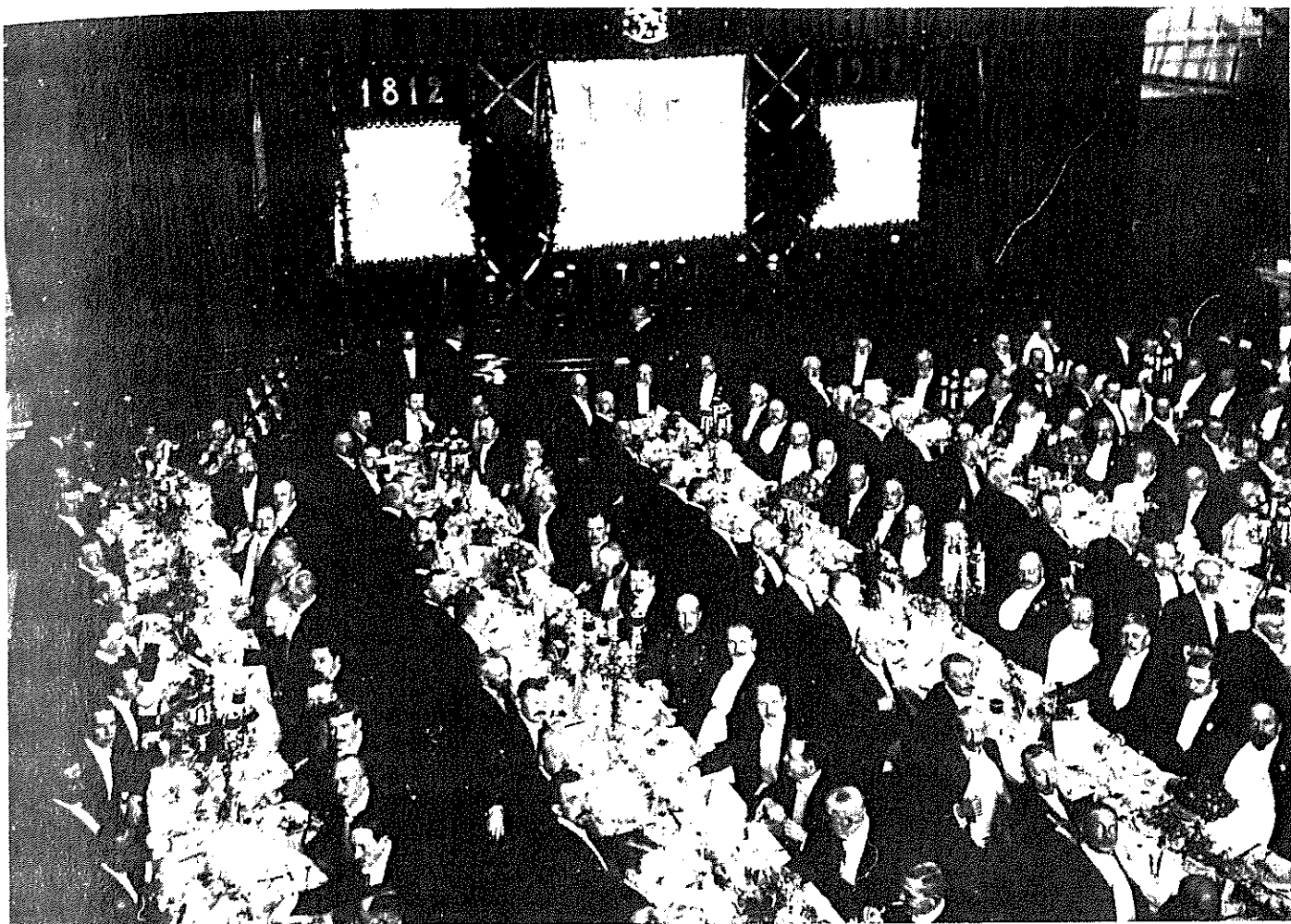
Suomen Kadettiklubin varsinaisen perustamispäivä oli 12.1.1908. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kuvernööri Edward Krogius ja sihteeriksi insinööri Carl Enckell. Olojen epävakaisuus ilmenee selvästi klubin ensimmäisen pykälän sanonnasta. "...niin kauan kuin mahdollista". Venäläistämispaine kasvoi kaiken aikaa ja suurpolitiikassakin ilmeni levottomuutta herättäviä piirteitä.

Suomen Kadettiklubin toiminta keskittyi alussa suuresti keskinäiseen yhteydenpitoon ja erilaisiin kerhotilaisuuksiin. Muutamien vuosien kuluttua perustamisesta kerhon voimavarat keskitettiin Haminan kadettikoulun eli Suomen Kadettikunnan satavuotismuistojuhlan järjestämiseen. Hyvissä ajoin nimettiin juhlakomitea, jonka tehtäväksi annettiin järjestää kaksipäiväiset juhlat entisille Haminan kadeteille sekä heidän opettajilleen. Toimikunta saikin puheenjohtajansa jalkaväenkenraali Carl Enckell vanhemman johdolla pian asiat kuntoon ja 15.10.1912 vietettiin Seurahuoneella ikimuistettava satavuotisjuhla. - Myöhemmin Kadettiklubi painatti kirjasten juhllisuuksista. Teoksessa käsiteltiin yksityiskohtaisesti suunnitteluvaihetta, osanottajia daameja unohtamatta sekä pidettyjä puheita. Kadettihengen mukaisesti kukin vuosikurssi istui omassa pöydässään tarkasti virkaikäjärjestyksessä. Ainakin tällaisen käsityksen saa mainitun muistoteoksen sivuilta.

Kirjallista toimintaa Haminan kadeteilla oli muutenkin. Kadettklubbenin toimesta julkaistiin vuonna 1912 kenraali Hugo Schulmanin ja tohtori Sigurd Nordenstrengin toimittama matrikkeli Haapaniemen Kenttämitauskoulun (Topografikuntaan) vv 1812-1819 ja Suomen Kadettikuntaan vv 1821-1902 otetuista oppilaista. Matrikkeli sai täydennysosan vuonna 1922 tohtori Sigurd Nordenstrengin toimittamana ja vielä kerran ilmestyi uusi täydennysosa vuonna 1941 kenraaliluutnantti Birger Åkermannin laatimana. Vapaaherra ja everstiluutnantti Gustaf Adolf Gripenbergin kirjoittamana ilmestyi teos "Finska Kadettkåren och dess kamratskap" vuonna 1912. Tohtori Nordenstreng kirjoitti vielä vuonna 1930 ilmestyneen "Haapaniemi Krigsskola och Topografiska Kår". Toki on myös mainittava, että klubin myöhemmistäkin merkkilaisuuksista toimitettiin painoasuiset yhteenvedot. Myöhemmin tämä menettely jäi pois käytöstä kustannus- ja toimitusvaikeuksista johtuen.

Ne entiset Haminan kadetit, jotka eivät olleet saaneet upseeriyllennystä, sijoittuivat suhteellisen hyvin siviilielämän palvelukseen. Osa heistä jatkoi opintojaan yliopistossa tai muissa korkeakouluissa, ulkomaillakin. Erilaisiin hallintotehtäviin perehtyi myös moni haminalainen, usein hyvällä menestyksellä. Myöhemmin kaksi heistä palveli saksalaisissa joukoissa, toinen oli jääkäri. Helsingin mellakoissa v. 1906 seitsemän Haminan kadettia toimi silloisessa suojeluskunnassa kompanianpäällikköinä. Urheilukaan ei ollut vierasta kadeteille. Tilastot kertovat monen olleen mukana Tukholman olympialaisissa ja yksi ehti Antwerpeniin ja toinenkin nähtiin pariisissa.

Vapaussodan jälkeen Suomen Kadettiklubi oli jonkun aikaa odottavalla kannalla. Haluttiin ilmeisesti seurata, miten suomalainen upseerikoulutus pääsisi alkuun ajan ristiaallokossa. Itsenäisen Suomen Kadettikoulun aloittaessa toimintansa, oli sen johdossa entinen Haminan kadetti, eversti V R Schaulman. Myös Kadettikoulun seuraavat johtajat everstit A Lucander ja S Hjelman olivat käyneet koulunsa Haminassa. Vasta vuonna 1925 siirtyi koulun johto jääkäreille evl Heikki Nurmion

Suomen Kadettiklubin järjestämä Haminan (Haapaniemen) kadettikoulun 100-vuotisjuhla Helsingin Seurahuoneella 15.10.1912.

mukana. Kadettikoulun toimintaa valmistellut työryhmä oli koulutusta suunnitellessaan pitänyt perustana kaiken aikaa Haminan Kadettikoulun parhaita organisatorisia ja koulutuksellisia periaatteita. – Moni Haminan kadetti ehti vielä palvella maataan Suomen puolustusvoimissa kohoten korkeisiin asemiin. Suomen marsalkka Mannerheim nousi heistä kunniaikaimmalle paikalle, hän johti kansaamme kolmen vaikean sodan läpi ja lisäksi viitoitti presidenttinä tien tulevaisuuteen.

Todettakoon, että Haminan kadettien yhdistys, Suomen Kadettiklubi lahjoitti itsenäisen Suomen kadettikoululle sen ensimmäisen lipun. Veljessiteet vahvistettiin.

Suomen Kadettiklubi ikääntyy

Kadettiklubin ikääntyessä sen toiminta keskittyi entistä enemmän perinteen siirtoon seura-

valle aikakaudelle, itsenäisen Suomen kadettiupseereille. Tätä työtä tehtiin kanavoimalla osa yhteistoiminnasta suoraan Kadettikouluun ja osa Kadettikuntaan. Tavaksi muodostui kutsua aina Kadettiklubin vuosipäivän viettoon kaksi edustajaa Kadettikoulusta sekä yksi Kadettikunnasta. Vastaavasti mainitut instituutiot sekä muutkin sotakoulumme kutsuivat Kadettiklubin edustajia juhlatilaisuuksiinsa. Haminan kadettien kädenojennus tapahtui niin Reserviupseerikoulun juhlallisuuksissa kuin Sotakorkeakoulun arvokkaissa juhlissa. Useissa tapauksissa Haminan kadettien pitämät puheet tallennettiin Kadettiklubin arkistoon kertomaan jälkipolvien tutkijoille niistä tunnoista, joita kulloinkin vanhan kadetin sisimmässä liikkui.

Upseerien yhteisiin rientoihin myös osallistuttiin. Kenties erääksi merkittävimmäksi muodostui Klubin osallistuminen Suomen Marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaan pystyttä-

miseen. Olihan kaiken lisäksi kyseessä Haminan kadetti. Myös RUK:n Kaatuneiden upseerien muistopatsaan pystyttämiseen osallistuttiin aktiivisesti. Patsas sijaitsi vanhan koulurakennuksen yhteydessä ja monen entisen Haminan kadetin poika oli kaatunut sankarina Isänmaan puolesta.

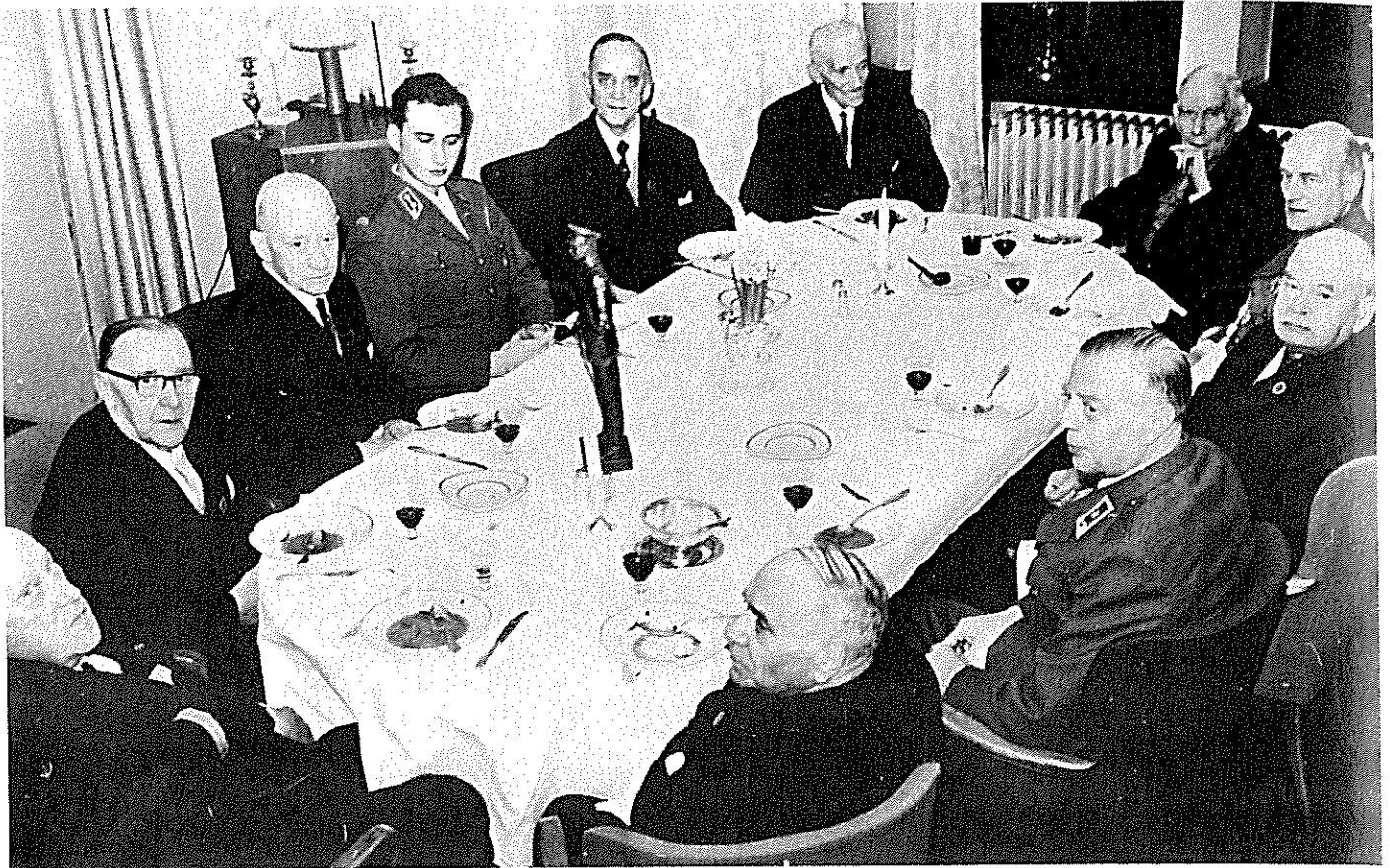
Kadettiveljeyden perinteitä ei unohdettu, Kadettiklubi lahjoitti Kadettikoululle kultakompassia kunkin kurssin parhaimmalle suunnistajalle annettavaksi. Nämä kompassit ilmensivät toisaalta hyvää fyysistä kuntoa, jota aina on upseereilta vaadittu mutta niiden lahjoittamisen takana oli syvempikin sanoma. Kadettikoulun vuosipäivänä 20.3.1959 Haminan kadetit lausuvat jälleen julki tuon viestin: "...pysymään tiellä, jonka viitoina ovat horjumaton rehellisyys, kunnia, yksimielisyys, uhraava toverihenki, lannistumaton isänmaan rakkaus.."

Haapaniemen perintöä vaalittiin huolella. Suomen Kadettik-

lubin toimesta paikannettiin Carl Sevónin hauta Heinolan kirkkomaalla ja siihen kohtaan pystytettiin vaatimaton muistomerkki muistuttamaan tulevia sukupolvia yli aikojen ulottuvasta kadettiveljeyden mahtavasta voimasta.

Kenraali Mannerheimin 60-vuotispäivän kunniaksi perustettiin 4.6.1927 Suomen Kadettiklubiin "Gustaf Mannerheim fond för kamrathjälp". Säätiön tarkoituksena oli avustaa puutteessa olevia entisiä Haminan kadetteja. Rahasto joutuikin jatkamaan olemassaolonsa aikana avustuksia aina Brasiliaa myöten. Iän karttuessa lisääntyivät sairaudet ja kaikki eivät edenneet korkeisiin asemiin, veljesapu oli tarpeen.

Kadettiklubin viimeisinä vuosina jäsenistö harveni ja tavaksi muodostuneisiin kuukausilounaisiin otti osaa entistä vähemmän jäseniä. Kaksi kertaa vuodessa pidettiin laajempi kokous, joihin yleensä pyrittiin osallistumaan mieslukuisasti. Lokakuun

Suomen Kadettiklubi päättäjaisillallisella 21.12.1964 Ruotsalaisella Klubilla Helsingissä. Vasemmalta oikealle: Åke Gartz, G Öhmann, Carl Lindh, G Hägglund, G Raustiala, A von Hertzen, A Enckell, R Backström, C-G von Kraemer, T Saukkonen ja A Sommar. Kutsuvieraina olivat ylil Hägglund, eversti Backström Kadettikoulusta ja kenraali T Saukkonen Kadettikunnasta.

18. päivänä 1958 klubi juhli 50-vuotiaasta taivaltaan. Tähän juhlliseen tilaisuuteen kutsuvieraiden ohella osallistui 29 entistä Haminan kadettia, joista vanhin oli 87 vuotias ja nuorin 69 vuoden ikäinen. Tuona juhlapäivänä oli elossa vielä 54 kadettia, joista upseeriksi ylennettyjä eli kurssin täydellisesti suorittaneita oli 12.

Toiminta päättyy

Suomen Kadettiklubin taival päättyi joulukuun 21. päivänä 1964 pidettyihin päättäjaisillallisiin Ruotsalaisella Klubilla. Klubin viimeinen puheenjohtaja Carl-Gustaf von Kraemer lausui Kadettikunnan puheenjohtajalle kenraalimajuri T Saukkoselle päätöspuheessaan seuraavaa:

"Herra Kenraali, Suomen Kadettikunnan edustajana tässä tilaisuudessa. Kun Kadettikunnan jäsenmäärä kasvaa vuosi vuodelta, niin Finska Kadettklubbenin jäsenmäärä päinvastoin pienenee vuosi vuodelta ja käsittää nyt vain 18 jäsentä, joista monet ovat vanhoja, toiset sairaita. Aika on siis

tullut, jolloin meidän on pakko lopettaa toimintamme. Me olemme olleet kiitollisia siitä, että Te olette tahtoneet ylläpitää ja olette ylläpitäneet hyviä suhteita meihin vanhoihin, entisiin Haminan kadetteihin. Te olette kunnioittaneet meidän vanhoja muistojamme ja perinteitämme. Toivomme Teille menestystä ja onnea Kadettikunnan töissä ja pyrkimyksissä ylläpitää hyvää toverihenkeä keskuudessanne ja Suomen armeijassa yleensä sekä järjestöissä, upseerikunnan jatkuvassa koulutuksessa sen ja puolustusvoimiemme hyväksi ja isänmaan kunniaksi."

Kadettiklubin veljenkäden ojennus jätti meille, itsenäisen Suomen kadeteille ylevät tavoitteet ja kunniaakkaat perinteet. Nyt kun kolmen aikakauden kadettipolvi veljessiteet ovat muuttuneet vertauskuvallisiksi, on vastuu tulevaisuudesta yksin meidän.

Suomen Kadettiklubi-Finska Kadettklubben voi olla ylpeä saavutuksistaan, perinne jatkuu.

"Constantem decorat honor"

— ○ —

Lähteet:

- Finska Kadettklubbenin arkisto/Sotaarkisto ja Sotamuseo
 G A Gripenberg: "Finska Kadettkåren och dess kamratskap" Helsinki 1912
 G Fraser: "Finska Kadettkårens hundraårsminnesfest" Helsinki 1914
 S Norgenstreg: "Haapaniemi Krigsskola och Topografiska Kår" Helsinki 1930
 A Vuori: "Esprit de Corps" Kylkirauta n:o 25/1954
 C Enckell: "Haminan kadettitoverikunnan perustussopimus" Kylkirauta n:o 4/1936
 Kylkirauta n:o 4/1936 "Esimerkit velvoittavat"

- Kylkirauta n:o 29/1956 "Haapaniemestä Santahaminaan"
 G M Nordenswan: "Muistelmia Haminan kadettikoulun alaluokilta" Kylkirauta n:o 14/1949
 H Pohjanpää: "Suomen Kadettikoulun vaiheita 1819-1903" Kylkirauta n:o 59/1963
 K Elio: "Kadetti Robert Magnus Tigerstedtin päiväkirja vuosilta 1823-1832" Kylkirauta n:o 3/1975
 A G Sommar: "Mikä loi Haminan vanhan kadettikoulun hengen" Kylkirauta n:o 31/1957
 Kylkirauta n:o 5/1958 "Suomen Kadettiklubi 50-vuotias" Kadettikunnan arkisto/Suomen Kadettiklubin lahjoitusmateriaali

Suomen Kadettiklubin – Finska Kadettklubbenin puheenjohtajat

Kuvernööri Edward Krogius	vv 1908–1920
Eversti Herman Wårnhjelm	1920–1921
Eversti Otto Ehrström	1921–1923
Kenraali Carl August Langhoff	1923–1927
Ministeri Carl Enckell	1928–1958
Insinööri Erik von Schantz	1958–1962
Eversti Carl-Gustaf von Kraemer	1962–1964

Toimitusjohtaja Gunnar Öhmann

viimeinen Haminan kadetti
viimeiseen iltahuutoon

Haminan kadettikou-
lun viimeinen elossa ollut
oppilas, toimitusjohtaja
Gunnar Öhmann kuoli
1.7.1984 kotonaan Turus-
sa. Hän oli syntynyt
10.7.1887 Juustilassa.
Gunnar Öhmann oli
kadetti, kun venäläiset
lakkauttivat Haminan
kadettikoulun v. 1903, jo-
ten hän ei ehtinyt valmis-

tua upseeriksi.

Öhmannin aktiivivuo-
det kuuluivat liike-elämän
palveluksessa, mm.
oman liikkeen parissa
Pietarissa sekä myöhem-
min mm. Oy Fix Ab:n ja
Suomen Lanka Oy:n toi-
mitusjohtajana. Hän toi-
mi pitkään myös elokuva-
alalla Adams-Filmissä.

Tekeväälle sattuu

Viime numerossa olleeseen
Tapani Mattilan teoksen Meri
maamme turvana arvosteluun
oli arvostelijalle tullut pahanlaa-
tuinen kömmähdyks, jota kuiten-
kin pidettäköön lapsuksena. Kir-
jan sisältöä selostettaessa siinä
mainitut eri osat eivät suinkaan
olleet kirjan otsikkoja. Arvoste-
lija halusi vain tuoda esille laa-
jat kokonaisuudet, jolloin tietysti
"Hattujen sota" ja "Kustaan
sota" heittivät häränpyllyä.

Syy ei ollut siten kirjan kir-
joittajan.

MSi

**LÄMMÖNERISTÄ
SELLUVILLALLA**

SELLUVILLA on sellukuitua kyllästettyä
mineraaleilla

Selluvillalla eristät tehokkaasti
- yläpohjat - seinät - lattiat

Valitsemalla SELLUVILLAN, minimoit
energiakustannukset.

Käännä lämmöneristysasioissa
puoleemme

**UUDENMAAN
PUHALLUSERISTEVILLA OY**
07500 ASKOLA, puh. 30295

TERVETULOA

VIETTÄMÄÄN RIEMUKKAITA
LOMAPÄIVIÄ
LEVI- JA KÄTKÄTUNTURIN MAISEMIIN.

SOITA MEILLE
Puh. 994 - 81 136

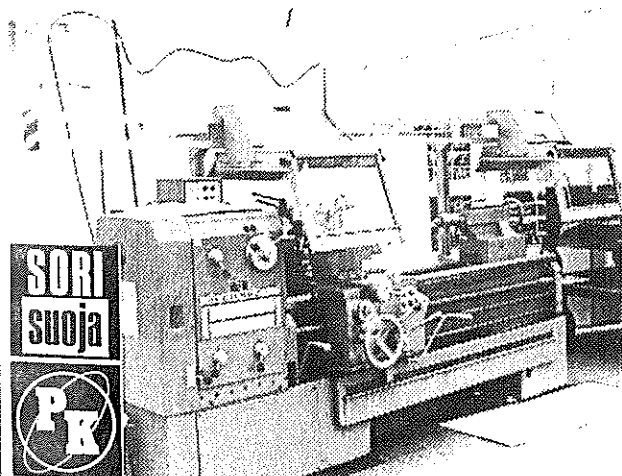
Äänetön vaihtoehto IBM 3287
kirjoittimelle edullisesti
AR 89 mustesuihkukirjoitin

Maahantuonti, myynti ja huolto

oy arvanius ab

Haapaniemenkatu 14, 00530 Helsinki, puh. (90) 701 5700 Merihaka, kansitaso

LASTUSUOJA JA PAKANSUOJA METALLI- JA PUUSORVEIHIN

SORI-lastusuoja teollisessa käytössä.

**PAAKKILAN
KONEPAJA ky**
K. HUHTINEN & K:it

71240 PAAKKILA
PUH.
971-754211

SORI-LASTUSUOJIA on toi-
mitettu teollisuuden ja koulu-
jen käyttöön vuodesta -79
useita satoja kappaleita.

Parantaa tuottavuutta, työ-
suojeluseikkojen lisäksi, kos-
ka leikkuuarvoja voidaan
käyttää kuten ns. numeerisis-
sa koneissa hyvän suojauk-
sen tähden.

LISÄVARUSTEENA
VOIMME TOIMITTAA

- kiinteän SORI-loisteputki-
valaisimen
- kiinteän SORI-halogen
valaisimen
- pölynpoistoliitännän
- taustaverhon metalli-
rakenteineen
- SORI -lastukoukun

SUOJALAITTEET ESILLÄ

**FinnTec-84
messuilla**

**Helsingin
messu-
keskuksessa
9-13.10.1984.**

Osastolla C 19

Parisen vuotta sitten Kajaanin kentällä näpätty kuva kertoo, että lentoharrastuksesta on hyötyä myös jokapäiväisessä työssä. Raimo Kilponen ja Tommi Nieminen tutustuvat huolellisesti kartan avulla lentoreittiin ennen erotuomarilentoa.

Raimo Kilponen Oulun pilvenveikko

MARTTI KÄHKÖNEN

Harrastusten eräänä tarkoituksena on työstä irrottautuminen. Sen vuoksi harrastukset hyvin usein poikkeavat suurestikin normaaleista työympyröistä.

Majuri Raimo Kilponen on jalkaväkimiehenä löytänyt harrastuksen, joka vie hänet riittävän kauas. Vapaa-aikanaan hän nousee ilmaan katselemaan jotospolkujaan. Vaikka purjekoneella lentämisestä ei maksetakaan lentolisää on nautinto sen arvoinen.

Pudasjärvi – 690 kirkon kohdalla – tulen pitkälle finaalille 07:lle”

Radiosta kuuluva molotus on lähtöisin purjekoneesta, joka pyyhkii matalalla Pudasjärven lentokentän päätä ja laskeutuu sitten sirosti kiitotien länsipäähän. Sinihaalarinen Raimo Kilponen tunkee esiin hikeä pyyhkien.

– Laskuhan oli nätti. Mistä hiki?

– Nostot loppuivat tuossa 40 kilometrin päässä ja korkeus meni vähäiseksi. Piti olla tarkkana, että pääsi takaisin kentälle. Tällaisella harjoitusmatkallena kun ei mielellään laske pelolle.

Oulun Ilmailukerhon upouusi teholiitäjä DG-300 on juuri käynyt kääntymässä Vaalan kentän päällä. Edestakainen 160 kilometrin matka vaati aikaa kaksi tuntia ja 42 minuuttia. Maallikon mielestä moinen on moottorittomalle koneelle hyvä suoritus, mutta purjelennon salaisuuksiin vihkiytyneiden mielestä lento on hyvinkin tavanomainen. Hyvän koneen ohjaimissa kun on istunut kokenut purjelentäjä.

Majuri Raimo Kilponen työskentelee Pohjois-Suomen sotilasläännin esikunnan koulutustöissä ja on aktiivinen purjelennon harrastaja. Rami on vettänyt muutaman vuoden lennok-

kikerhoa ja toiminut kymmenisen vuotta ilmailukerhon puheenjohtajana. Mikä sitten purjelennossa viehättää?

- Ilmailu sinänsä on kiinnostavaa ja purjelento harrastuksena tarjoaa mahdollisuuden lentämiseen kohtuullisin kustannuksin. Lentäminen purjekoneella, etenkin matkalento, on haaste. Selviytyäkseen reitistä on purjelentäjän osattava "lukea" pilvistä nostavat alueet sekä pystyttävä suunnittelemaan ja käyttämään hyväkseen koneen ominaisuudet.

- Pilvettömänä päivänä on nostavat alueet osattava etsiä kartan ja maaston tuntemuksen perusteella. Ellei nostoja löydy eikä läheisyydessä ole lentokenttää, on edessä maastolasku eli useimmiten lasku pellolle.

Lensipä sitten pilvessä tai ei niin ainakin työasiat jäävät kuulemma maahan lennon ajaksi, ellei satu olemaan lennonopettaja! Mutta maahankin on taivaalta tultava ja töitäkin on tehtävä:

- Kyllä ilmailukeskuksessa tehdään paljon muutakin kuin lentämistä. Noin karkeasti ottaen voi sanoa, että vuositasolla lentämistä on 10 prosenttia ja loppu muuta. Talvella koneet huolletaan ja korjataan mahdolliset vauriot, järjestetään täydennyskoulutusta ja talkoita, valmistellaan seuraavan lentokauden toimintaa ja lennetäänkin jonkin verran.

Pelkoa pilvessä?

Vieläkö pelottaa, vaikka takana on jo viitisensataa lentotuntia?

- Jos pelkäisin, en lentäisi, kuuluu jämäkkä vastaus. - Tietenkin on vaikea vetää selvää rajaa pelon ja varovaisuuden välille, mutta pelolle ei saa antaa siinä määrin valtaa, että se häiritsee toimintoja. Kyllähän lennon aikana joskus hätkähtää, kun "tintti" eli tuulenpuuska viskaa yllättäen konetta tai koneesta alkaa kuulua poikkeuksellista ääntä. Sanoisin, että terve pelko eli järjkevä varovaisuus on tarpeellista, sillä ilmassa ei turhia riskejä kannata ottaa.

Onko harrastuksestasi hyötyä työssäsi?

- Suoranaisesti hyöty ei kai ole kovin suuri, mutta esimerkiksi työhön liittyvillä lennoilla pystyy suunnistamaan eikä aika kulu pelkästään ihmettelyyn ja pelkäämiseen. Koulutustyössä

Koneen tarkistus kuuluu olennaisena osana jokaisen lennon valmisteluihin. Kilposen perheessä on jälkikasvukin harrastukselle taattu, sillä Lassi-poika on kasvanut jo melkoiseksi asiantuntijaksi.

olevalle on tietysti välillistä hyötyä siitä, että saa toimia nuorten miesten parissa, jolloin säilyy tuntuma heidän ajatusmaailmaansa. Toisaalta taas hekin saavat hieman käsitystä siitä, minkälaisia henkilöitä palvelee puolustusvoimissa.

- Varusmiespalvelukseen lähtevät pojat kyselevät varsin paljon puolustusvoimista ja varusmiespalvelusta lentovuoroja odoteltaessa tai iltanuotiolla istuttaessa. Moni kyselijä on ilmaantunut näköpiiriin vuosien kuluttua luutnanttina tai ylikersanttina.

- Toiminta esimerkiksi Pudasjärven ilmailukeskuksessa on hyvin pitkälle samantapaista kuin omilla harjoituksissamme, sillä sielläkin asutaan teltoissa tai mökeissä ja toiminta on lentojen osalta ohjattua ja valvottua.

- Ilmailu on nuorten ja nuortenmielisten puuhaa ja sellaisessa seurassa säilyy itekin - ainakin asenteiltaan! - nuorekkaina, vaikka fyysisesti vanheneekin. Purjelennossa voi aina kehittää itseään ja asettaa uusia tavoitteita pyrkimällä joko pitempiin matkalentoihin tai selviytymään kilpailuissa yhä nopeammin annetusta tehtävästä. Onhan tuolla taivaalla tilaa myös ylöspäin!

Tintti nostaa ilmaan

Kerhon koulukonetta "Blankia" tarjotaan pikku juttutuokion päätteeksi auliisti kyydin antajaksi. Varjo kiinnitetään selkään ja matkustaja "pakataan" takaistuimelle. Sitten selvitys mittareista, jotta lennon seuraaminen olisi mielekkäämpää: nopeus- ja korkeusmittarit jäävät tutunomaisina mieleen. Polkimiin kielletään koskemasta, mutta vöiden lukituksen avaaminen sen sijaan neuvotaan. Kun vielä osoitetaan, mistä kahvasta on nykäistävä, jos joutuisi hyppäämään laskuvarjolla, onkin vatsassa kumman onntto olo.

Enää on jäljellä muutama pikku juttu: kuomu kiinni, viimeiset (!) tarkistukset, hinausköysi kiinni ja niin ollaan valmiit lähtöön. Hinauskone pölsyyttää hiekkaa, hinausköysi kiristyy, vauhti kiihtyy, tärinä loppuu ja purjekone on ilmassa - metrin korkeudella. Hinauskone näyttää olevan vielä kiitotien pinnassa, mutta sitten sekin nousee ja alkaa kiskoa meitä ylöspäin.

Tuulenpuuska kallistelee hie-man konetta, mutta muutoin mennään vakaan tuntuisesti. Hinauskone pompahtelee silloin tällöin ylöspäin ja hetkistä myö-

hemmin myös purjekone nousee ylemmäs kuin jonkin voiman kohottamana. Nuo voimat ovat juuri niitä "tinttejä".

Kun korkeusmittari osoittaa lukemaa 400 Rami irrottaa hinausköyden. Purjekone kaartuu vasempaan ja hinauskone sukeltaa oikealle näkymättömiin. Meno tasaantuu, kaartoo jatkuu - ja takapenkkiäisen mielestä kovin jyrkkänä. Edestä kuuluu yhtäkkiä Ramin riemullinen ääni, joka kertoo, että päästiin suoraan mukavaan nostoon.

Kuin liitävä kotka

Ramin ääni kuuluu kertovan, että variometri näyttää 2-3 metriä sekunnissa. Mikä ihmeen variometri? Ai niin, sehän on tuolla vasemmalla ja osoittaa koneen nousua tai laskua metriä/sekunnissa-asteikolla. Variometrin osoitin näyttää pysyvän nousuvan puolella ja korkeusmittarin kertoo lisääntyvästä korkeudesta: 450 - 500 - 600 metriä.

Ramin yksinpuhelu jatkuu: - Otetaan vähän oikealle, niin päästään noston keskelle... loivennetaan tuosta... kokeillaanpa jyrkempää - nyt se nosto heikkenee... siirrytäänpä tuonne sora-montun päälle...

Virtaviivainen kaunotar siir-

tyy vaakalentoon ja nyt on takapenkiltäkin tilaisuus ihastella Pudasjärven maisemia. Ainoastaan tasainen tuulen suhina rikkoo hiljaisuuden ja voi helposti kuvitella itsensä liitäväksi kotkaksi. Suora liito päättyy seuraavaan nostoon ja jälleen aletaan kaartaa ympyrää. Rami näyttää keskittyneen koneen pitämiseen nostossa, sillä yksinpuhelu jatkuu.

Niin kiertelemme nostosta toiseen, mutta aikanaan on laskeuttava alas. Kone putoaa liukuun, nopeus kiihtyy – 150...180 – ja suhina kasvaa koko ajan. Kierros kentän ympäri ja Ramin pää pyörii ohjaamossa. Radio kertoo, että muitakin koneita on kentän läheisyydessä.

”Blaniki” lentää vakaasti kentän sivua pitkin, korkeus putoaa vähitellen, pari kaarta vasemmalle ja edessä on kiitotie. Vasemmalla puolella liikkuu pari kahvaa – kuulemma siivekevipu ja lentojarrut. Kentän pää lähestyy, kone lentää aivan kiitotien pinnassa ja rahiseva ääni kertoo koneen ”istuvan” soratielle, tärinää ja – seis. Lento on päättynyt ja matkustaja on yhtä kokeumusta rikkaampi.

Purjekoneiden komeaa rivistöä. Oulun Ilmailukerhossa on kolmisensataa jäsentä sekä kaksi moottorikonneta ja neljä purjekonetta.

HANKI VÄKIVAHVA CATERPILLAR AKKU

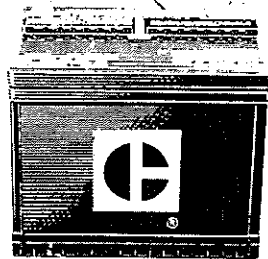
Henkilöautoihin, kuorma-autoihin, linja-autoihin, veneisiin, trukkeihin, teollisuuskoneisiin.

- Kehitetty raskaisiin olosuhteisiin.
- Kovakumikotelo – suojelee tehokkaasti iskuilta ja värinöiltä.
- Kanssi on epoksiliimattu koteloon.
- Täysi teho erikoisrakenteen ansiosta.
- Sallii akun kallistumisen jopa 45° kulmaan.
- Suuret levyt – enemmän voimaa.

CATERPILLAR
MYynti, HUolto & VARAOSAT

Caterpillar, Cat ja ovat Caterpillar Tractor Co:n tavaramerkkejä.

3 VUODEN
TAKUU
HENKILÖAUTON
AKULLE!

WIHURI OY
WITRAKTOR
HELSINKI • TAMPERE • OULU • ROVANIEMI
826311 670200 361344 15271

Gates Energy Products

**SULJETUT
LYIJYAKUT**

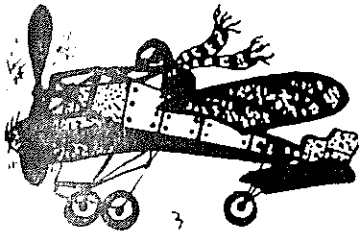
- käyttöasennolla ei rajoituksia
- varaus joko tasavirralla tai tasajännitteellä
- pieni sis. resistanssi mahdollistaa suuret kuormitusvirrat
- ei elektrolyytin ylivuotoja
- myös elektronisten piirien läheisyyteen
- 20–30 % NiCd-akkuja halvempia
- yhdisteltävissä halutulle jännitteelle ja kapasiteetille

ORBIS OY

Sorolantie 16, 00420 Helsinki 42. Puh. (90) 566 4066

LAPPEENRANNAN LENTOASEMAN RAVINTOLA

- edullinen lounaspaikka
- valmistamme myös puolikkaita annoksia
- nopea palvelu
- tilavat parkkipaikat

EDULLISIA HIIHTOMATKOJA

Itävaltaan, Ruotsiin ja Suomen lappiin.

TILAA ESITE
NUMEROSTA
939-414260

MATKATOIMISTO
LÄNSIMATKAT
Yrjönk. 15 — 28100 PORI 10

— 22 vuotta suosittuja bussimatkoja —

KYRÖN HOLVI

- Ravintola A-oikeuksin Hämeenkyrön k. keskustassa
- Sopiva PYSÄHDYSPAIKKA matkasi varrella 150 m. Tampere—Vaasa tieltä
- Hyvä ja edullinen RUOKA-PAIKKA — poikkeaa vaikka hyvälle kahville tai muuten virkistäytymään.

HÄMEENKYRÖ -
PUH. 931 - 715 187

Tuomas
Karilainen:

RUNOSSA SANOTTUA

Sotaveteraanin, eläkeläisen, siirtolaisen suomalaiskansallisia, arkipäivän työtä arvostavia ja elämänmyönteisiä, eheyttäviä säkeitä.

Nid. 72 siv., 7 piirrosta. 30 mk.

Suoraan kustantajalta!

Tyrvään Sanomat

PL 21, 38201 Vammala, Puh. (932) 435 11

KIINTEISTÖJEN Jäteautot 9

● Helsinki	Puh.	90-406055
● Järvenpää	Puh.	90-289311
● Turku	Puh.	921-337900
● Kotka	Puh.	952-25800
● Kouvola ympäristöineen	Puh.	951-860470
● Loviisa ympäristöineen	Puh.	915-532233

**JOUTSENO-
PULP OY**

Mommolan Motelli

Huittinen Puh. 932-69451

Varttuneen yleisön kohtauspaikka hyvän ruoan ja tanssimusiikin parissa.

- KOKOUSTILOJA
- KURSSITILLOJA
- I-LUOKAN MAJOITUSTILOJA
- SAUNA UIMA-ALTAALLA

UUTUUTENA espanjalaistyylinen

drinkkibaari **JOSEPHINE**

— TERVETULOA —

JYVASKYLAN
autotalo oy

MUURAME Puh. 941-731311

PALVELUA AUTOILUN HYVÄKSI
YMPÄRI VUOROKAUDEN
ESSO-HUOLTAMO JA BAARI
ENSIMMÄINEN ETAPPI MUURAMESSA

10 KYSYMYSTÄ

Työsuojelu puolustusvoimissa on viime päivinä herättänyt julkista keskustelua. Onnettomuuksia sattuu kaikista varomääräyksistä ja ohjeista huolimatta. Inhimillisiä tekijöitä ei koskaan pystytä täysin eliminoimaan. Kaikki mahdollinen on kuitenkin tehtävä ja tehdään onnettomuuksien välttämiseksi.

Pääesikunnan työsuojelutoimiston päällikkö, majuri Jukka Suorsa toteaa työtä riittävän. Onnettomuuksia sattuu, mutta onneksi suurin osa on varsin lieviä. Varovaisuuteen on silti aihetta joka hetki.

1. KUINKA VANHA ON PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖSUOJELU-ORGANISAATIO

Tänään voidaan jo todeta, että juhlalliset 10-vuotta. Työsuojelun valvontalakihan astui voimaan vuoden 1974 alussa ja se tuli myös koskemaan puolustusvoimien kaikkia työpaikkoja palkatun henkilöstön osalta. Varusmiehet pääsivät lakisääteiseen työsuojelutoimintaan mukaan kesällä 1979.

Puolustusvoimien työsuojeluorganisaatioon kuuluu noin 1200 henkilöä, joista vain 7 on päätoimisia.

2. EIKÖ AIKAISEMMIN TYÖSUOJELUUN KIINNITETTY OLLENKAAN HUOMIOTA VAI MIKSI TARVITTIIN OMA ORGANISAATIO

Kyllä puolustusvoimissa kautta aikain on kiinnitetty huomiota henkilöstön turvallisuuskysymyksiin, mutta otsikkona on aiemmin ollut työturvallisuus. Tämän päivän työturvallisuustoiminta on yksi neljästä työsuojelun osa-alueesta. Muut kolme ovat työterveyshuolto, työsuohdusojelu ja työpaikkasuojelu. Puolustusvoimat lähtivät jo 1960-luvulla vapaachtoisesti mukaan työmarkkinajärjestöjen alikirjoittamaan sopimukseen yhteistoiminnan järjestämiseksi työpaikoilla tavoitteena työturvallisuuden parantaminen ja kehittäminen. Tämähän loi hyvän pohjan nykyiselle lakisääteiselle organisaatiolle. Oleellinen ero oli vain siinä, että aiemmassa järjestelmässä työnantaja yksipuolisesti määräsi määräsi kaikki edustajat: työturvallisuuspäällikön, työturvallisuusasiamiehen sekä työturvallisuustoimikuntien jäsenet.

Miksi sitten tarvitaan oma työsuojeluorganisaatio? Kuten jo edellä mainitsin, työsuojelun valvontalaki velvoittaa puolustusvoimia tähän organisaatioon. Työsuojeluorganisaation tehtävänä on pyrkiä ennalta ehkäisemään tapaturmien syntyminen sekä edistämään työterveyttä työpaikoilla. Toiminta tapahtuu suorittamalla tarkastuksia ja tutustumalla eri työpisteisiin. Työpaikan oma työsuojeluorganisaatio on sikäli avainasemassa, että ulkopuoliset tarkastajat käyvät tarkastamassa vain satunnaisesti. Kuitenkin on muistettava, että vastuu työpaikan työsuojelutasosta on työnantajalla eikä työsuojeluorganisaatiolla.

3. MITÄ ON TYÖSUOJELU-VIRANOMAISTEN OSUUS PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖSUOJELUSSA

Kun työsuojeluviranomaisille 10-vuotta sitten annettiin lakisääteinen oikeus ja velvollisuus tulla tarkastamaan puolustusvoimien työpaikkoja, tuntui tämä eräissä piireissä täysin mahdolliselta ajatukselta. Alkuvaikeuksien jälkeen tilanne on seestynyt ja tänään voidaan jo sanoa, että puolustusvoimilla ja työsuojeluhallinnolla ovat erittäin hyvät ja asialliset suhteet. Työsuojeluviranomaisten osuudella työpaikkojemme saattamiseksi lakisääteiselle tasolle on ollut ratkaiseva vaikutus. Heidän asiantuntemuksensa sekä mahdollisuus käyttää ns. pakkokeinoja ovat vauhdittaneet epäkohtien poistamista ilahduttavassa määrin.

4. MITKÄ OVAT SUURIMMAT ONGELMAT PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖSUOJELUSSA

Kyllä suurimmat työsuojelulliset ongelmat painottuvat Etelä-Suomessa sijaitseviin vanhoihin varuskuntiin. Ja kun ongelmat ovat vielä rakenteellisia, ne vaativat myös paljon varoja. Varsinaisten työskentelypaikkojen ohella ovat työsuojeluviranomaisten silmätikkuna olleet niin naisten kuin miesten sosiaalilakikysymykset. Työsuojeluviranomaisten viime vuosina yhä tiukkeneva ote on aiheuttanut tilanteen, että tällä hetkellä on puolustusministeriössä käsiteltävänä useita selvityspyyntöjä siitä, kuinka epäkohdat tullaan korjaamaan.

Toisena ongelmana tahtoisin mainita päätoimisten työsuojeluhenkilöiden vähyden. Vähimmäisvaatimuksena näkisin, että jokaisessa suuressa sotilasläänissä sekä meri- ja ilmavoimissa olisi päätoiminen työsuojelupäällikkö ja ns. pienissä sotilasläänneissä yhteinen päätoiminen sosiaali- ja työsuojelupäällikkö.

5. MITKÄ OVAT OLLEET VIIME VUOSIEN SUURIMMAT VALOPILKUT

Tähän vastaisin luettelomaisesti

- hyvät suhteet työsuojeluviranomaisiin
- komentajatasoinen saaminen työsuojelukoulutuksen pariin
- lakisääteisen työterveyshuollon käynnistyminen
- monen työskentelypaikan työolosuhteiden ja sosiaalitulojen saaminen lakisääteiselle tasolle.

6. VAIKEUTTAVATKO TYÖSUOJELU-MÄÄRÄYKSET NORMAALIA KOULUTUSTA

Lakisääteinen työsuojelutoiminta ei koske sotilaallisia har-

joituksia. Lahinnä kiinteisiin työskentelypaikkoihin tarkoitettun työturvallisuuslain vieminen taistelukoulutukseen tuntuu mahdottomalta ajatukselta. Siksi puolustusvoimissa on luotu tehokas varomääräysjärjestelmä, joka rakaa tunnollisesti noudatettuna sotilaallisten harjoitusten turvallisuuden.

7. KUINKA PALJON PUOLUSTUSVOIMISSA SATTUU TAPATURMIA JA MITKÄ OVAT TYYPILLISIMMÄT

Tapaturmia sattuu yllättävän vähän. Kokonaislukumäärä on pudonnut 1970-luvun alun 2500 tapaturmasta 1400. Kuolemaan johtaneita tapaturmia, vapaa-

aika ml, oli 1970-luvun alussa useana vuonna lähes 30; mutta viime vuosina on jo selvästi jäänyt alle 10 tapauksen.

Varusmiesten osuus on viime vuosina ollut tapaturmien kokonaismäärästä 50 % sekä kuolemaan johtaneissa tapaturmissa 66 %.

Tyypillisimmät tapaturmat ovat maastossa sattuneet liukastumiset ja kaatumiset. Vaikka tällaisia tapaturmia sattuukin runsaasti kohdistuen alaraajoihin, ovat ne vaikeusasteeltaan lieviä.

Kuolemaan johtaneissa tapaturmissa näyttelee edelleen suurinta osaa varusmiesten lomamatkojen liikenneonnettomuudet.

8. ONKO SOTILASAMMATTI VAARALLINEN RAUHAN AIKANA

Uskon, että sotilaan ammatti on melko turvallinen. Sitä puhuvat jo tapaturmatilastotkin. Kantahenkilökunta on ammattitaitoista ja hallitsee tehtävänsä. Kuitenkin on muistettava, että turvallisuuden paras tae on annettujen määräysten ja ohjeiden tinkimätön noudattaminen.

9. KOETAANKO TYÖSUOJELU TÄRKEÄKSI PUOLUSTUSVOIMIEN HENKILÖSTÖN KESKUUDESSA

Tänään työsuojelutyötä arvostetaan jo puolustusvoimienkin piirissä. Asenteet ovat vuosikymmenen aikana paljon muuttuneet työsuojeluystävällisemmiksi. Työsuojelussahan on kyse työntekijän turvallisuudesta ja terveydestä ja sehän on elinehto tämän päivän työelämän hyvinvoinnille.

10. ONKO TYÖSUOJELU-TOIMISTON PÄÄLLIKKÖ ITSE RIITTÄVÄN VAROVAINEN

Vuosien myötä olen tullut yhä varovaisemmaksi – kiitos lisääntyvän työsuojelutietouden. Toistaiseksi olen siinä myös onnistunut, koska pahemmilta kolhuilta olen välttynyt.

Finnkeskus Oy

Kaskiahonkatu 1, Salo
Puh. 924-7591

Tule Kairan Hotelliin.

Tarjoamme monipuoliset mahdollisuudet koko perheen lomailuun ja kuntoiluun täällä Posiolla

KAIRAN HOTELLI

POSIO, 97960 KULOHARJU, Puh. 991-423721

FORSSAN KIRJAPAINO OY

Esko Aalrosen katu 2, 30100 Forssa 10, puh. 916-11550

ELEKTRONIikkaa HUIPULTA!

SW-Instruments

Graniittitie 9,
00710 Helsinki 71,
Puh. 90-372 366, telex 122411

MURSKAUSLIIKE

Ky T RUMPUNEN

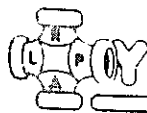
Myyimme sepeliä ja kalliomurskeita Turun seudulla
PIIKKIÖ

Puh. 725 129 tilaukset puh. 787 324

Rakennustyöt – tasoa, laatua, nopeutta
ammattitaidolla – urakalla tai laskutyönä

**JANAKKALAN
TALONRAKENNUS OY**

Keskustalo, Raatihuoneenkatu 13, Hämeenlinna, Puh. 29860, 27679

Lappeenrannan

PUTKIASENNUS

PUTTIKATU 3 • 51100 LAPPEENRANTA • Puh. 23680

H LASIHUOLTO
KY
KB **LUND**

Jaakonkatu 11 Pietarsaari
puh. 967 - 15478

LAMERI OY

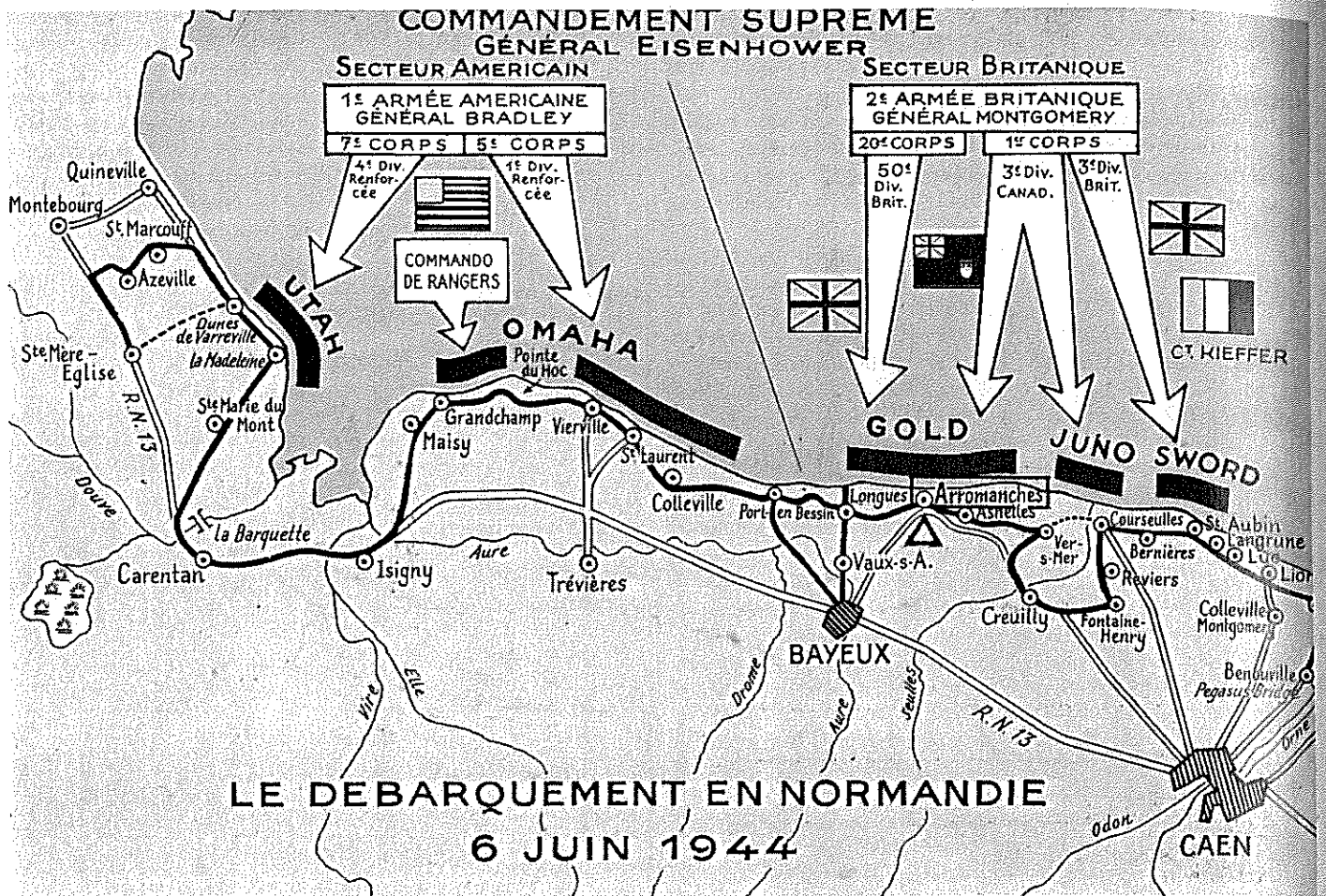
Lepolantie 14 00660 HELSINKI

Puh. 90-743 206

LKV **[A] KIINTEISTÖNVALITYS**
C-J. Karlsson
AFF **FASTIGHETSFORMEDLING**

Tarmolankatu 31, 06100 PORVOO 10
Puh. 915-131000

Östermalmsgatan 31, 06100 BORGÅ 10
Tel. 915-131000

Normandian maihinnousun pitkä tie

PENTTI PALMU

Dieppen

Kun Dieppe v. 1942 neljä kuukautta kestäneiden yksityiskohtaisten tiedustelujen jälkeen valittiin kohteeksi, annettiin tehtävä kanadalaiselle 2. Divisioonalle, jota komensi kenraalimajuri J. H. Roberts.

Hän oli valinnut joukkonsa seitsemästä jalkaväki- ja yhdestä panssarirykmentistä, jonka kalustona oli Churchill-vaunut.

Brittejä oli mukana 1 100, amerikkalaisia tarkkailijoina 50. Kokonaisvahvuuden noustessa 6 500 mieheen, joita kuljettiin 250 erikokoisella merivoimien aluksella.

Dieppen "neulanpisto" oli suunniteltu tapahtuvaksi kesäkuun alkupäivinä ja sen piti kestää vain kahdeksan tuntia. Sää pakotti siirtämään lähtöä kolmasti, sitten se peruutettiin kokonaan.

Elokuun 18. joukot olivat jälleen lastaussatamissa. 19. päi-

Sotilaiden tie Normandiaan neljäkymmentä vuotta sitten oli paljon pidempi kuin yli Englannin kanaalin. Yksinomaan maihinnousuoperaatiot Euroopan linnoitukseen ja sen liepeille muodostivat yhtäjaksoisia vuosia kestäneitä sotatoimia, joiden kaikkien päämääränä oli ns. toisen rintaman muodostaminen. Samalla niissä kehittyivät ne taidot, tiedot ja välineryhmät, joilla 15 divisioonaa tuotiin kuudessa vuorokaudessa 6.6.1944 alkaen Englannista Ranskaan.

vään kello 14 mennessä yritys oli osoittautunut epäonnistuneeksi. "Sekasortoinen laivasto vetäytyi takaisin Dieppen rannikolta, merellä ajelehti haaksirikon pirstaleita, rannalla viruivat kaikki maihin päässeet panssarit tuhottuina ja niiden äärellä sadottain kaatuneita. Laivaston pulaan jättämät kanadalaiset marssivat sotavankeuteen".

Rannalle jäi 667 kaatunutta,

218 katosi ja 1894 joutui vangiksi. Näiden lukujen valossa on ollut vaikeaa uskoa, että Dieppen maihinnousuyritys oli ollut perusteltu ja tarpeellinen. Mutta tosiasiaksi jäi, että 2. Divisioonaa avasi elokuussa 1942 tien seuraaville onnistuneille maihinnoususotatoimille, myös Tyyneellä merellä.

Pohjois-Afrikkaan

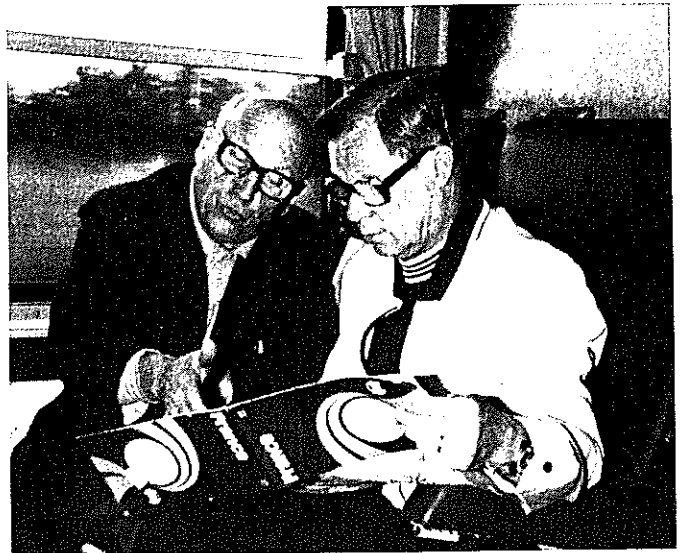
Kesäkuussa 1942 liittoutuneiden komentajat keskustelivat jo vakavasti maihinnousuista Pohjois-Afrikkaan, joka oli Churchillin ehdotus, tai Ranskan Cherbourgiin, jota kenraali Marshall suositti. Ratkaisu tapahtui heinäkuussa presidentti Rooseveltin tehtyä Churchillia tukevan päätöksen.

Kun päätös oli tehty, liittoutuneet aloittivat jo syyskesällä 1942 todella suurisuuntaiset sotatoimet, joiden päämääränä oli, vaikka ne eivät vielä kohdistuneetkaan suoraan saksalaisten päävoimiin Euroopassa, vallata asevoimin niin laajoja alueita, että ne mahdollistaisivat hyökkäyksen Eurooppaan.

Marraskuun 3. päivänä 1942 saksalainen lentotiedustelu toteasi paljon vihollisaluksia Gibraltarin länsipuolella Atlantilla. Satoja liittoutuneiden aluksia oli tulossa yli valtameren kokoontuakseen Afrikan luoteisrannikon

Omaha-rannan Point du Hoc oli eräs vahvemmin linnoitetuista ja vaikeimmin vallattavista tukikohdista jo siksi, että rantatörmä oli paikoin 100 metriä korkea ja aivan pystysuora. Kuvassa evl R. Pietilä ja ins E. Laakso.

Vastarintaliikkeen veteraani S. Boucherie antaa everstiluutnantti Reino Pietilälle neuvoja maihinnousurannikon kohteista.

edustalla.

Algeriin ja Oraniin suuntautuvien maihinnousuosastojen oli kuljettava Gibraltarin kapeikosta myös akselivaltojen tykkien kantaman sisällä. Yhdysvalloista vartavasten tulleet alukset jatkivat Casablancaan.

"Marraskuun 8. päivää vastaisena yönä" kirjoittaa kenraali Dwight Eisenhower, joka johti amerikkalaisten maihinnousua Afriikkaan, "saimme ensimmäisiä rohkaisevia tilanneilmoituksia. Odotuksen mukaisesti maihinnousu Algeriaan ei kohdanut vastarintaa ja sillanpää miehittiin nopeasti".

Vasta nyt huomattiin, että Pohjois-Afrikkaan oli tekeillä kolme suurta maihinnousua ja että tavoitteena oli Marokon, Algerian ja Tunisian miehitys yhdessä idästä hyökkäävän kenraali Bernard Montgomeryn englantilaisten joukkojen kanssa.

Jostain käsittämättömästä syystä, tuntien kenraali Erwin Rommelin ja sotamarsalkka Albert Kesselringin taidokkuuden, Hitlerin päämajalle kuitenkin ilmoitettiin, että todennäköinen maihinnousu tapahtunee Libyaan, Sisiliaan, Sardiniaan, Italiaan tai Ranskan Pohjois-Afrikkaan.

Sotahistorioitsijat tosin väittävät, ettei ilmoituksen epämääräisyydellä ollut mitään merkitystä, koska akselivalloilla ei enää ollut riittävästi voimia Välimeren alueella. Tosiasiaksi silti jää, että tappiot, vähäisetkin olisivat hidastaneet huomattavasti

liittoutuneita ja antaneet Rommelille aikaa.

Casablancassa ei myöskään kohdattu vastarintaa, ja niin noista maihinnousuista muodostui sodan käännekohta kuten siellä pidetyssä konferenssissa 14.-24. tammikuuta 1943 todettiin.

Sisiliaan

Saksalaisten vastarinta murtui Afrikassa toukokuun 13. päivänä 1943, jolloin viimeisetkin heistä laskivat aensa. Akselivallat olivat uhrannet 250 000 miestä muutaman kuukauden aikavoihtoon.

Kaksi kuukautta myöhemmin liittoutuneet nousivat maihin Sisiliaan, mihin operaatioon liittyi liittoutuneiden ensimmäinen suuri maahanlaskuoperaatio.

Kaikki oli kuitenkin hiuskaran varassa, sillä 9. heinäkuuta alusten jo höyrytessä kohti pohjoista, nousi Välimerellä myrsky.

Meri raivosi. Valtaisat alukset heittelehtivät aallokossa kuin leikkikalut. Koko maihinnousuarmeija oli merisairas. Katastrofin välttämiseksi harkittiin vakavasti maihinnousun peruuttamista.

Se kuitenkin aloitettiin heinäkuun 10. päivänä. Myrskyn yhä raivotessa johti kenraali Harold Alexander operaatio Huskyä - eskimokoiraa.

Hänen joukoillaan oli käytävissä 3 000 erilaista alusta ja armaadaa tuki 2 000 lentokonetta. Silti koko yritys oli epäonnistua. Myrsky hajotti kuljetusalusten ryhmytykset. Tulituki johtuen kovasta merenkäynnistä ei

osunut maalialueille. Osa maahanlaskusta sortui mereen, ja joukkoja tuotiin maihin väärin paikkoihin, joista ne vuoristossa ja hyvin vaikeakulkuisessa maastossa eksyivät.

Vaikka italialaiset eivät tehneetkään sanottavaa vastarintaa, poistuivat viimeiset saksalaiset saarelta vasta 17. elokuuta tehden loppuun saakka vimattua vastarintaa aiheuttaen hyökkääjille tuntuvia tappioita.

Italiaan

Tähän sotaretkeen liittyi vielä Sisilian jälkeen yhteensä seitsemän maihinnousua, joista neljä Tyrrhenanmeren, yksi Joonianmeren ja kaksi Adrianmeren alueella.

Saksalaisten vastarinta oli kaikkialla kovaa. "Roomaan on pitkä tie" he julistivat päättävästi. Siksi liittoutuneet, jouduttuaan pysähtymään Monte Cassinon edustalle, yrittivät murtaa puolustuksen nousemalla maihin saksalaisten selustassa Rooman eteläpuolella Abzion ja Nettunon alueilla. Siinäkin oli käydä hullusti. Vain ilmavoimien ja laivaston tulituki esti maihinnousun epäonnistumisen maihinnousujoukkojen jo menettettyä otteensa sillanpäässä.

Kaksi vuotta Dieppeen suunniteltua ja sitten siirrettyä hyökkäystä myöhemmin ja kaksi päivää ennen Normandian maihinnousun alkua liittoutuneet marsivat vihdoin 4.6.1944 avoimeksi julistettuun Roomaan. Matka Normandiaan oli ollut tuhansia kilometrejä.

Point du Hoc:n linnoitteissa ei kukaan selvinnyt hengissä, vaikka bentonikorsut yhä uhmaavat aikaa.

ravintola

tullinPub

HALLITUSKATU 5
TORNIO PUH. 430 663

VIIHTYISÄ RUOKAPAIKKA KESKELLÄ KAUPUNKIA

AVOINNA: ARKISIN 10.00-01.00

SUNNUNTAISIN 12.00-22.00

- TERVETULOA -

**OY TURUN
KYLLÄSTYSLAITOS AB**

20270 IHALA
921-783 151, 783 341

MUSTAN HÄRÄN GRILLI

Mäkelänkatu 52 Helsinki
Puh. 90-710430

A-oikeudet. Tervetuloa!

POHJOIS-KARJALAN

HAKA OY

Kauppakatu 32
80100 JOENSUU 10, puh. 973-26026

Tehokas liikelounaspaikka.
Tuhti Suomalainen ruoka.
Puotilantie 5 Helsinki Puh. 337852

Puotilan Kartano

**KESKIKYLÄN
KAUPPALEIPOMO KY**

JALASJÄRVI

☎ 964-560 360

Ravintola Töölö Oy

Mannerheimintie 98, 00250 Helsinki 25
Puh. 415 740

Pohjolan Romu Oy

Sammaltie 67 90600 OULU 60
Puh. 981-301 571

HOTELLI-RAVINTOLA

LIIRA

34600 Ruovesi puh.934-2180

VIIHTYISÄ KOKOUS, RUOKA JA
TANSSIRAVINTOLA POHJOIS-HÄMEESSÄ

LAPELA OY

Konepaja

Rauma puh. 938-12 222

• Alihankintatöitä • Laivakorjauksia

**HOTEL
INTER-CONTINENTAL**

Puh. 90-441 331
Mannerheimintie 46
00260 Helsinki 26

RAUMANTIEN PUU

Puh. 939-29211 ja 29412

Ulasoorin teollisuusalue

28600 PORI 60

P. SILTALAN AUTOKOULU

Neilikkatie 4
01300 VANTAA 30
Puh. (90) 834338

KOUVOLAN BETONI OY

TEHDAS TYKKIMAKI
PUH. 951-123841-123842

*Yli 20 vuotta
luotettavaa
tavara-liikennettä
halki Suomen*
KULJETUSLIIKE
ILMARI LEHTONEN OY
Ulkatu 9, 96300 Rovaniemi 30
puhelin 991-15 578

**SODANKYLÄN SEMENTTIVALIMO
AHOPELTO KY**

Puh. 993-11 179
BETONIASEMA
Puh. 993-11 947 99600 Sodankylä

Sota ja rauha

Suomalainen rauhanneuvotteluvaltuuskunta ylittää rajan 7.9.1944.

Meklari

On sivuutettu merkittävä kymmenvuosiluku. Tulihan syyskuun 4:nä päivänä kuluneeksi tasan neljäkymmentä vuotta siitä, kun aseet vaikenivat Neuvostoliiton ja Suomen välisessä sodassa – Suomen puolella rintamalinjaa. Tarkka totuushan on se, että molempien osapuolien hyväksymä aselepo astui voimaan Neuvostoliiton osalta tasan vuorokautta myöhemmin. Ja vielä tarkempi totuus, että monin paikoin viime mainittu tapahtui vasta senkin jälkeen. Ja kaikkein tarkin totuus on se, että suomalaisetkin käyttelivät aseitaan vielä 4.9. klo 7:n jälkeen torjuakseen vastapuolen asemistaan.

Mutta nuohan ovat loppujen lopuksi pieniä asioita sen rinnalla, että vihdoinkin voitiin ryhtyä puhumaan rauhasta, vaikka sen juridinen voimaantulo kesti vielä yli kaksi ja puoli vuotta.

☆☆☆

Kyntösen Kustaata, vanhaa poikaa ryhdyttiin kotiuttamaan sodan päättyttyä. Hän oli luvannut tuoda vaimon mukanaan tul-

lessaan sotaretkeltä kotiin. Mukavan näköinen sotilaskotityttö oli jo pitkään ollut Kustaan mielessä, joten hän kosi. Tyttö ei tuntunut lainkaan myöntyväiseltä, vaikka Kustaa kertoi omistavansa melkoisen pohjalaistalon, runsaasti maita ja metsiä sekä mahtavan pankkitilin. Lopuksi hänen oli käytettävä viimeinen valttinsa:

– Saisit viettää helppoja rouvanpäiviä. Meillä kun on tapana teettää lapsetkin piiiolla.

☆☆☆

Ainakin kolme kertaa neuvostopartisaanit iskivät aselevon voimaantumisen jälkeen Pohjois-Karjalassa surmaten kymmenkunta ihmistä, joiden joukossa oli naisia ja lapsia.

Rukajärven suunnalla jouduttiin kaksi päivää aselevon voimaantulosta suoranaiseen taisteluun suomalaisten ja neuvostojoukkojen kesken. Syy lienee kuitenkin ollut suomalaisten, jotka selvittivät entisille vastustajilleen huolimattomasti suomalaisten ja saksalaisten välisen rajan kulun.

☆☆☆

Sodan aikana oli korkeassa esikunnassa kokoonnuttu juhlatilaisuuteen, jossa olivat edustettuina kaikkien kolmen puolustushaaran edustajat. Puheissaan maa- ja merivoimien edustajat mainitsivat ilmavoimia leikkisästi puolustushaarojen Tuhkimoksi. Kolmantena nousi puhumaan ilmavoimien edustaja:

–Tiedän hyvin vähän Tuhkimosta, hän aloitti, oikeastaan vain sen, että Tuhkimolla oli kaksi rumaa ja taitamatonta sisarta.

☆☆☆

Yhdysvaltain presidentti Franklin Roosevelt oli syyskuussa 1943 maininnut eräässä keskustelussa, että Stalin tulee varmasti saamaan Suomen, Baltian valtiot, Puolan itäosan ja Bessarabian. Toisaalta vajaa puoli vuotta myöhemmin Stalin totesi, että sellainen kansa ansaitsi tulla huomioon otetuksi, joka oli taistellut niin rohkeasti itsenäisyytensä puolesta kuin suomalaiset

Oliko Suomi sitten ajopuu vai laskelmoitsija? Kummalle-

kin ajatukselle on olemassa perusteita, mutta jatkosotaa tuskin olisi voitu välttää, olisipa tehty mitä tahansa. Joka tapauksessa rauhan solmiminen olisi ennen syksyä 1944 ollut Saksan kannalta liian aikaista ja taas sen jälkeen Neuvostoliiton kannalta liian myöhäistä

☆☆☆

Ville noitui ja manasi hakaten nyrkillään korsun lavitsaa. – Mitä mies oikein kiukuttelee? kaveri kamiinan äärestä kyseli. – No voi sun perhana, kun loma olisi vetänyt kiinni ensi viikolla, ellei olisi tullut tätä kirottua rauhaa!

☆☆☆

Suomi maksoi taistelustaan raskaan hinnan. Yli 65 000 miestä – joukossa lähes 1000 naista – menetti henkensä ja lähes 150 000 sai kärsiä lopun elämänsä haavoistaan. Alueluovutukset ja ennen kuulumattoman suuret sotakorvaukset lisäsivät rauhan kannalle siirtyvän maan taakkaa. Mutta Suomi ja suomalaiset kestivät. Tätä voidaan pitää yhtenä maailman ihmeistä.

Kadettimatrikkeli 1920–1985

Matrikkeliyön taustaa ja perusteet

Upseerimatrikelin perinteet maassamme juontavat Haminan kadetteihin aina viime vuosisadan puolelle. Itsenäisen Suomen kadettikursseilta valmistuneista ilmestyi ensimmäinen luettelomainen matrikkeli jo v. 1934. Sotien jälkeen julkaistiin vuonna 1950 Kadettikunnan jäsenmatrikkeli, 1955 sen täydennysosa ja 1971 teos Kadettiupseerit 1920–1970.

1970-luvun lopulla heräsi ajatus työn jatkamisesta ja Upseeriliiton saamisesta mukaan julkaisijaksi. Myönteisessä kannanotossaan 24.10.1978 liitto ehdotti samalla, että matrikelin uusiminen tai täydentäminen ajoitettaisiin 1980-luvun puolivälin tienoille. Käytännön yhteistyö alkoi tältä pohjalta keväällä 1981. Järjestöjen yhteinen työryhmä ”Matrikkeliyöryhmä -85” ryhtyi majuri Jussi Hautamäen johdolla valmistelemaan asiaa.

Työryhmä laati laajahkon selvityksen kadettiupseerimatrikelin julkaisumahdollisuuksista ja teki esityksen yhdistysten hallituksille. Uusi täydellinen matrikkeli nähtiin toimivaksi ratkaisuksi. Täydennysmatrikelista luovuttiin jo varhain, koska sen rinnalleen tarvitsemaa edellistä

matrikkeliä ei enää moniin vuosiin ole ollut saatavissa. Hallituksen päätökset syntyivät vuoden 1983 alkupuolella. Kadettikunnan ja upseeriliiton sopimus Kadettimatrikelin julkaisemisesta vuonna 1985 allekirjoitettiin 18.11.1983.

Toimituskunta ja sen tehtävät

Matrikelin toimitustyötä johtamaan ja valvomaan asetettiin toimituskunta, joka on vastuullinen järjestöjen hallitukselle. Toimituskuntaan kuuluvat komentajakapteeni Paavo Varjola, everstilutnantti Paavo Salonen ja majuri Kari Norkola Upseeriliiton sekä komentaja Jukka Pajala, everstilutnantti Armas Salin ja komentaja Reino Waris Kadettikunnan edustajina. Puheenjohtajana on Jukka Pajala.

Toimituskunta on kevään kuussa mm. käsitellyt julkaisu-suunnitelman ja palkannut toimitushenkilöstön. Matrikelitoimittajana on 1.6. alkaen ollut eversti evp Arvo Lauri ja matrikelisihteerinä 1.8. lukien rouva Anna-Liisa Arakangas. Syksyn tärkeimpänä tehtävänä on ollut painatussopimuksen valmistelu kirjapainon kanssa. Alkukesästä saatujen tarjousten

varsin tasaväkisestä kärkiryhmästä pisimmän korren veti Kainuun Sanomain Kirjapaino. Pie-nehkö mutta voimakkaasti eteenpäin pyrkivä kirjapaino on viime vuosina painanut mm. Rajamme Vartijat lehteä.

Tuleva matrikkeli

Tekeillä oleva matrikkeli muistuttaa edeltäjänsä tuttua ja asiallisen korutonta ulkoasua. Myös kooltaan kirjat ovat samaa luokkaa, sillä 1200 sivua ei voida kestävyydensä vuoksi ylittää. Matrikelin ilmestymisajankohtaan mennessä vuoden 1985 lopulla on kuitenkin kadettikursseilta valmistunut yli 1700 uutta upseeria puhumattakaan edellisten ikäpolvien lisätiedoista. Huomattava osa tästä johtuvasta tilan tarpeesta saadaan järjestettyä kuvakokoa pienentämällä ja taittoa tehostamalla. Sen lisäksi on hiukan tiivistettävä myös matrikkeliin sisällytettävää tietoa. Jos kyselyyn vastaavat upseeriveljet tiedostavat asian myönteisessä hengessä, ei matrikelin arvo tule kärsimään ehkä paremminkin päinvastoin.

Yhteiseen työhön

Matrikelin julkaiseminen on koettu laajalti tärkeäksi asiaksi.

Omat järjestömme Upseeriliitto ja Kadettikunta ovat nyt ryhtyneet työhön. Matrikelin toimituskunta tai toimitus eivät kuitenkaan pysty yksinään saamaan aikaan hyvää matrikkeliä. Siihen tarvitaan jokaisen elossa olevan kadettiupseerin apua. On täysi syy uskoa, että jokainen meistä on valmis hoitamaan oman velvollisuutensa. Ratkaisevan tärkeää on vastaaminen ensitilassa tässä lehdessä jaetulla lomakkeella matrikelikyse-lyyn.

Kadettikunta on lupautunut kurssikohtaisgten yhteysupseerien ”värväämiseen”. Yhteyskaaderia tarvitaan varmistamaan, että nykyisin järjestöjen ulkopuolella olevat veljetkin saavat viestimme ja että mm. vuoden 1970 jälkeen edesmenneistä saadaan tarvittavia lisätietoja.

Koko jäsenkunnan yhteinen etu on, että matrikkeliä saadaan myös runsaasti myydyksi. Sen vuoksi järjestöt julkaisevat matrikelin todelliseen omakustannushintaan. Matrikelin edullinen ennakkotilaushintana on 135 markkaa sekä lähetyks- ja postikulut 15 markkaa. Teoksen käyttöarvo, laajuus ja laatu huomioon ottaen hinta on todella halpa, sillä järjestöt luottavat veljeskuntamme aktiivisuuteen myös tilaajina.

Eräitä näkökohtia matrikkelikyselystä

Kunnioitetut kaaderiveljet – sekä vanhemmat että nuoremmat

Ottamani vastaan matrikkeli-toimittajan tehtävät olen tietoinen tehtävän vaativuudesta. Pelkäämään tekstien käsittelyä ja oikolukeminen ovat kahden hengen toimitukselle tiukan aikataulun vallitessa kova tehtävä. Uskalsin ottaa tehtävän koska luotan upseerin kykyyn ja haluan hoitaa asiassa oma osuutensa. Onhan koko ammattikunnan maine velvoittamassa siihen, että matrikkelimme on riittävän korkeatasoinen ja valmistuu ajoissa. Tähän tavoitteeseen on vaikea päästä, jos toimittaja joutuu kiireimpinä viikkoina etsimään vastaajia, tarkistamaan epäselviä vastauksia, hankkimaan puuttuvia valokuvia tms. Vetoan teihin jokaiseen – teemme yhdessä matrikkeliä ”Kadettiupseerit 1920–1985”.

Matrikkelikyselyyn vastaaminen

Tietojen hankinta tapahtuu ensisijaisesti jokaiselta upseerilta itseltään. Näin ollen oikeita tietoja sisältävä matrikkeli syntyy vain tarkistamalla ennen vastauksen antamista omien tietojen oikeellisuus. Kuten toimituskunnan puheenjohtaja totesi eräitä tietoja on pakko karsia verrattuna edelliseen matrikkeliin. Karsiminen koskee mm. up-

seerin normaaleihin virkatehtäviin kuuluneita toimikuntia, komiteoita, ulkomaanmatkoja jne. Olen myös uskaltanut leikkisästi todeta, että meillä kaikilla on harrastuksena urheilu ja kalastus, ei niitä tarvitse mainita. Matrikkelikysely ja lomakkeen täyttöohje onkin laadittu eräänlaiseksi ”omantunnon seulaksi”. Vastaaja itse tietää parhaiten mikä on vähemmän tärkeää. Olisi kuitenkin onnetonta, jos tämä johtaisi ylikorostettuun karsimiseen. Pelkäämään tulevien upseeripolvien vuoksi on tärkeää, että edeltäjien työt, ansiot ja tulosrikkaat harrastukset eivät karsiudu matrikkelitiedoista.

Vastauksen lähettäminen ensitilassa ja viimeistään määräajassa on myös tärkeää. Ellei joltakin elossa olevalta upseerilta ole tullut vastausta joutuu toimittaja kääntymään ao. kadettikurssin yhteysupseerin puoleen ositteeseen hankkimiseksi ja postittamaan erillisen kyselyn. Tämä kaikki vaatii sekä aikaa että kustannuksia. Näin ollen olisi hyödyllistä, jos kunkin kurssin sisällä pannaan ”sana kiertämään”. Ne veljet, joille ei tule järjestölehtiä olisi saatava hankkimaan vastauslomake yhteysupseerilta tai toimittajalta. Eikä mikään luonnollisesti estä valokopion ottamista lähimmältä upseerilta ennenkuin tämä täyttää oman sa. Useimmillehan on tullut ky-

sely kahden lehden kautta. Aivan erityisen tärkeää olisi, että kurssirajoista riippumatta ne, jotka tapaavat tai ovat kirjeenvaihdossa ulkomaille asuvien suomalaisten upseerien kanssa, saisivat sanan kiertämään.

Toimituksen kannalta vaikeimmaksi saattaa muodostua lisätietojen saaminen vuoden 1970 jälkeen kuolleista upseereista. Mikäli upseereissa on heidän lähiomaisiaan toivon, että he lähettäisivät täydennystiedot edellisen matrikkelin jälkeisistä tapahtumista. Sama toivomus koskee luonnollisesti kurssien yhteysupseereita, siltä osin kun heillä on kurssin kesken kerättyjä varmoja tietoja.

Kirjapainon korkealuokkaisen työn kannalta ovat valokuvat ratkaisevassa asemassa. Jokainen vastaaja voi helpottaa tätä lähettämällä itsestään hyvän mustavalkoisen henkilökuvan. Jos kuva on lisäksi jotakin pyydettyä kokoa vältetään lisäkustannuksia. Kirjapaino hyväksyy kohtuullisen määrän poikkeuksia, mutta ne syntyvät helposti edesmenneitten kuvista.

Toimitustyön järjestelystä

Vastausten saapuessa toimittaja kirjaa ja käsittelee omalta osaltaan aineiston. Seuraavassa työvaiheessa sihteeri kirjoittaa ne teksinkäsittelylaitteeseen.

Tällaisen koneen avulla niitä on helppo käsitellä ja korjata sekä toimittaa ne levyllä kirjapainoon, jonka tietokoneladonta saa aineiston levyltä. Sen jälkeen seuraavat oikoluku ym. kierrokset tietyn viikkoaikataulun puitteissa kuten ennenkin, joskin automatiikan ansiosta jää palstavedosvaihe toimitukselta pois. Mikäli vastaajilla tulee talven ja kevään aikana lisäyksiä, ne on syytä ilmoittaa heti toimittajalle paitsi ohjeessa mainitut ”viran puolesta” hoidettavat lisäykset. Lisätietojen takarajana on 15.5.1985 ja viran puolesta saadaan 4.6.1985 muutokset vielä mukaan. Tarkoitus on näinollen saada ajan tasalla olevat tiedot lippujuhlapäivän tilanteesta.

Kirjapainon kanssa tehty sopimus edellyttää, että valmiiden teosten postitus ennakkotilaille tapahtuu marraskuun kuluessa. Tämän vuoksi mahdolliset osoitteen muutokset kannattaa ennakkotilailien ilmoittaa vielä lokakuussakin.

Mahdolliset kysymykset

Matrikkelitoimittaja vastaa mielellään mahdollisiin kysymyksiin ja toimittaa tarvittaessa myös lisälomakkeita.

Osoitteeni on

Eversti Evp Arvo Lauri
Tuulimylyntie 10 B 50
00920 Helsinki 92
Puhelin 90-3491388

Matrikkelikysely Kadettiupseerit 1920-1985

Arvoisa matrikkelikyselyn vastaaja, vastaaminen on välttämätöntä

Ennen lomakkeen täyttämistä on aiheellista tutustua tässä lehdessä olevaan artikkeliin sekä kyselylomakkeen ohjeisiin. Lomake on täytettävä huolellisesti tekstaten tai kirjoituskoneella. Tarkkuudella vähennetään tarkistusten tarvetta ja virheitä.

Jokaisen kadettiupseerin edellytetään palauttavan kyselylomake ja mieluiten kokonaan täytettynä. Mahdollista on myös viitata edelliseen matrikkeliin (Kadettiupseerit 1920-1970) ja tehdä siinä esitettyihin tietoihin tarpeelliset korjaukset ja lisäykset.

Uusien upseeripolvien mukaan tulo vaatii tekstin tiivistämistä aiempaan verrattuna. Tämä kohdistuu varsinkin lomakkeen kohtiin D2-D5 ja aivan erityisesti kohtaan A 14, joka tavanomaisissa tapauksissa jää tyhjäksi.

Kyselyyn vastaaminen on syytä alittaa tarkistamalla tiedot nimikirjaoitteesta (ent. ansioluettelo) ja tekemällä konsepti eri paperille tai lomakkeen jäljennöskelle. Jos vastaajalla on käytettävissä edellinen kadettiupseerimatrikkeli, kannattaa vertailla ilmoitettavia asioita siihen. Asiajärjestys on säilynyt lähes samana ja lyhenteet säilytetään myös

samoina, elleivät ne ole ristiriidassa vuoden 1977 LTM:n (Lyhenteet ja taktilliset merkit) kanssa. Mikäli jokin tieto on epävarma, on siitä selvästi erikseen mainittava.

Valokuvan tulee olla musta-valkoinen ja mahdollisimman ajankohtainen sekä mieluiten sotilasasuina, koossa 45 x 65, 60 x 85 tai 90 x 140 mm.

Kyselylomake ja valokuva postitetaan matrikkeli-toimitajalle ensitilassa ja viimeistään 15.11.1984 mennessä osoitteella:

Eversti Arvo Lauri
Tuulimyllynt. 10 B 50
00920 Helsinki 92

Mikäli kyselyyn vastaajan osalta tapahtuu lomakkeen täytön jälkeen ylennys, uusi tehtävä puolustusvoimissa, ero vakinaisesta palveluksesta tai kunniamerkin myöntäminen, ottaa toimitus sen huomioon erikseen.

Muista mahdollisista muutoksista pyydetään vastaajaa ilmoittamaan matrikkeli-toimitajalle viimeistään 15.5.1985 mennessä. Toimitus pidättää oikeuden tilantarpeesta johtuviin tekstin supistuksiin.

TÄYTTÖOHJEITA

A1	Mikäli jokin vastaus ei mahdu sille varattuun ruutuun, käytäkää huomautuksia ja kohtaa A14	C9	Mainitkaa vuosilukuineen tehtävät, joita olette hoitanut, merkinnät itsenäisen joukkoyksikön tarkkuudella sekä esikunnista osaston tai itsenäisen toimiston tarkkuudella sekä esikunnista osaston tai itsenäisen toimiston tarkkuudella sekä esim. kompp pääll JP 4 51-52, tstoups PE Järj os 55, koulups JP 2 51-52, ptrin pääll, KarTR 79-81, osastopääll PE Ase os 71-74
A2	Kohta, johon ei ole täytettävää jätetään tyhjäksi		
A3	Puhuttelunimi alleviivataan		
A3	Yhdysnimen väliviiva selvästi näkyviin		
A4	Merikadeteille numeron jatkeeksi lyhenne me	C10	Vuosi
A5	Esimerkiksi a) evl b) ye-ups c) evl evp d) evl evp ye-ups	C11-C15	Vrt matrikkeli 20-70
A6	Suosittelaa ainakin akateemisen loppututkinnon kirjaamista myös vakinaisessa palveluksessa oleville	D1	Soveltaen C9 ohjetta tehtävä, toiminimi (vast), paikkakunta
A8	Kaksi numeroinen pvm, samoin kuukausi ja vuosi, esim. 04.07.31	D2	TÄRKEIMMÄT luottamustehtävät aikajärjestyksessä. Kadettikunnan ja Upseeriliiton osalta pikkutarkasti, seuratasolla puheenjohtajuus, kunnallisella tasolla lautakunnan pj ja valtuuston tai hallituksen jäsenyys, eduskunnan jäsenyys jne.
A10	Pvm kuten syntymäajassa	D3	Tärkeimmät URHEILUSAAVUTUKSET kuten Puolustusvoimain mestaruudet ja ennätykset, edustustehtävät ja ennätykset EM, MM ja Olympiataasolla jne.
B2	Etunimet ja sukunimen etukirjain (ellei ole eri sukunimi)	D5	Teoksen tai tutkimustyön nimi ja julkaisu vuosi, huom. artikkeleita ei eritellä, runsas kirjoittaminen kannattaa mainita
B3	Etunimet ja ”tyttönimi”	C16	Ylennykset vuosilukuineen
B4	Avioliiton solmimisvuoden kaksi viimeistä numeroa	C17	Järjestys sodassa saadut, muut suomalaiset, ulkomaiset (suomalaisista viralliset lyhenteet ulkolaisista koko nimet)
B12	Kuolleen lapsen nimen jälkeen †	A14	Tähän kohtaan merkitään ne tärkeät tiedot, joille ei ole omaa kohtaa esim. merkittäviä tuloksia tuoneet tai tavanomaisesta poikkeavat harrastukset, tärkeät sivutoimet tai merkittävät komiteajäsenyydet. Tähän kohtaan merkitään myös ne tiedot, jotka eivät mahtuneet omaan kohtaansa.
B16	Esim. 4 8 TURUNYHTEISLYS		
B17	Esim. 4 8 7 / 8 TURUNYHTEISLYS		
C1	Esimerkkejä M a a S K 27 4 4 - 4 4 , K a d K 4 1 5 5 - 5 7 , M e r i S K 1 7 m e 4 3 - 4 5		
C1B	Kadettialiupeerin arvo		
C2	Kurssin nimi ja vuosi(ei numeroa)	E1	Suosittelaa ensisijaisesti kokoja 45 x 65, 60 x 85 ja 90 x 140 mm
C3, C5 ja C6	Kuten edellä		
C4	Osasto tai opintosuunta ja linja		
C7	Jk-os ja palveluvuodet (Yk-palv ml)		
C8	Koulu ja vuosiluku (ei kurssinnumeroa) esim. UK 51, RUK 76, LeUK 50, UK/Meri SK 44, RUK/Meri SK 38		

Mikäli olette jostakin asiasta (esim. kadettinumero) epävarma, merkitkää viereen kysymysmerkki.

Täytetään tekstaten ja lyhenteitä käyttäen (samat lyhenteet kuin edellisessä matrikel-
lissa tai LMT 1977). Suositellaan vertaamista Kadettiupseerit 1920-1970 matrikkeliin.
Täytettäessä on syytä seurata oheista täyttöohjetta.

Sukunimi	A1		Kadetti- numero	A4	
Entinen sukunimi	A2		RUK	C8	
Etinimet	A3				
Sotilasarvo	A5		Siviili- arvo	A6	
Siviilitehtävä	A7		Varusmies	C7	
Syntymäaika	A8		Syntymä- paikka	A9	
Kuollut	A10		Kaatonut paikka ja pvm	A11	
Isän ammatti tai arvo	B1		Isän nimi	B2	
Äidin nimi	B3				
Puoliso vuodesta	B4		Nimi	B5	
Ero	B6		Kuollut	B7	
Puoliso vuodesta	B8		Nimi	B9	
1.lapsi	B12		3.lapsi	B14	
2.lapsi	B13		4.lapsi	B15	
Yo-tutk vuosi ja koulu	B16		tai oppik	B17	
Kadettikurssi	C1		C1 b Kad-au		
Ltn-kurssi (vast)	C2		Kapteenikurssi	C3	
SKK	C4		Esiupskurssi	C5	
Muita tärkeimpiä kurseja ja tutkin- toja	C6				
Upseerin virka- ura	C9				
				Evp	C10

Kuulumine n suo- jeluskuntiin C11	
Osallistu- minen VS C12	
	TS C13
	JS C14
	Haavoittunut C15
Siviiliura D1	
Luottamustehtävät D2	
Urheilu- saavutukset D3	
Kunniajäsenyydet ja palkitsemiset D4	
Julkaistut teok- set ja merkittä- vät tutkimustyöt D5	
Ylennykset C16	
Kunniamerkit C17	
Täydennystä A14	

- E1 Lähetan mustavalkoisen valokuvani oheisena.
- E2 Tilaan Kadettiupseerit 1920 - 85 matrikelin ennakkotilaushintaan 135 mk sekä lähetyk-
set ja postikulut 15 mk ja maksan oheisella tilillepanokortilla 1.3.1985 mennessä.
- E3 Tilaan matrikelin hintaan 180 + 15 mk postiennakolla kirjan valmistuttua.
- E4 En tilaa matrikkelia.
- E5 henkilötunnus

JAKELUOSOITE	POSTINUMERO
POSTITOIMIPAIKKA	PUHELINNUMERO

ALLEKIRJOITUS _____

 ehari

Wahlforssinkatu 3 Kauppakatu 33 Joensuu
Puh. 21 318 Puh. 21 315, 22 968

KAUHAVAN PUTKI OY

Tuottajantie 12, 60100 Seinäjoki
Puh. 964-140 100
62200 Kauhava
Puh. 340 844

Nopeasti ja edullisesti yksilöllinen käsittely

- valkopesu ● laitospesu ● ulkoiluväätteiden pesu
- kemialliset ja mattopesut

ALPPILAN ITSEPALVELUPESULA

Mannerheimintie 93, Puh. 413949

HJORTH
URHEILUTUKKU

Kohmankaari 7
33310 Tampere 31
puh. (931) 443133

MATTOTALO
WUORIO
Fredrikinkatu 46, puh. 90 6940500

JÄTEHUOLESI HEITÄ MEILLE

AROKIVI KY

Varkaus
Puh. 972-23943 — 71133

Valmistaa ja huoltaa Neon- ja
valomainoksia kaikkialle Suomessa

OY SUOMI NEON

Kalevankatu 45 00180 Helsinki 18
Puh. 90-603 360 - 603 330

MISSTEX OY

Naisten pukinetehtäs

muodikkaita takkeja, leninkejä ja hameita saatavana
alan erikoisliikkeistä kautta maan.

Puh. 983-52323 86600 HAAPAVESI

FINN-LASSIE

Verryttelypuvut sekä ulkoiluasut

FINN-LASSIE OY Kokkola

Sievin Jalkine

85310 SIEVI as
Puh. 983-85040

RAVA OY

Lönnrotinkatu 11 00120 Helsinki
PUH. 90-645 204

AGROMA Oy

PL 8 45101 Kouvola 10
Puh. 951-19 251

Autotarvikkeita

T:mi OSSI HOLOPAINEN

Puh. 952-40505
Isoympyräkatu 6
49400 Hamina

Saunapalvelimme
liha
herkullisimmillaan

MAYRAKORPI
04200 KERÄVA
P. 243377

Alumiinitehdas Purso Oy

Siuro puh. 931-403 644

OY KERNITE AB

Lauttasaarentie 54 B 00200 HELSINKI 20
Puhelin 678861

Sota vaatii sekä ruumiillista että henkistä kestävyyttä

Sotilaan ruumiilliset ja psyykkiset koettelemukset sodassa

K-E LINDEMAN

Lukija saa kirjasta¹⁾ realistisen näkemyksen taistelun kuvuudesta, sotilaan psyykkisestä tilanteesta sekä johtajan ja johdettavien välisestä suhteesta. Me koemme myös sotilaan sielunhädän ja kärsimykset, jotka kuuluvat taistelukentän kuvaan – lähinnä osallistujien omakohtaiset reaktiot.

Tapahtumien nopea kulku tämän päivän taistelukentällä on tuottanut vaikeuksia toimintaan, koska tiedot eivät saavuta kaikkia ajallisesti eikä paikallisesti. Epävarmuus ja epätietoisuus on lisääntynyt. Kirjoittaja pyrkii psykologisessa mielessä kuvailemaan sotilaan käyttäytymistä taistelukentällä.

Tahto kestää

Tiedämme historiasta, että miehet uurastuksesta ja koettelemuksista huolimatta, useampien vuorokausien, viikkojen ja kuukausien aikana, muuttuvissa tilanteissa, säilyvät ja kestävät kaikessa hiljaisuudessa. He elävät edelleen ja osallistuvat taistelutoimintoihin, jotka johtavat menestykseen.

Sotilas valitsee pikemmin janoa ja nälkää. Muonituksen puute vaikuttaa nopeasti hänen toimintakykyynsä. Aineellinen puute voi yhdistettynä taistelutoimintaan jouduttaa stressin syntymistä. Kyky kestää psyykkisiä ja aineellisia rasituksia on

kuitenkin suurempi kuin mitä voitaisiin odottaa. Taisteluvire laskee unen, juoman, ruuan puutteessa, kuten myös voimakkaassa melussa, pakkasessa tai kuumuudessa. Tulituksessa järkytys on yhtä paljon psyykinen kuin fyysinen.

Yksilö

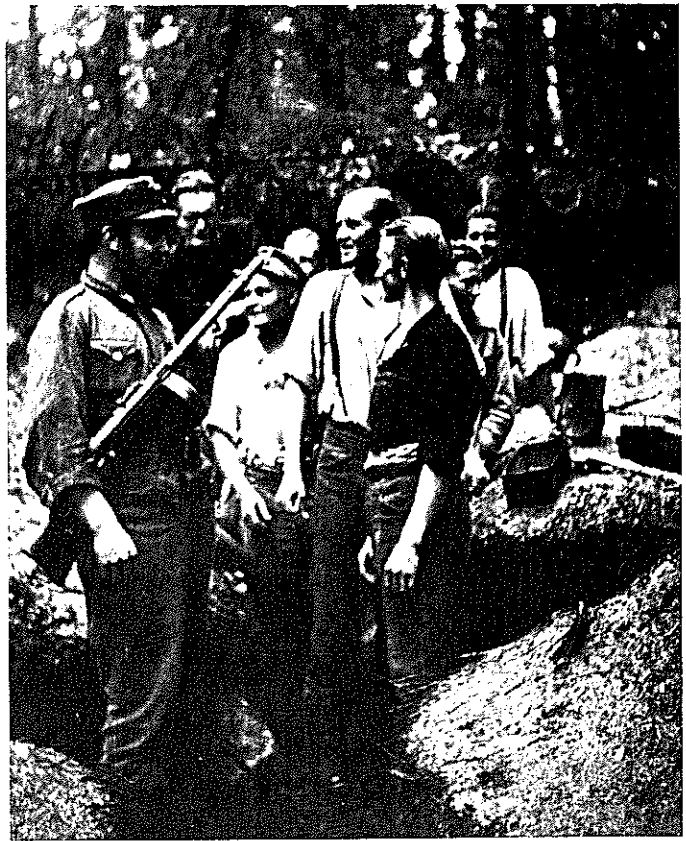
Sota tänä päivänä aiheuttaa yksityiselle sotilaille kauhean paineen ja rasituksen – kiduttavan pelon tuntemattomasta ja odottamattomasta. Kokemus on osoittanut, että vain pieni prosentti sotilaista todella on yritteliäs ja aktiivinen omasta aloitteestaan. Puhutaan taistelijoista

ja passiivisista yksilöistä. Ilman ulkoisia pakotteita kaikkia ei saada mukaan. Vaaditaan johdonmukaista ja keskeytymätöntä henkilövalintaa eri tehtäviin; älykkyyttä, taitoa ja toiminta- tahtoa. Alaisten aloitekyky ja passiivisuus ovat yksilöllisiä ominaisuuksia, jotka johtajan on otettava huomioon ja joita hänen on käytettävä hyväkseen toiminnassaan.

Joukossamme on sellaisia, jotka hakevat vaaraa ja vapaaehtoisesti ottavat riskejä. Pelotomuuden ja uhkarohkeuden lisäksi, joita meidän aikamme tulisi käyttää hyväkseen, vaaditaan samanaikaisesti, että materiaalisia voimavaroja käytettä-

Yksityinen sotilas tuntee kiduttavaa pelkoa.

Toverihengellä on suuri merkitys.

siin rinnan hyväksi.

Toverihenki

Johdon tärkeimpiä ominaisuuksia on pystyä luomaan yhteenkuuluvaisuutta – toverihenkeä. Yksinäisen sotilaan on vaikea kestää rintamaelämän kovuutta. Sotilas ei tunne itseään täysin eristetyksi taistelukentällä, jos hän tietää, että yksikön toverit ovat lähellä. Tämä tunne luo välttämättömän yhteenkuuluvaisuuden taistelukentälle. Ryhmähenki edistää vastuuntuntoa ja synnyttää eräänlaisen kovuuden, joka tukee yksilöä vaikeissakin tilanteissa.

Johtaminen

Tapaamme aktiivisia ja vähemmän aktiivisia johtajia. Todelliseksi johtajiksi kaikki eivät synny. Johtaminen on suurimmaksi osaksi yksilöllistä. Sodista on jäänyt kuva isätyyppisestä johtajasta, joka on lämmin, vakava, luja, sydämellinen ja kiinnostunut yksilöstä. Hyvä johtaja pystyy valitsemaan oikean henkilön lähimpään ympäristöönsä. Siviilielämässä hankittu valmius pääsee myös sotilaalli-

sessä yhteydessä oikeuksiinsa.

Rauhan aikana on taipumus kerätä esikuntiin tietynlainen eliitti. Oikeat luonteenominaisuudet korostuvat taistelevissa joukoissa. Tiheät johtajien siirrot etulinjasta esikuntiin ovat vahingollisia. Päämääränä henkilövaihoissa ja kierroksessa on, että taistelevat yksilöt eivät kärsisi johtajien siirroista. Todelliset johtajat kuuluvat joukkoihin.

Valikointaessa henkilöitä ja huomioon ottaen yhteisen hyödyn on vaikeata lopullisesti päätellä lankeako tärkeä tehtävä jalkaväkimiehelle, laskuvarjojääkärille, panssarimiehelle tai tiedustelijalle. Tehtävä ratkaisee kulloinkin henkilövalinnan.

Henkilövalinnoissa ja tehtävien jaossa korostetaan johtajien laadun tasaisuuden merkitystä – ketju on niin luja kuin sen heikoin lenkki. Hyvän johtajan tunnuskuvana on kyky arvioida apulaisia. Etulinjan tarve on etuoikeutettu. Johtajan luonteenominaisuudet ovat ratkaisevia. Korostetaan, että joukon johdon itse tulisi saada vaikuttaa henkilöstön valintaan, eikä siltä tulisi johtaa liian keskitetysti.

Koulutus joukoissa

Koulutuksen tulee tarjota tyydytystä ja houkutella paneutumiseen asiaan koko sydämeästään, josta myöhemmin jäisi miellyttävä muisto – mielenkiintoinen ja vaativa kokemus. Yksitoikkoisuus, pitkästyttävyyden ja pinnallisuus on karsittava pois rauhanajan sotilaskoulutuksesta.

Vaatumuksena on, että koulutus on sekä mielenkiintoa herättävä että realistinen. Vain oleellinen on opetettava. Koulutusaika on aina niukka. Koulutuksen tulee antaa pelivaraa henkilökohtaisille taipumuksille – vahvistaa itseluottamusta. Jää jäljelle asioita, joita ei ehditä opettaa. Aseiden hallinta ja luottamus niihin on tärkeää. Sotilaan tulee vähintään kerran varusmiesaikanaan itse kokea, että hän on sitkeämpi ja kestävämpi kuin mitä hän itse arveli. Harjoituksissa on johtajat ja johdettavat rasitettava samalla tavalla. Näin hitsataan esimiehet ja alaiset yhteen. Kasvatus on joka tilanteessa tärkeämpi kuin koulutus.

Dinterin tutkielma selventää

menestyksen ja vastoinkäymisen syyt taistelussa. Ne riippuvat ensi kädessä henkilövalinnoista, organisaatiosta ja aseiden tehosta.

Käyttäytyminen rintamaoloissa liittyy rauhanajan koulutukseen ja henkeen. Tilanteen kuvaamisen rauhanajan harjoituksissa tulee antaa mahdollisimman realistinen kuva olosuhteista ja tilanteista, joissa taistelija joutuu toimimaan. Koulutuksen laatua kokeillaan tositalanteissa. Puutteellinen, mielikuvituksen ja todellisuudelle vieras koulutus johtaa sotilaan täysin vieraaseen ympäristöön sodassa. Rauhanajan koulutuksen on johdonmukaisesti tähdättävä siihen, että sotilaalla on valmiuksia kestää sodan kauhujia. Valtion itsenäisyys ja olemassaolo on riippuvainen yksilöllisestä ja yhtenäisestä puolustuspanoksesta.

1) Elmar Dinter: Held oder Feigling.

Die körperlichen und seelischen Belastungen des Soldaten im Krieg 182 sid. (1982)

Forlag: Mittler & Sohn. Bonn

OY METSÄ-BOTNIA AB

Kaskisten Tehdas
64260 Kaskinen • Puhelin: 962-19111
Telex: 731130 metbo sf • Telefax 962-19214

Äänekosken Tehdas
44100 Äänekoski • Puhelin 945-20211
Telex: 28331 metbo sf • Telefax 945-20140

VUOKRAA KELOMÖKKI VEEKSI!

Aidosta lapin kelohongasta rakennettu ensiluokkainen loma-asunto LEVITUNTURIN juurella.

- Laskettelurinne lähellä, slalomvälineet talon puolesta.
- Hyvät maastohiihtomahdollisuudet, valaistu latu.
- Kauppa- ja ravintolapalvelut lähellä.

VARAA JO VUODEKSI 1985

Tiedustelut ja varaukset Puh. (964) 140 340

LAKEUDEN ASENNUS OY

Seinäjoki

FILTTERIT

Öljy- ilma- ja polttoaine- sekä
hydrauliikkasuodattimet.

Klaneettitie 6-8, Helsinki
Puh. 90-5664155

POIKKILUHTA OY

TOIMINTAAMME SISÄLTYY

- MONIPUOLINEN TALKINTUOTANTO
- ERIKOISLOUHINTAURAKOINTI
- SYVÄKAIRAUSURAKOINTI
- MALMINETSINTÄ

Tarkastamme malminäytteenne ja maksamme
palkkioita hyvistä näytteistä.

 MYLLYKOSKI OY **MALMIKAIVOS OY**
73670 LUIKONLAHTI puh. (971) 671 701

Virkapuvun Arvomerkki.

 valvilla oy

- LAIVAKORJAUKSET
- PIENVENEHUOLLOT
JA -KORJAUKSET
- MUUT PALVELUT

1 tonnista aina 1000 tonniin

- 3 ERI VETOTELAKKALAITTEISTOLLA

KESON TELAKKA Ky

21660 Nauvo
p. 926-51408 tai
auto 94040-31110

Pohjois-Karjalan Sairaskotiyhdistys r.y.

Tikkamäentie 21 b, 80200 JOENSUU 20,
puh. 973-33 441

Olemme lääkintöhallituksen hyväksymä yksityinen
sairaanhoito- ja kuntoutuslaitos ja tarjoamme seuraavia palveluja:

- sotilasvammalain mukainen laitoshoido
- kuntoutus
- ortopedinen tutkimustoiminta (sotainvalidit)

RA MAALAUKSEKSI KY

Suunnistajantie 4, 70200 KUOPIO 20
Puh. 971-227 496

 VAPO OY

**Puolimatkan
töissä näkyy
mestarin jälki.**

Puolimatka-yhtymä Oy

**OSUUSKUNTA
MAITO-AURA**

TURKU - SALO

MAN-KO

PUUN- JA LEVYNTYÖSTÖKONEET
Suunniteltu suomalaiselle teollisuudelle
ja kouluille.
Monipuolisia. Tehokkaita. Turvallisia.

Takojanenkatu 3, 15800 Lahti 80, puh. (918)514 514

**VÄESTÖNSUOJEN
ILMANVAIHTOLAITTEISTOT**

- **Suomalaista
VSS-tekniikkaa**
- **Tuonnin korvaavaa
vientituotantoa**

Finnish CD-Technics
Member of Finnsafety
Group

Temet Oy
1953 **30v** 1983
Asentajanenkatu 3 00810 Helsinki 81 p. 780 655

Kotisampo
Mainio muualla...
...paras kotona.

SAMPO-YHTIÖT

**Ilmastointityöt
eduksenne**

**PELTISEPÄNLIKE
VILJO KUULA**

03100 NUMMELA
puhelin 913/23 066

Tilaa

HEVOSURHEILU pysyt kärryllä

**TUORETTA HEVOSASIAA
KAHDESTI VIIKOSSA**

Suomen Hippos
☎ 90-492 335

Lähtölistat, vihjeet, tulokset

Hitler oli monella tapaa sairas mies

Toisen maailmansodan sairaat siviilijohtajat

EERO KIVIRANTA

Kun Churchill, Roosevelt ja Stalin istuivat ryhmäkuvassa Jaltan kongressissa 1943, ei kuvasta puuttunut kuin Hitler, ja lähes kaikki ihmisiä vaivaavat taudit ja vaivat olisivat olleet edustettuina ruumiillistuneina. Stalinin sairaudeksi riittää hänen ihmishengestä piittaamaton murhanhimonsa. Mittava historioitsija Isaac Deutscher Stalin-teoksessaan valottaa Stalinia sodanjohtajana, mutta ei halua tehdä lopullista yhteenvetoa. Deutscher

toteaa olevan lähes käsittämätöntä, että Stalin pystyi johtamaan toisen maailmansodan ratkaisutaisteluita. Hän määräsi Stalingradin ja Kurskin operaatioista, hän valitsi näihin mielestään sopivat ylipäälliköt. Toisaalta hänen psykologisten kykyjensä miltei täydellinen puuttuminen madalsi hänen saavutustensa glooriaa. Määräys, että sotilas ei saanut haavoittuneenaakaan antautua vangiksi, ei kohtanut yksilöiden taistelumo-

raalia. Huipentumana oli hänen määräyksensä, ettei omaa, vangiksi joutunutta kapteenin arvoista poikaa saanut vaihtaa venäläisiin panttivankeihin.

Hitler oli sairaalloisin näistä neljästä. Jo 1939, alle 50-vuotiaana, hän valitteli lähimmilleen: "Jospa minä olisinkin terve." On ihmetelty, että hän eli niin kauan ottaen huomioon sen lääkemäärän, jonka hän nimenomaan sotavuosina ahtoi sisäänsä. Hän söi 14:ää erilaista

sydänlääkettä rytmihäiriöitä välttääkseen. Niiden nitro- ja kofeiinimäärä oli vallon suuri. Vastapainoksi hän oli vegetaari. Hitlerin terveys romahti sodan alettua, elpyi ja laski suoraan verrannollisesti voittojen ja tappioiden myötä. Jo 1941 hänessä havaittiin pahanlaatuista verisuonten kalkkeutumista ja alhaista verensokeritasoa. Henkiläkäri joutui antamaan hänelle yhtenäin rypälesokeripistoksia. Lääkäri arvioi niiden määräksi

Жить стало лучше, товарищи. Жить стало веселее. А когда весело живется, работа спорится. Отсюда высокие нормы выработки. Отсюда герои и героини труда."
И. Сталин.

J.V. Stalin

n. 3 000.

Hitler täydensi niiden vaikutusta syömällä ylimakeita torttuja ja leivoksia. Kaiken lääkityksen lisäksi hän söi päivittäin parikymmentä pilleriä, joista osa sisälsi atropiinia ja strykniiniä. Ensiksi mainittu heikentää näkökykyä. Hitler ei turhamaisuudessaan käyttänyt laseja vaan vaati kaikki tekstit hyvin suuriina. Hitlerin kohtalona oli mieltä ja luottaa liiaksi henkilölääkäreihinsä, joka ei ollut ammatillisesti kaikkein pätevimpiä. Hitler olisi ehdottomasti tarvinnut pätevän psykiatrin. Niinpä Hitler antoi otis suostumuksensa, kun henkilöläkäri ilmoitti keksineensä tait tappavan lääkkeen; se osoittautui hevosen hieksi. Mutta lääkäri ennätti koota miljoonia, ennenkuin bluffi paljastui.

Luitwaffen hävittäjäkenraali, kenr. Itn. Adolf Galland kävi monta katkeraa väittelyä Hitlerin kanssa, kun Hitler määräsi pommikoneiden tuotannon etualalle ja hävittäjätuotannon toisarvoiseksi. Galland perusteli näkemystään siten, että vain hävittäjät voivat pitää kurissa koti-seutuun kohdistuneet pommitus-

hyökkäykset. Hävittäjiä tarvitaan määrällisesti lisää, koska sekä lännessä että idässä Luftwaffen hävittäjä määrä on huomattavasti vaatimattomampi kuin vastustajan. Gallandin todistelun oikeutus saatiin sitten tuta katkerasti, kun liittoutuneet saivat rauhassa keskittää maihinnousuarmeijansa Englannin rannikolle, koska Englannin hävittäjärykmenteillä oli täydellinen ilman herruus. Saksalaisethan tämän takia, tiedustelun puuttuessa, arvioivat maihinnousun kohdan aivan väärin, Kanaalin kapeimmaksi kohdaksi.

Hitlerinkin on todettu seuranneen yllättävän tarkasti jopa armeijan teknistä varustelua, jopa mutteritasolla. Mutta hänen suuret operaationsa, ennen muuta Stalingradin järjetön puolustus, osoittavat, kuinka suuria virheitä sairass siviilisodanjohtaja voi tehdä.

Roosevelt sekaantui näistä neljästä vähiten ammattisotilaiden toimiin, mutta hänen suurin syntinsä, pehmoisuudesta johtuen, oli Stalinille antamansa myönnytykset, joiden johdosta

syntyi Romania-Bulgaria, Tšekkoslovakia-Unkari-Puola-DDR-rengas. Rooseveltin löperyyden taustana olivat kaiken todennäköisyyden mukaan hänen seitsemän sairautaan, joista vaikeimmat olivat sydänvika, sokeri- ja munuais-tauti. Amerikkalaiset huomasivat liian myöhään, että väärä mies oli pantu neuvottelemaan Euroopan kohtalosta. Kun pari suomalaista kävi 1950 USA:ssa, opas vei heidät tarkoituksella katsomaan Rooseveltin muistopatsasta. Ja vierailijat totesivat, että yllättävän suuri osa ohikulkijoista sylki patsasta.

Ristiriitaisin siviilisodanjohtaja oli Englannin pääministeri Winston Churchill. Hänen läheisten miestensä hänestä antamat lausunnot ja arviot – olivat ne terveyttä ja elinvoimaa tai sodanjohtamista koskevia – ovat ristiriitaisia. Tähän tekstiin on otettu hänen henkilöläkäriensä sekä neuvonantajiansa Aneurin Bevanin ja Ian Jacobin näkemyksiä. Kun Jacob kertoo C:n terhakkuudesta palavereissa ja Englannin ulkopuolelle tehtyjen matkojen aikana, henkilöläkäri

350 sivuisessa kirjassaan todistaa aivan päinvastaista. Tiedotajathan ovat tehneet C:stä ter-vaskannon, johon ei viski eikä sikari tehonnut. Mutta henkilöläkäri katsoi lääkärin vaitiolovelvollisuuden vapauttaneen hänet C:n kuoltua. Hän kirjoittaa, että sodan aikana Churchill oli lähes elävä ruumis, joka vaivoin jaksoi mainosvalokuvauksen aikana pysytellä ryhdissä ja pitää kahta sormeaa V-muodostelmas-sa. Suurta lääkäritaitoa ja paljon lääkkeitä vaati, että C. saatiin sellaiseen fyysiseen kuntoon, että hän saattoi osallistua Jaltan kongressiin. Englannilla kun ei ollut varaa vaihtaa sodan aikana johtajasymbolia. C. koki kaksi halvausta ja lukuisan määrän toistuvia, erilaisia tulehdussairauksia, todistaa henkilöläkäri.

Aneurin Bevan symbolisoi Churchillia "historian impressaarina". C. ei milloinkaan kuunnellut – ei siviilien eikä sotilaiden mielipiteitä – ja oli liian kärsimätön edes teeskenneläkseen kuuntelemista. Milloin hän avasi suunsa, se merkitsi sitä, että hän aloittaa pitkän puhetul-

van, jonka tarkoituksena oli valistaa häntä itseään, ei kuuntelijoita. Kun hän oli hiljaa, hän pohti, mitä sanoisi seuraavaksi.

"Hän näki aivan liian paljon kunniaa ja liian vähän kärsimyksiä. Hän näki miekan kahvan, mutta ei niiden miesten ja naisten kuvottavaa, eläimellistä tuskaa, niiden, jotka hyökkäysvauvun telaketju runnoi mutaan tai jotka hautautuivat elävinä pommitetun talonsa raunioihin tai kuolivat nälkään keskitysleireillä. Jotta asia olisi ollut hänelle merkittävä, sen oli oltava draamaattinen, runollinen tai romanttinen. Suurena taiteilijana hän ei tietenkään ollut suuri toiminnan mies."

Bevan toisti usein järkytyksensä: Churchill näytti liian paljon nauttivan sodasta. Hän huokaili usein, toivoen ja samalla epäillen ettei pysty elämään so-

dan loppuun asti.

Churchillin neuvonantaja sotakabinetissa Ian Jacob, kertoo, että Ilmavoimien Esikunta oli 1942 laatinut suunnitelman, jolla koko Ruhrin teollisuusalue maannutettaisiin tuhoamalla kaikki sen voima-asetat ja koksausuunit päivänvalossa suoritettavien äkillisten pommi-iskuina. Esikunta laski, että operaatioon tarvitaan kolme viikkoa. C. oli silloin amiraliteetin ensimmäinen lordi ja ehdotti, että suunnitelma ensin tutkitaan yksityiskohtaisesti. Vaikka C. ei ollut sotatoimien yhtenäistämisen neuvoston puheenjohtaja, ei edes vanhin jäsen, hän sittemmin torpedoi suunnitelman väittäen lentokoneita olevan liian vähän ja pommien koon liian pieniä. Kun C. sitten sodan loppuvaiheessa, liittoutuneiden voiton ollessa jo selvän, lähetti pommitusarmeidan tuhoamaan Dres-

denin kaupungin, historioitsijat ovat nähneet tämän sairaalloisen suorituksen kummunneen korvauksena Ruhrin "säätämistä". Dresdenin pommitustahon pidetään toisen maailmansodan mielettömimpänä pommituskohteena. Kaupungissa ei ollut lainkaan sotilaskohteita, ja se oli täynnä idästä vaeltaneita evakkoja. Heitä ja kaupungin asukkaita kuoli arviolta 300.000.

Kehuttuaan Churchilliä sen takia, että hän oltuaan kymmenisen vuotta syrjässä, taiteilijana, pystyi innokkaana johtamaan sotaa, Jacob täydentää: C. ei pitänyt esikuntapäälliköiden neuvoista, ja näiden vastaväitteet saivat hänet menettämään malttinsa. C. sai todella päättää ratkaisevasta operaatioista. Niinpä kun ranskalaiset rukoilivat Englannilta hävittäjälaiivueita saksalaisten hyökät-

sä maahan, C. kieltäytyi, mutta perui sittemmin päätöksensä ja lähetti neljä laivuetta. Kun sitten El Alamein taistelu päättyi liittoutuneille voitoksi, C. eli kauan hurmiossa. Hänen sormensa kun olivat mukana tuon sotatoimen suunnittelussa.

Kun Churchillin neuvonantaja Ian Jacob tarkastelee ihastellen - vastoin henkilöäkkäriä - C:n fyysistä kestävyyttä, hän ihmettelee sitä. Churchill ei tietävästi lainkaan harrastanut fyysistä liikuntaa. Mutta erään tärkeän asian Jacob tietää: ei C. juuri polttanut suupielessään riippuneita sikaareita. Syytytti sikaarin, se hehkui aikansa ja sammui. C. syytytti sen uudelleen jne. Hänen vuoteensa vierellä paloi kynttilä, että sikaarin syytytys kävi helposti. Viskää ja sampanjaa hän joi joka päivä, mutta laimensi viskinsä runsaalla vesimäärällä. □

PIRKAN ASE OY

Ilmarinkatu 37
33500 TAMPERE 50
Puh. 931-551 096

- asekorjaukset
- myynti ● osto ● vaihto

PORIN METALLI OY

- ERIKOISKONEITA
- KONEISTUSTA
- TERÄSRAKENTEITA

Uusiniitty 28760 PORI 76, puh. 939-486 144

INSTRUMENTARIUM

OSAKEYHTIÖ KONEPAJA

TAMPERE Puh. 931-551272
KOKKOLA Puh. 968-18222
HELSINKI Puh. 90-441178

AMMATTITAITOA TEOLLISUUDEN PALVELUKSEEN

KIRKKONUMMEN LASI OY

02400 Kirkkonummi

Puh. 2988308

ERIKOISTAPETIT MATTI ja PEKKA RITOLA

Viipurintie 4, HÄMEENLINNA
Puh. (917) 69765

katve

- SISUSTUKSEEN
- AURINGONSUOJAKSI
- TILANJAKOON

Kysy lähintä myyjää tehtaallamme

HARJAVALLAN KAIHDIN KY

29200 Harjavalta Puh. 939-741 850

— **AINOA** —
SEMENTTIALAN ERIKOISLIIKE KUUSAMOSSA
- **BETONITUOTTEET - TERMOELEMENTIT**
SEMENTTIVALIMO
P. MUSTONEN Ky
Kitkantie 64 KUUSAMO Puh. 989-2291

KANTA-RAKENNUS OY

Sibeliuksenkatu 4 C 19
13100 Hämeenlinna
Puh. 917-22 364

RAKENNUSLIIKE A. TASKINEN KY

Kiteentie 46 82500 Kitee
puh. 973-412211

HELSINGIN KATUTYÖ OY

Laajametsänkuja 6 B 10
01620 VANTAA 62

Puh. 90-8782959

Autopuhelin
949201228

Rakennusliike KAUHARAKENTAJAT OY

61800 Kauhajoki, Agneksentie 4
Puh. 963-12 747

HAUKIRAKENNUS OY

90830 Haukipudas

Puh. 981-472 029

RAKENNUSLIIKE Yrjö Savelius ky

Suvitie 9 – 90800 OULU 80
Puh. 981-391222

RAKENTAA UUTTA ● KORJAA VANHAA
● URAKALLA JA LASKUUN

Rakennusyhtymä

Louhija & Väänänen

Hämeenkatu 45 05820 Hyvinkää
Puh. 914-29 130

VESTO-YHTIÖT

Henry Fordink. 5 F
00150 Helsinki 15
P. 90-171 556

Lahden Lattia- ja Seinäpäällyste Oy

Hangasmäki 1 15680 Lahti 68

Puh. 918-88 161

Rakennus

EVÄ-KARA KY

Raatimiehenkatu 20
53100 LAPPEENRANTA
Puh. 953-18 350

LUKITUSPALVELU OY

Rautatienkatu 16, Lahti
Puh. 918-511 303

TAMPEREEN PURISTELAATTA

Betonituotetehdas

39160 JULKUJÄRVI
Puhelin 931-481 800

– Mosaiikki- ja betonituotteita –

SALON LUKKO
JA
HELÄHOITO

Helsingintie 38 Salo puh. 924-11 501, 11 502

V. ja T. NIEMISEN
VALIMO

29200 HARJAVALTA
☎ vaihde 939-740 002

KARJALAN
PULTTI OY

Joensuu, Kuurnankatu 29
Puh. 973-29550 ja 29580

KANNONPUU OY

43300 Kannonkoski
Puh. 944-51 251

Tasavallan presidentti Mauno Koivisto ylensi presidentin linnassa 29. elokuuta järjestetyssä juhlallisessa tilaisuudessa yhteensä 122 kadettia luutnantiksi.

Heistä 115 sijoittuu puolustusvoimien palvelukseen ja rajavartiolaitokseen 7. Maavoimien joukko-osastoihin on määrätty 86 luutnanttia, merivoimat saa 9 uutta upseeria ja ilmavoimat 20.

Tasavallan presidentin puhe kadeteille

Kadetit!

Korkeakouluopintonne ovat nyt kohdaltanne päätyneet ja ryhdytte hoitamaan vaativia puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen upseerin tehtäviä.

Ylennän teidät luutnanteiksi ja määrään Teidät palvelukseen puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksissa.

Onnittelen Teitä menestyksellisesti suorittamanne upseerin tutkinnon johdosta. Toivotan Teille menestystä edessä olevien tehtävien hoidossa isänmaamme parhaaksi.

Aloitatte uranne kiristyneen kansainvälispoliittisen tilanteen leimatessa yleistä ilmapiiriä. Teillä on kuitenkin täysi syy uskoa, että valtioiden väliset ongelmat voidaan edelleenkin ratkaista rauhanomaisin keinoin ja isänmaamme voi säilyä selkkausten ulkopuolella turvallisuuspolitiikkamme päämäärien mukaisesti. Tähän voitte Te, nuoret upseerit, omalta osaltanne vaikuttaa hoitamalla turvallisuuspo-

tiikkamme maanpuolustustehtäviä kohdaltanne kaikki voimanne ponnistaen.

Esimiehen myönteinen suhtautuminen alaisiinsa ja hyvä oma esimerkki on ratkaisevan tärkeää. Innostuneesti tehtäviinsä suhtautuva, vaativa ja oikeudenmukainen, ammattitaitoinen ja fyysisesti hyväkuntoinen upseeri saavuttaa parhaiten alistensa luottamuksen ja on siten osaltaan vahvistamassa maanpuolustuksen asemaa. Suorittaessanne parhaalla mahdollisella tavalla tehtävänne olette osaltanne luomassa suorituskyykyisiä puolustusvoimia ja siten lisäämässä turvallisuuspolitiikkamme uskottavuutta.

Olette tekemässä suuriarvoista työtä isänmaamme parhaaksi. Kadettikoulun, Merisotakoulun ja Ilmasotakoulun herrat johtajat ja opettajat. Kiitän näitten nuorten upseerien hyvin suoritetusta koulutuksesta ja kasvatuksesta.

JTNANTIT

Petri Jussi Mikael Hulikko, Petri Lauri Peroila, Ilkka Juhani Korkiamäki, Juha Reino Tapani Loponen, Arto-Pekka Nurminen, Martti Johannes Kari, Hannu Kalevi Ojala, Juha Isto Tapani Wiher-
saari, Simo Matti Hautala, Tero Kalevi Luukkonen, Olli-Veikko Kurvinen, Jukka Erkki Tuononen, Pentti Juhani Miettinen, Keijo Sakari Saarijärvi, Roi Markku Kalervo Helminen, Esa Tuomo Kelloniemi, Jorma Ilmari Seitakari, Ilmo Markku Tapio Sulkinen, Aki Edvard Ojanen, Jyrki Mika Johannes Paananen, Eero Riku Juhani Kukkola, Ari Olavi Pohjola, Ari Juhani Räsänen, Petri Uolevi Melanen, Kari-Pekka Ahtikoski, Hannu Raimo Kalevi Kinnunen, Martti Juhani Skyttä, Pertti Olavi Hyvärinen, Aarne Juhani Rautiola, Mikko Ensio Himanka, Esko Antero Hirvonen, Tomi Timo Petteri Rapakko, Matti Tapio Karjalainen, Risto Olavi Lehto, Raimo Juhani Petäsno-
ro, Yrjö Sakari Wallin-
maa, Veli-Jussi Tapani Hokkanen, Kari Olof Eugen Ylén, Timo Juhani Vuokko, Risto Tapani Ollila, Hannu Sakari Kylmäniemi, Ilkka Antero Kaapro, Jouni Ismo Mattila, Eero Tapio Pöytsiä, Heikki Tapio Hokkanen, Timo Kari Kauranen, Jari Armas Piira, Veijo Juhani Jokinen, Topi Akseli Paloharju, Sami Juhani Aarnio, Veli-Matti Hartikainen, Osmo Olavi Huopainen, Hannu Juhani Hyppönen, Kalle Tapio Masalin, Esko Juhani Niskanen, Kari Jyrki Veijalainen, Risto Juhani Kosonen, Ismo Juhani Rairama, Markku Heikki Kauppinen, Kari Kristian Itkonen, Osmo Antero Toivanen,

Jukka Tapio Sonninen, Ari Kalervo Aho, Hannu Akseli Sundqvist, Jari Teppo Juhani Kallio, Tuomo Johannes Juvonen, Timo Juhani Savolainen, Pekka Ilmari Sihvola, Erkki Matti Olavi Viljakainen, Aki Tapio Sihvonnen, Kyösti Janne Oksanen, Kimmo Fredrik Tuomi, Kimmo Juhani Lähdevirta, Mikko Antton Suomela, Raikko Veli-Pekka Rostedt, Heimo Eelis Lamberg, Matti Virolainen, Jari Jukka Tapio Aalto, Simo Heikki Antikainen, Matti Juhani Lyly, Jouko Pekka Ahonen, Pekka Juhani Tynkkynen, Juha Kalevi Suurnäkki, Veli Pekka Luukkonen, Juha Kai Uolevi Mattila, Veijo Yrjö Ilmari Taipalus, Risto Antero Ratia, Juha Mikael Harjula, Aki Juhani Honkanen, Tom Matti Konsala, Juha Jaakko Jalmari Niemelä, Lauri Ensio Helaniemi, Jyrki Tapio Lintuvuo, Ilkka Olavi Nuolivirta, Jorma Tapio Pitkonen, Matti Johannes Kristian Henriksson, Seppo Juhani Järvelin, Veli-Matti Johannes Ketola, Kai Heikki Kalervo Montonen, Kari Juhani Tuomi, Kai Tapio Mecklin, Timo Vesa Aineslahti, Kai Tapio Tolkki, Harri Martti Karjalainen, Arto Kalevi Kupiainen, Mikko Ilmari Salminen, Mikko Tapio Soinin, Vesa Juhani Keinänen, Jyrki Heikki Rafael Koponen, Jari Matti Korpela, Jaan Markus Edvard Käis, Jouko Tapani Saarela, Kimmo Tapani Vuoksio, Esa Antero Hannola, Juha Antero Mäkinen, Kai Juhani Skogström, Risto Juhani Tahvanainen, Jouni Tapani Norppa, Antti Sakari Varrio, Jouni Juhani Tommila, Isto Sakari Mattila, Kari Akseli Wahlström

AMMATTITAITOISTA KUKKAPALVELUA

Parolan Kukkakauppa

917-712 277

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO JUKKA VUORI

Uusikoivistontie 42 A 2
PORI Puh. 939-22551

— Linja-autoasemaa vastapäätä —

Monipuolista kaupankäyntiä
jo vuodesta 1905

SUNI Oy

LAPPEENRANTA

PILKINGTON FLOATGLAS OY

Mannerheimintie 60 A 2 00260 HELSINKI 26
Puhelin 90-409 144

Mikko Saarinen Ky
04740 SÄLINKÄÄ Puh. 915-84 220

- erikoiskuljetukset
- elementit jatkokoreoilla
- myös "nakkikärryjä"
- säiliöautoja

Sälinkää puh (915) 84220

ERKKO HEIKKINEN

Lihatukkuliike

Puh. 971-114679, 113010 Kuopio

Kuopion teurastamo Oy

Kuopio

KÖYLIÖN TERÄSTYÖ KY

27710 Köyliö
Puh. 939-545 157

SALON LOUHINTA OY

SALO
Horninkatu 7 C 5
Puh. 924-2226, 11872

Kymen Kuriiri Kuvauksia Kymenlaakson sotilaallisista vaiheista Toimituskunta Pohjois- Kymenlaakson Kadettiipiiri Kouvolan Kirjapaino

Jälleen on yksi kadettiipiireistämme ilahduttanut. Pohjois-Kymenlaakson kadettiipiirin julkaisu, johon on koottu eri kirjoittajien tutkimuksia, mielipiteitä ja jopa pienenoisia esseitä, on ansiokas suoritus, jonka tyyppisiin tekoihin toivoisi useammankin piiriportaan yltävän. Kysymys on sotahistoriallisesta kokonaisuudesta, jonka arvo on juuri siinä, että se on yksien kansien välissä.

Vuoden kadettiupseeri, majuri Hannu Paronen on ollut urakan vetäjänä ja toimituskunnan puheenjohtajana. Hänen osuutensa paljastuu mm. siinä, että teoksen 30 eri kirjoituksesta hänen käsialaansa on seitsemän. Toimituskunnan muut jäsenet ovat eversti Pertti Kilkki, everstiluutnantti Jouko Paavilainen ja kapteeni Jussi Saressalo.

Kymen Kuriiri on koottu 21:n kirjoittajan artikkeleista, jotka käsittelevät mitä moninaisimpia aiheita alueen historiallisesta sotilaspoliittisesta asemasta ja Kouvolan sodanaikaisesta rautatiesolmusta aina Virolahden Ravijoen varuskuntaan asti.

Kirjoittajien joukosta mainittakoon mm. Sampo Ahto, Tauno Kuosa, Joppe Karhunen, Anssi Vuorenmaa, Reino Arimo, Jorma Haapkylä ja Erkki Setälä. Asiantuntemusta on siis varmasti ollut.

Mielenkiintoisimpia artikkeleita ovat "Kymenlaakson linnostusten ja kasarmien arkkitehtuuria" (Jussi Saressalo), "Savon rintaman valkoiset ja Keski-sen rintaman punaiset" (Hannu Paronen), "Suuret sotaharjoitukset Kymenlaaksossa 1920- ja 1930-luvuilla" (Hannu Toivonen) sekä "Meripuolustus itäisellä Suomenlahdella 1941-44." (Jorma Haapkylä). Mutta lähes yhtä mielenkiintoisia ovat kaikki muutkin.

Pienenä mutta merkittävänä erikoisuutena mainittakoon kirjaan loppuun koottu kuntakohmainen luettelo Kymenlaakson sotilaallisista muistomerkeistä. Siitä löytyvät niin sankaripatsaat kuin erilaiset joukko-osastojen ja taistelujen muistomerkitkin. Niistä mainittakoon vaikkapa Kaipiaisten taistelun muistomerkki vuodelta 1789 (Kaipiaisen, Vallinmäki), Värälän rauhankivi vuodelta 1790 (Elimäki), Krimin sodan muistokivi vuodelta 1855 (Hamina), Mäkelän taistelun muistomerkki vuodelta 1918 (Jaala) ja Tulenjohtoryhmän kaatumisen muistohakkaus kalliolla vuodelta 1941 (Vehkalahti, Suu-Pisi).

Pohjois-Kymenlaakson kadettiipiiri on tehnyt todella suurenmöisen työn, varsinkin kun otetaan huomioon, että se on lähtenyt taloudellisesti täysin nollapohjalta. Tämä on pakottanut mm. sidonnassa pehmeäkantiisuuteen, mutta se ei lainkaan häiritse lukijaa, jollei nyt ota huomioon, että samalla tekniikalla kannessa olisi voinut käyttää jotain muuta kuin mustaa väriä. Laskettakoon tämä kuitenkin kirjan ainoaksi miinukseksi.

Kirjan levityksestä ei ole tietoa, mutta ainakin Pohjois-Kymenlaakson kadettiipiiriltä sitä on saatavissa.

MSi

Toimituskunta Kirjoittaja Sampo Ahto Muistoja jatkosodasta Sotasokeat ry:n kevätjulkaisu 1984

Kevät tulee joka vuosi yhtä varmasti kuin sotasokeiden kevätjulkaisukin – ja jouluna joulujulkaisu. Näiden julkaisujen sisällöstä on jo vuosikausia vas-

tannut Sampo Ahto. Kirjan alaotsikko on "Suomen jatkosodan 1941-1944 muistomerkkejä".

Muistomerkit ovat valokuvia, joita on sankaripatsaista eri puolilta Suomea, joukko-osasto muistomerkeistä, henkilö- ym. patsaista sekä muistolaatoista. Sampo Ahto on osoittautunut myös ahkeraksi valokuvaajaksi, sillä hän on itse kuvannut suurimman osan muistomerkeistä. Ehkä joidenkin kuvien taso ei ole paras mahdollinen, mutta epäonnistunutta kuvaa ei ehkä ole voinut enää uusia. Näyttää siltä, että kuvaukset on tehty Sotakorkeakoulun erilaisten harjoitusten yhteydessä, mikä selittää sen, että Kaakkois-Suomi Ylämaasta pohjoiseen on jäänyt muita vähemmälle.

Muistomerkkikuvituksesta huolimatta kirjan merkittävin anti on sen tekstiosuudessa, jossa Ahto kuljettaa lukijaa läpi koko jatkosodan. On selvää, että kovin yksityiskohtaiseen kuvaukseen ei ole voitu mennä, onhan käytettävissä vain satakunta tekstisivua. Kuitenkin ne lukemalla saa jatkosotamme pääpiirteistäkin tarkemman kuvan.

Kirjoitustyyli on popularisoitua, sillä siviileillehän kirja toki onkin tarkoitettu, silti ammattimiehenkin kannattaa siihen tutustua. Erityisen mielenkiintoisia ovat Ahdon omaleimaiset johtopäätökset, jonka tyyppiset monista meikäläisistä sotahistorian alan teoksista puuttuvat. Kaiken lisäksi hän osaa perustella johtopäätöksensä hyvin.

Muistoja jatkosodasta on yksi parhaista Sotasokeat ry:n julkaisuista.

MSi

Toimituskunta 2. Divisioonan Jalkaväkirykmentti 49 sodassa vv. 1941-44 Arvi A. Karisto

JR 49:n historia on yksi muhkeimmista joukko-osastohistorioista, mitä meillä on ilmestynyt, niin kirjoitusten määrän kuin laajuudenkin puolesta. Mutta ennen kaikkea se on yksi parhaimmista, mitä meillä on ilmestynyt. Mitenkään väheksymättä lukuisia lähes monistetasoisi-

akin joukko-osastohistorioita – joilla on oma paikkansa ja merkityksensä sotahistoriamme kokonaiskentässä – niin teos JR 49:n tie jatkosodassa kansien väliin saatettuna on ilolla tervehdittävä aikaansaannos.

Allekirjoittanut on monta kertaa tällä palstalla todennut, että joukko-osasto- ja muutkin vastaavat historiat olisi jo vähitellen saatava koottua ainakin painovalmiiksi. Kohta meillä ei enää ole henkilöitä, joilla olisi omakohtaista muistitietoa viime sotiemme tapahtumista. Sen aikaiset asiakirjat ovat tietenkin dokumentteja, jotka muodostavat päälähteistön, mutta ne eivät aina kerro koko totuutta. Tietysti muistikin usein pettää, mutta henkilökohtainen kerronta antaa "makua ajan henkeen".

JR 49 on ollut yksi kovien paikkojen rykmenteistä, joita on toki ollut paljon muitakin, ja joka on jäänyt jostain syystä varjoon. Onpa allekirjoittanutkin moitittu rykmentin arvon vähättelemisestä ja sen unohtamisesta. Tämä ei kuitenkaan ole ollut tarkoitus, jos joku on tämäntyyppistä ajatusta jossain havainnut. Uskon, että rykmentti on täysin verrattavissa muihin joukko-osastoihin saavutuksissaan. Tästä antaa kuvan vaikkapa teoksen kertoma Vuosalmen taisteluista.

Kirja on hyvinkin epähomogeeninen, mikä johtuu siitä, että kirjoittajia on toistakymmentä, kukin kirjoittaen eri tyyllillä ja osittain samoista asioista. Tämä ei kuitenkaan lukijaa pahemmin häiritse, ehkä sitä voidaan paremminkin pitää kirjan hyvänä puolena.

Kirjan varsinaisena toimittajana ja jopa rahoituspuolen hoitajana on toiminut 5./JR 49:n päällikkö, reservinkapteeni ja kauppamatkustaja maisteri Lauri Jantunen, joka on muutenkin maanpuolustusväelle tuttu. Kiitoksen ja kunnioituksen arvoisen teko.

MSi

Erik Tuomas-Kettunen ELÄMÄNPUU Wellin + Göös 1983

Elämänpuu on vahva, voimakas kronikka suomalaisesta teollisuussuvusta kolmen sukupol-

ven ajalta. Samalla se on huomion- ellei peräti kunnianosoitus suomalaiselle puunjalostusteollisuudelle ja sen luojille, olkoon heitä sitten yksi tai useampia sukua.

Kirjoittaja vuorineuvos, Majuri Tuomas-Kettunen piirtää vahvaa kynänjälkeä 1800-luvun puolivälistä sata vuotta eteenpäin. Hänen on täytynyt kartoittaa koko historiamme muuttuvuus voidakseen luoda sen teollisen kasvun tuloksellisuuden, johon itsenäistyneen Suomen valtiolliset edellytykset tulivat sitemmin tukeutumaan ja yhä tukeutuvat.

Samaan kerrontaan kirjoittajan on onnistunut sisällyttää paikka-, aika- ja henkilövaihdokset niin luontevasti, että ihmimillinen kosketus säilyy läheisenä ja tiiviinä. Sitäkin merkittävämpinä kun ajanjaksolle ominaiset ulkomaiset suhteet, avio- liitot ja kanssakäymiset muodostivat vuosisadan vaihteessa teollisuusprosesseissamme ja sosiaalipoliittisissa suhteissa välttämättömän mutta myös kiusallisen vuorovaikutuksen, josta kirjallinen proosa on runsaudestaan huolimatta ollut pinnallista.

Teollisuusmiehen pätevyys – sitähan kirjoittaja on – korostuu kerronnan taloudellisissa kuvauksissa, joissa, vaikka kuljetaan teollisuus- ja liikefaktoissa, rahoitustekniikassa, lainoituksissa ja investoinneissa hyvinkin seikkaperäisesti, ei hukata luettavuutta eikä mielenkiintoa eikä kuljeteta lukijaa turhautumaan epäkurantteihin yksityiskohtiin.

Tarina on selkeä, riittävän moni-ilmeinen ja otteessaan pitävä alusta loppuun. Samalla sen sävynä on historiallinen totuus muuttuvan yhteiskuntamme itsenäistymisestä kansakunnaksi ja jopa hyvinvointi valtioksi.

Erik Tuomas-Kettunen on käynyt kadettikoulun vv 1936–1938. Hänen aselajinsa on kenttätykistö, josta hänet talvisodan jälkeen patterinpäällikkönä siirrettiin pääesikuntaan. Siiviltähtäviin hän siirtyi päämajasta. Vuonna 1944 hän osallistui Moskovan rauhanneuvotteluihin valtuuskunnan asiantuntijajäsenenä.

Hän kieltää olevansa kirjailija, mutta esikoisteoksen perusteella on syytä toivoa, että hän kirjoittaisi ainakin oman aikakautensa tapahtumista kokemuksiansa valossa.

Pentti Palmu

Suomen Historia 1. osa, Kivikausi, pronssikausi, rautakausi Päätoimittaja Jukka Tarkka Weilin + Göös

Kustantaja on iskenyt suomalaiselle ”arkaan paikkaan”. Suomessa painetaan mutta myös myydään suhteellisesti enemmän ns. suurteoksia kuin missään muualla maailmassa. Johtuneeko se sitten meidän nuoresta kulttuuristamme vai jatkuvasta tiedonjanoista tai jostain muusta tähän vaikuttavasta seikasta, ei ole selvillä. Missään tapauksessa asia ei ole valitsemisen arvoinen vaan pikemminkin päivästoin.

Weilin + Göösin kahdeksanosaiseksi suunniteltu uusi Suomen historia on päätoimittajan ensimmäisen osan julkistamislaisudessa esittämän näkemyksen mukaisesti ”laaja yleisesitys, joka suuntautuu ns. tavalliselle ihmiselle. Se on siis tieteen popularisointia. Kansanomaistaminen on kuitenkin käsitetty huomattavan kunnianhimoisesti.

Historian tutkimustulos on popularisoitu kunnolla vasta silloin, kun pystytään osoittamaan, mitä menneisyyden tapahtumat tämän hetken ihmiselle merkitsevät.”

Teossarjan on luvattu pohjautuvan uusimpaan tutkimukseen eikä enää puhutakaan suomalaisten vaelluksesta Volgan mutkasta ja muutosta Suomeen. Suomalaisten todetaan asuneen täällä jääkauden päättymisestä lähtien, lisääntyneen luonnollisella tavalla, joskin maahanmuuttoa on esiintynyt, mutta ei kuitenkaan varsinaisena massamuuttona.

Toinen merkittävä näyte on käsitys ns. Askolan kulttuurista. Kun Juvat vielä v. 1964 ilmestyneessä Suomen kansan historiasa esittävät, että Askolan kulttuuri olisi Suomen vanhinta, on uusimmissa tutkimuksissa päädytty siihen, ettei se olekaan itsenäinen kulttuuri vaan ns. Suomensjärven kulttuuriin kuuluva. Niinpä mm. Paltamon löydökset ovat näitäkin vanhempia.

Teossarjan ensimmäinen osa jakautuu kolmeen eri aikakausia esittelevään jaksoon, jotka sisältävät runsaasti alaotsikkoja. Niiden sisäin on istutettu erillisiä ”tietoisukuja”, joissa on lyhyesti selvitetty joitain erityisaiheita kuten ”Balttilaiset lainasanat”, ”Kultaa Suomen esihistoriassa” ja ”Käärmeet keihäissä”. Ei mikään uusi keksintö, mutta lisää luettavuutta.

Kuvitus on asiallinen ja kuvien laatu erinomainen. Havainnollisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota erilaisiin kartoihin, taulukoihin ja kaaviokuvihin. Kuitenkin siinä ilmenee sama vika kuin lukemattomissa aikaisemmissakin historiankirjoissa: erilaisten esineiden kuvat – silloin kun on kysymys välineestä, joita ei nykyaikana käytetä eikä yleisesti tunneta – tarvitsee ehdottomasti jonkinlaisen mainin-

nan mittakaavasta tai mitoista, jotta katselija voisi sen itselleen hahmottaa.

Teossarja vaikuttaa sen arvoiselta, että toivoisi sille kertyvän myös lukijoita.

KKnen

Christopher Chant & Ian Hogg Suuri ydinsotatieto Eita Oy

Tuskinpa kirjan vajaat 150 sivua antaisivat aihetta liittää teoksen nimen eteen mainesanaa ”suuri”, sillä valtavan paljon jää vielä kertomatta. Mutta ehkäpä sen voisi korvata sanalla ”erinomainen”. Kuvituksella mainiosti popularisoitu teos antaa tavalliselle kadunmiehelle riittävästi tietoa ydinsodan periaatteiden ymmärtämiseksi. Ammattisotilaallekin se tarjoaa runsaasti uutta tietoa, jollei nyt ole aivan vihkiytynyt ja itse tutkinut tavanomaista enemmän aihetta.

Kirjan ehkäpä parhainta antia tekstipuolella ovat professorien Jorma K. Miettisen ja englantilaisen Laurence Martinin laatimat johdannot, joissa ydinsodankäynnin filosofiaa tarkastellaan viileästi ja asiallisesti.

Teoksen ovat laatineet länsimaiset tiedemiehet, joten siinä tarkastelukulma on pakostakin läntinen. Idästä saadut tiedot ovat lähinnä lännen tiedustelulähteitä. Silti on nähtävissä, että kirjoittajat ovat pyrkineet puolueettomuuteen siinä määrin kuin se näissä oloissa on ollut mahdollista.

Käännöstyö olisi saanut olla huolellisempaa, sillä nyt esiintyy monien termien kohdalla horjuvuutta ja jopa vääriäkin tulkin-toja. Toisaalta ne eivät juuri vaikuta myönteiseen kokonaisuuteen.

KKnen

MERKKIPÄIVÄ- LUETTELO 1985

Seuraavassa Kylkiraudassa julkaistaan luettelo Kadettikunnan jäsenistä, jotka vuoden 1985 aikana täyttävät 90, 85, 80, 75, 70, 60 tai 50 vuotta. Niitä, jotka eivät halua

syntymäpäivätietoaan julkaistavan, pyydetään ilmoittamaan siitä Kadettikunnan toimistoon 31.10.1984 mennessä. Luetteloon voidaan toivomuksen mukaan merkitä asianomaisen kohdalle matkoilla, ei vastaanottoa tms.

Toiminnanjohtaja

Konsertti Kaunialan hyväksi Karjalatalolla 3.11.1984 klo 14–16

Konsertin rungon muodostavat Viipurin Soitannollisen Kerkhon Orkesterin ja Viipurin Lauluveikkojen esitykset. Orkesteria johtaa Ossi Runne ja kuoroa Martti Neuvonen.

Pääsylippuja (à 30 mk) on lokaakuun 1. päivästä alkaen saatavissa mm. seuraavista paikoista: – Sotainvalidien Veljesliiton keskuksimistosta, Kasarmikatu 34 A, 6. krs

– Karjalatalolta, Käpylänkuja 1
– Maanpuolustuskillat ry:n toimistosta, Pohjoinen Hesperiankatu 15 A 6
– Helsingin Rintamamiesveteraanien Piiriyhdistyksestä
– Helsingin Sotaveteraanipiirin toimistosta, Mannerheimintie 93 B, 6. krs
– SUomen Sotaveteraaniliiton toimistosta, Korkeavuorenkatu 41 A 7

KADETTI- KUNTA

HALLITUS

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

kenrm M Vanonen
evl N Palmén

OSOITE

PE, PL 919, 00101 HKI
Vemmelsäärent. 6 B 7
02130 Espoo

PUHELIN

90-625 801
(t) 90-765 066

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja

kenrl J Pajula

Viipurint. 21 A 71, 13210 HML

917-68 771

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja
Toimistonhoitaja

kom R Waris
rva M Lehtinen

Punavuorenk. 14 B 32, 00150 HKI

90-665 137
90-665 739

KADETTIPIIRI

SIHTEERI

OSOITE

PUHELIN

Helsinki
Itä-Uusimaa
Lahti
Hämeenlinna
Länsi-Uusimaa
Riihimäki
Turku
Niinisalo
Säkylä
Pirkka-Häme
Keski-Suomi
Pohjois-Kymenlaakso
Etelä-Karjala
Mikkeli
Savonlinna
Hamina
Kuopio
Pohjois-Karjala
Vaasa
Seinäjoki
Kokkola
Oulu
Kainuu
Lappi
Kadettioppilaskunta

kapt M Orlamo
kapt P Enlund
ltm K Karmala
kapt J-P Mustonen
ltm E Erroll
ylil A Salo
ylil P Laiho
ylil M Soini
ltm M Vihottula
kapt E Helorinne
kapt S Liettu
ltm M Vainonen
ylil M Keskinen
ylil J Riikonen
kapt R Natunen
kapt L Lind
maj J Ruutu
kapt R Uusitalo
ltm I Vakkuri
kapt T Vihriälä
maj K Pökkä
ltm R Lankila
ltm E Hartikainen
ylil T Härkönen
kad JM Valkeajärvi

PEknto-os, PL 919, 00101 HKI
IUSpE, PL 45, 04301 Hyrylä
HämRJP, PL 6, 15701 Lahti
PsPrE, PL 5, 13701 Parolannummi
UudPr, PL 5, 10641 Dragsvik
Ek/Viesti R, PL 5, 11311 RMK
TurItPsto, PL 5, 20811 Turku
SatTR, PL 5, 38841 Niinisalo
PorPr, PL 5, 27911 Huovininne
TamiSpE, PL 37, 33541 Tampere
Tyypplänt. 13C14, 40250 JKL
SalpItPsto, PL 122, 45101 KVL
Upseerit. 4 A 4, 53900 LPR
SavPr, PL 5, 50151 Mikkeli
SaviSpE, PL 12, 57101 SVL
Sibeliusenk. 1bB13, 49400 Hamina
SKSIE, PL 80, 70101 Kuopio
PL 15, 81701 Lieksa
VaaRPsto. PL 61, 65101 Vaasa
Tiaisentaival 5, 60200 SJK
KokSpE, PL 24, 67101 Kokkola
OulItPsto, PL 335, 90101 Oulu
Rak 3 E 28, 87600 Kajaani
RovItPsto, PL 5, 96961 RO1
KadK, PL 7, 00861 HKI

90-625 801
90-255 233
918-40 811
917-207 218
911-13 760
914-35 071
921-359 200
930-36 050
938-70 200
931-615 440
941-261 200
951-21 161
953-12 900
955-10 222
957-22 704
952-43 020
971-222 422
973-80 171
961-114 361
964-21 983
968-14 466
981-224 833
986-25 751
991-61 451
90-68 601

Kilpakirjoitus

KYLKIRAUTA 50 VUOTTA

Kilpakirjoitus

Ensi vuoden toukokuussa Kadettikunnan järjestölehti Kylkirauta täyttää 50 vuotta. Se on pitkä aika järjestölehdelle. Siihen aikaan on mahtunut niin tyyntä kuin tuultakin, maailmassa, Euroopassa, Suomessa ja sen yhteiskunnassa, Kadettikunnassa ja itse lehdessä. Tosi miehen ikään pääsyään Kylkirauta juhlistaa järjestämällä jäsenistölle kirjoituskilpailun.

Osallistumisoikeus on kaikilla Kadettikunnan jäsenillä. Kirjoitusaiheen voi jokainen valita vapaasti, kunhan se koskettelee tavalla tai toisella turvallisuuspolitiikkaa. Parhaat kirjoitukset tul-

laan julkaisemaan Kylkiraudassa. Kirjoituksen pituus ei saa ylittää kuutta konekirjoituslusiikkaa.

Kilpailuun osallistuvien kirjoitusten on oltava perillä Kylki-

raudan toimituksessa viimeistään 1.3.1985.

Kilpailussa jaetaan stipendipalkinnot, joiden määrään ja muihinkin kilpailun yksityiskohtiin palataan joulukuun nume-

rossa.

Nyt runsain joukoin aiheita miettimään ja luonnoksia tekemään!

TILAA TOIMISTOSTA – TUE TALOUTTA

TILAUSLOMAKE OS:LLA: KADETTIKUNTA RY, PUNAVUORENK. 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 TILAUKSET
 MYÖS PUHELIMITSE: 90-665 739 TAI 90-665 137 MYYNTIARTIKKELEITA SAATAVISSA MYÖS PIIRIEN
 SIHTEEREILTÄ (OSOITTEET TOISAALLA TÄSSÄ LEHDESSÄ) TILAUSHINTOIHIN LISÄTÄÄN POSTIMAKSU.

ADRESSIT (Korutekstaus n. 22 mk)

4-lehtinen ..... à 20,—
 2-lehtinen suruadr.
 teksti painettu ..... à 20,—
 Keinonahkakantiset ..... à 80,—

PIENOISADRESSIT

"Kolme kadettia" ..... à 1,50
 tunnuksella ..... à 1,50

SOLMIOT

Tummansiniset ..... à 25,—
 Viininpunaiset ..... à 25,—
 PIENOISMERKIT (hopea) ..... à 40,—
 VIIRIT ..... à 70,—

KORTIT

Ilman tekstiä (tunnus) ..... à 1,—
 Kutsukortit ..... à 1,—
 Kiitoskortit ..... à 0,70
 Pöytäkortit ..... à 0,50

JOULUKORTIT

"Klassikko" s ..... à 1,—
 "Klassikko" r ..... à 1,—
 "Pohjoinen maisema" (poro) s ..... à 1,50
 "Kynttilä" s, r ..... à 1,50
 KIRJEENSULKIJAMERKKI (arkki) ..... à 25,—
 - kpl à 1,—

s = suomenk., r = ruotsink.

TILAAJAN NIMI: _____

TILAAJAN OSOITE + PUH: _____

KADETTIKUNTA KYLKIRAUTA

Punavuorenkatu 14 B 32, 00150 Helsinki 15
 puh. 90-665 739

OSOITTEENMUUTOS

NIMI (painokirjaimin) .....

UUSI OSOITE .....

.....
 .....
 .....

16. kadettikurssi Hietaniemessä.

16. kadetti- kurssi 50 vuotta

Kadettikurssimme kokoontui 16.5.1984 viettämään upseeriksi valmistumisensa 50-vuotisjuhlaa. Paikalle oli saapunut yllättävän moni kadettivelji (27 elossa olevasta 36:sta), joten rouvineen meitä oli juhlimassa yhteensä 46. Kaukaisin kadettivelji oli Aito Keravuori, joka Hellarouvansa kanssa oli saapunut meidän suureksi iloksemme aina USA:sta asti.

Kokoonuimme ensin Hieta-

niemen kappelin luona ja laskimme seppeleet kaatuneiden ristille sekä Suomen Marsalkan haudalle. Sankarihaudoilta siirryimme Munkkiniemeen vanhaan Kadettikouluun, joka nykyään toimii Valtion Koulutuskeskuksena. Koulutuskeskuksen johtaja, maisteri Kronqvist yllätti meidät kauniilla kahvipöydällä ja piti mielenkiintoisen esityksen koulutuskeskuksen toiminnasta. Katselimme vanhoja paikkoja, jotka uudistettuinkin toivat mieleen monia nostalgisia muistoja aina simppuyöstä lähtien.

Iltajuhlaa varten siirryimme Korpilammelle, jossa kadettive-

li Backströmin toimiessa puheenjohtajana pidimme kurssikokouksen. Vietimme hiljaisen hetken jo matkansa päättäneiden kadettiveljien muistolle ja lopuksi päätimme kokoontua vuoden päästä Oulussa.

Juhlapäivällinen alkoi Börje Backströmin tervehdyspuheella. Paistista päästyä piti Olli Korhonen juhlapuheen, jossa hän mm. toi esille kadettihengen merkityksen upseerin elämäntyössä. Aito Keravuori kertoi monivaiheisesta elämästään ja siitä miten kadettiveljeys elää vieläkin heidän siellä USA:ssa asuvien kaadereiden keskuudessa. Kylkirauta on hyvä yhdyssi-

de kotimaahan.

Lopuksi vielä kurssimme kuopus Erkki Puolakka sai kauniimman sukupuolen lämpenemään herttaisella puheellaan, jonka vain Erkki taitaa.

Ilta kului muisteloissa pitkälle pikkutunneille ja kun sitten yhteisellä aamiaisella oli loputkin kuulumiset vaihdettu, erosimme iloisen tapaamisen toivein vuoden kuluttua.

Juhlien onnistuneista järjestelyistä huolehti vanhaan rutinoituneen tapaansa kadettivelji Börje Backström. Kurssin puolesta monet kiitokset hänelle vielä tässäkin yhteydessä.

JK-mo

21. kadettikurssi 45 vuotta

Päivän juhallisuudet 16.5.1984 aloitettiin Santahaminassa Kadettikoululla hetken hiljaisuudella sankaritalujen edessä kadettivelji Jaarvan laskeissa kukkavihkon vainajille. Tämän jälkeen kurssi rouvineen lounasti kadettien kanssa. Lounaan aikana kadettivelji Juuso Häikiö puhui koululle ja kade-

teille. Kun vielä koulun johtajan eversti Sami Sihvon johdolla oli tutustuttu kouluun ja kadettien koulutukseen, siirryttiin kahville kadettikerholle, missä vilkkaan seurustelun ohella pidettiin myös lyhyt kurssikokous.

Santahaminasta siirryttiin Hietaniemeen, missä yhdessä 10. kadettikurssin kanssa lasket-

tiin seppeleet sankariristille ja Suomen marsalkan haudalle. Kukkien lasku talvisodassa kaatuneen kadettiväpelimme Terho Olavi Linnoilan haudalle päätti käynnin Hietaniemessä.

Iltajuhla pidettiin perinteiseen tapaan Kalastajatorpalla rouva Aino Hälvän sekä kadettiveljien Eero Hälvän ja Simo Pa-

karisen huolehtiessa ohjelmas-
ta.

Todettakoon lopuksi, että kurssin 85 kadetista on jäljellä 35, joista 19 osallistui juhlapäiväntilaisuuksiin.

Kadetti n:o 1522

21. kadettikurssi.

24. kadettikurssi 43 vuotta

Vietäessään toukokuussa 1981 upseereiksi valmistumisen 43-vuotisjuhlaa 24. kurssin entiset kadetit totesivat, että viisi vuotta kurssijuhlien välillä alkaa tuntua liian pitkältä. Siksi päätettiin ottaa käyttöön väli vuoden juhla, joka pyritään viettämään muualla kuin Helsingissä. Ensimmäinen "välijuhla" 24. kurssilla oli Hämeenlinnassa 26.–27.5.1984, jolloin kurssin päättymisestä oli kulunut 43 vuotta.

Juhlan ohjelma alkoi Panssariprikaatin ruokalassa, jossa lounaan yhteydessä saatiin kuulla selostus prikaatin organisaatiosta. Selostuksen täydensi prikaatin kaluston esittely, jonka joukko varusmiehiä reippaasti suoritti sen kentän laitamilla, missä kurssi vuonna 1940 oli majoillut kesäleirinsä ajan. Kalustoesittelyä seurasi käynti Panssarimuseossa, joka välittää kävijälle hyvän kuvan koko aselajin historiasta.

Historian parissa oltiin edelleen, kun kurssi siirtyi iltapäiväkahville ja tutustumaan Hämeen vanhaan linnaan. Opastettu kierros sen portaikoissa, käytävissä ja huoneissa vei ajatukset lähes 700 vuoden taakse aikaan, jolloin linna joutui ottamaan vastuulleen Ruotsin valtakunnan ja kristinuskon puolustamisen Hämeessä.

Historiasta palattiin nykypäiviin, kun siirryttiin Aulangon hotelliin. Siellä pidettiin hetken levähdyksen jälkeen kurssiko-

24. kadettikurssin 43-vuotisjuhlan osanottajat Hämeen linnan vallihaudan sillalla 26.5.1984. (Valok. Aulis Tiihonen).

kous, johon myös kurssin kaaderittarilla on oikeus osallistua puhe- ja äänivaltaisina. Kokouksen avasi kadettiväepeli, eversti T. Olavi Lehti puheella, jonka hän oli koonnut kurssin kadettiajan yöpäävystäjien kirjoituksista, kurssijulkaisuista ja Jatkosodan alussa kaatuneen kadettitoverimme, luutnantti Paavo Hynynsen postuumista runokokoelmasta Polku kirkkauteen lainatuista otteista. Näin syntynyt, poikkeuksellisen mielenkiintoinen kurssikronikka herkisti mielestämme muistamaan paitsi edellisen kokoontumisen jälkeen kuolleita, myös jo ennen heitä menneitä kadettitovereita.

Kokouksen virallisten asioiden, joista keskeisimmät olivat päätös 45-vuotisjuhlan järjestä-

misestä Helsingissä toukokuussa 1986 ja järjestelytoimikunnan nimeäminen, tultua käsitellyiksi siirryttiin cocktailille ja illallis-pöytään. Tervehdyspuheen piti paikalliset järjestelyt yhdessä Helvi-rouvansa kanssa erinomaisesti hoitanut eversti Martti Frick. Muita puheita ei sitten pidettykään, sillä ilta kului niin, kuin kaaderitar Aune Rinne asian ilmaisi illan alussa kuullussa runossaan Iloinen tapaaminen:

On hauska tavata vanha ystävä ja yhdessä muistella aikoja menneitä.

Näin siteet katkenneet soimimme uudelleen ja ilon entisen päästämme valloilleen,

kun polkuja ruohottuneita

taas talleamme riemuiten, erovuosien taipaleita toinen toiselle kertoillen.

Sunnuntaiaamuna, kun yhdessä nautitun aamiaisen jälkeen ero oli edessä, saatoimme toden tunteneemme Aune Rinteen runon mukaisesti

aivan samoin kuin ennen kerran edes pienen hetken verran, ja vielä hyvästellessä, kättä toistemme pidellessä, miten suurta voi iloa tuottaa tällainen vuosikymmenien takaisten kadettitoverien ja heidän elämäkumppaniensa tapaaminen, jonka jälkeen niin hyvä on lähteä edelleen muistoiheen...

Ahti Haapaniemi

25. kadettikurssi Tukholmassa

Vaihtelun sanotaan virkistävän. Niinpä 25. kadettikurssi, joka "täysivaltaisiksi" hyväksytyjen siskojen kera jo monena keväänä on tehnyt 2-päiväisiä bussiretkiä etelä-Suomessa, toukokuussa 1984 ensi kertaa ulotti kevätretkensä valtakunnan rajan yli kuningattaren kaupunkiin. Isossa valkoisessa laivahotellissa asuttiin ja ilakoitiin kaksi iltaa 49 hengen joukolla.

Perillä Tukholmassa Suomen sotilasasiameiehen apulainen, majuri **Heikki Tilander** opasti meidät Karlbergin linnahan. Siellä toimii Krigsskolan, jossa koulutetaan upseerit Ruotsin asevoimiin ja jonka kerrottiin olevan maailman vanhimman samoissa tiloissa pysyneen sota-

koulun. Kesäkuussa 1984 päättyneellä kurssilla numero 192 oli 77 oppilasta. Seuraavien kurssien vahvuudet tulevat kasvamaan. Kiintoisaa meikäläisille oli todeta, että nykyisin koulutetaan naisistakin upseereita kuningaskuntaan.

Karlbergin linnan historiaa ja sotakoulun toimintaa esittelivät koulun johtajan apulainen, everstiluutnantti **Tomas Bornestaf** ja majuri **Bo Singman**. Historia ja esi-isiemme yhteiset sotapäälliköt palautuivat mieleen kiertäessämme linnassa. Koulun johtajan virkahuoneena on kuningas Kaarle XII:n entinen työhuone, jonka seinällä olevasta maalauksesta kuningas yhä valvoo, että huonetta käytetään so-

tilashyveisiin johtavalla tavalla. Linnan kappeliin on sijoitettu sankaritauluja, joista yhteen on kaiverrettu Suomen sodissa kaatuneiden ruotsalaisupseereiden nimet.

Koulun messissä nautitun lounaan yhteydessä kenraaliluutnantti **Paavo Junttila** kiitokseamme luovutti Krigsskolan'ille Kadettikuntamme viirin ja op-paille adressin muodossa oman kurssimme historiikin.

Iltapäivällä teimme kiertoa-julun Tukholmassa sekä tutustuimme kreivi Hallwyl'in entiseen asuntoon, joka vuodesta 1938 on ollut museona. Uskomattoman runsaat taulu-, posliini-, ase- ym kokoelmat ovat täsmälleen siinä järjestyksessä, mi-

hin vuonna 1930 kuollut kreivitar Hallwyl ne oli sijoittanut. Hieno turistinähtävyys!

Hieman kiirehtien saatiin NK-tavaratalosta vielä mukaan välttämättömät tuliaiset ja ehdittiin poiketa cafessa ennen paluuta laivalle. Illansuussa pidettiin tavanomukainen kurssikokous, muistettiin äskettäin poisnukku-neita kadettiveljiä ja päätettiin kokoontua seuraavan kerran kesällä 1985 Savonlinnan oopperajuhlille.

Kaikkiaan onnistunut retki — kuten entisetkin 25. kadettikurs-sin kevät kokoontumiset.

Pentti Myyryläinen

57. kadettikurssi ja 42. merikadettikurssi 10 vuotta

Viettäessämme 10-vuotis taiteilijajuhlaa Kadettikoululla ja M/S Silvia Reginalla keväällä 83 päätimme jatkaa kurssikokouksiamme tulevaisuudessakin kuitenkin lyhyemmin aikaväleihin vuosittain.

Päätöksemme mukaisesti kokoonnuimme tämän vuotiseen kokouksemme Niinisalons tykistövaruskuntaan 26.–27.5. Monipuoliseen ohjelmaan liittyen olivat järjestäjät suoneet meille mahdollisuuden myös aamu-huurteiseen ratsastukseen Niinisalons kankaalla ratsastavan kadettiväapelimme rohkaisemina.

Kurssimme kokoonkutsujan kirves on nyt siirtynyt Niinisalosta Hämeenlinnaan **Timo Henttoselle**. Yksimielisellä päätöksellä valitsimme seuraavaksi kokousajankohdaksi syyskuun 1985. Tämä tieto välittyköön jo näin hyvissä ajoin kadettiveljiemme keskuuteen ympäri Suomenniemeä. Tapaamisiin syksyllä -85 Hämeenlinnassa, jolloin mottona olkoon tykkipojan marssin säe: "pois joukosta raukat ja rammat".

Lauri Ovaska
ja Pekka Saartokoski

Keväällä 1983 Santahaminassa

... ja 1984 Niinisalossa.

ASUNTOSÄHKÖ OY

Mustanniementie 15, 00760 HELSINKI 76
Puh. 386 349
A-RYHMÄN URAKOITSIJA

SAVON VOIMA OY

Asemakatu 20, 70100 Kuopio
Puh. (971) 12 66 33

SÄHKÖ-GANGO OY

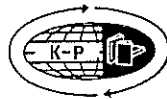
Kuningattarenkatu 18 Loviisa
puh. 915-535711

KADETTIKUNTAA TERVEHTIEN Kirkon Diakoniatyön Keskus

Suomen ev.lut. kirkon toimikunta
Satamakatu 11 A 00160 Helsinki 16
puh. 90-18 021

HAUKIPUTAAN SÄHKÖ OSUUSKUNTA

90830 Haukipudas puh. 981-471 011
- Mukavimmin sähköllä -

KIRJA-PÄIVÄ

Annankatu 1, 00120 Helsinki
Puh. 90-643 897

Suomen- ja englanninkielistä kristillistä
kirjallisuutta, kirjoja tai tule käymään!

VESIKOSKEN SÄHKÖLAITOS OY

Väinämöisenkatu 8
32200 LOIMAA
Puh. 923-2882

ARVOISA ASIAKAS YLI 25 v. autoilijan hyväksi
Miksi merta edemmäs kalaan kun kotinurkiltasi löytyvät
parhaat huoltamopalvelut

- Sähkötestit - Jarrutestit - Ohjaustestit
Ym. autoalan huollot ja korjaukset.

Pikapesu • Kahvio • Seteliautomaatti • Korttitankkaus

TURVALLISTA MATKAA
KÄPYLÄN AUTOHUOLTO KY

Käpyläntie 1, 00610 Helsinki 61, Puh. 795 223

SÄHKÖN JA KODINTEKNIIKAN AMMATTILIIKE

Lahden SÄHKÖ ja KONE Oy

Lahti Vesijärvenk. 38 p. 37 891 Orimattila p. 73 555
Heinola Kaivok. 5-7 p. 910-54 466

VAMMALAN LAATUAUTO OY

Trakinkatu 5, 38200 Vammala Puh. 932-43 100
VW—Audi piirimyynti,
käytettyjen autojen myynti, huolto,
varaosat ja leasing.

Ostetaan sahatukkeja. Myydään sahattua ja
höylättyä puutavaraa.

KOURAN SAHA KY

K. Kormano Puh. 964-20470

KOURAN PUUYHTYMÄ

P.H. ja M. Kormano
61160 Koura puh. 964-20570

KUHMO OY

KUHMO JA
HYRYNSALMI

MITTAVAA KORINRAKENNUSTEKNIKKAA
HONKAJOELLA!

INTER-KORI KY

38950 HONKAJOKI
KYSY - SOITA
PUH. 930-53 102, 53 230

RAAHEN I APTEEKKI

Kauppakatu 31 92100 Raahе
Puh. 982-37301

VIIPURIN HIILI JA KOKSI OY (VI-HI-KO)

Hamina, puh. 952-54 109, 54 600

HÄMEEN-UUDENMAAN KESKINÄINEN VAKUUTUSYHDISTYS

SOMERO Puh. 924-46 147

**KIINTEISTÖTOIMISTO
PASI VOLANEN LKV (A)**

Töölönkatu 15 E, HELSINKI 10
Puh. 90-408811
Piispankatu 13 PORVOO 10
Puh. 915-131232

SOFTLAB OY

Hitsaajankatu 9 B, puh. 90-782 211
00810 Helsinki 81

MAAN JOHTAVAT ATK-JÄRJESTELMÄT

LV-alan asiantuntemusta Turussa ja
ympäristössä tarjoaa

VESIMATTI OY

Puh. 510231 os. Kasarminkatu 2 B
20500 Turku 50

**INSINÖÖRITOIMISTO
TELEPOLAR KY**

Ilmarinkatu 1 94100 Kemi 10
Puh. 980-16351

- Mobira radiopuhelinjärjestelmät -

20 vuotta rakennesuunnittelua

INSINÖÖRITOIMISTO

MARTTI TASKINEN KY

TIETÄJÄNTIE 4 02130 ESPOO 13

**INSINÖÖRITOIMISTO
HANSON K. & CO OY**

Sentner.kuja 3, 00440 Helsinki 44
Puh. 90-562 5511
Hanko Puh. 911-82444

**Insinööritoimisto
LÅNG OY**

LVI-SUUNNITTELUA

00440 Helsinki 44
Puh. 90-5624410

SA-RYHMÄN SÄHKÖSUUNNITTELIJA

**INSINÖÖRITOIMISTO
TUOMO HINKKANEN**

AURAKATU 5 A
20100 TURKU 10
puh. (921) 510360

**Tili ja Isännöinti
Kiinteistömatti Oy**

Teuvo Pakkalantie 12 F, 00400 Helsinki 40
Puh. 583 825

Harjuviidantie 5, 15560 Nastola
Puh. 918-623 289

- Teollisuudelle tehoelektroniikkaa -

KONSULTTITOIMISTO

E. MYLLYKANGAS KY

ISONNEVANTIE 26 B 20
00320 HELSINKI 32
Puh. 90-573051

LVI-suunnittelu

Anttila & Turunen Ky

Kalevankatu 40 C 35
00180 HELSINKI 18, puh. 642412

Arkkitehtitoimisto

ERKKI KARVINEN Ky

Kalevankatu 13
00100 HELSINKI 10
Puh. 646 024

Asiantuntevaa kiinteistö- ja huoneistopalvelua

**LKV Esplanaadin
Notariaatti Ky**

Fredrikinkatu 30 A 4 00120 Helsinki 12
Puh. (90) 607320, 608852

LAUTTANIEMI KY

Vääksy puh. 918-661901

VESIJOHTOLIIKE PERTTI HIETANEN

Ratakatu 1, 10900 Hanko Puh. 911-81562
LVI-ASENNUS. ÖLJYPOLTIN MYYNTI JA ASENNUS

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraaliluutnantiksi

Kantola Alpo Anselm 18. mek. 4.6.1984

Ylennetty everstiksi

Lappalainen Martti Uuno 43. k. 4.6.1984

Loikkanen Panu Tapio 37. k. 4.6.1984

Sivula Asko Olavi 44. k. 1.8.1984

Savonheimo Matti Juhani 43. k. 1.9.1984

Ylennetty everstiluutnantiksi

Bergius Teppo Pekka Juha 49. k. 4.6.1984

Gullsten Jouko Kalervo 50. k. 4.6.1984

Kare Arne Ilmari 37. k. 4.6.1984

Kolari Eino Kalevi 45. k. 4.6.1984

Lareva Pentti Juhani 41. k. 4.6.1984

von Fieandt Otto Juhani 49. k. 1.7.1984

Heinonen Ilmari Erik 49. k. 1.7.1984

Janhunen Veli Paavo 49. k. 1.7.1984

Korkka Pauli Juhani 49. k. 1.7.1984

Sivuoja Pentti Eljas 44. k. 1.7.1984

Numminen Veikko Juhani 50. k. 1.8.1984

Vuohelainen Jorma Heikki Kalevi 50. k. 1.8.1984

Hirva Jaakko Olavi 49. k. 1.9.1984

Korhonen Lauri Olavi 48. k. 1.9.1984

Pitkänen Paavo Juhani 46. k. 1.9.1984

Ylennetty majuriksi

Heikkilä Eero Armas 50. k. 4.6.1984

Hintikka Esko Ilmari 50. k. 4.6.1984

Kandolin Olavi Salomon 50. k. 4.6.1984

Kantola Heikki Jorma 56. k. 4.6.1984

Karjala Seppo Veli Tapio 46. k. 4.6.1984

Korhonen Ilkka Veli Kalle 46. k. 4.6.1984

Lakio Kyösti Juhani 50. k. 4.6.1984

Malinen Jorma Antero 50. k. 4.6.1984

Malinen Urpo Ossian 47. k. 4.6.1984

Nieminen Erkki Heikki Olavi 50. k. 4.6.1984

Pantzar Harri Tapani 50. k. 4.6.1984

Panula Ossi Urmas 50. k. 4.6.1984

Partanen Matti 50. k. 4.6.1984

Piippo Ari Pentti Olavi 54. k. 4.6.1984

Pitkänen Pauli Valtter 55. k. 4.6.1984

Rajamäki Erkki Risto Juhani 55. k. 4.6.1984

Rautio Paavo Eerikki 50. k. 4.6.1984

Saressalo Jussi Tapani Anton 55. k. 4.6.1984

Sälli Jaakko Vilho 50. k. 4.6.1984

Söderström Klaus Gustaf 50. k. 4.6.1984

Tiainen Heikki Ilmari 50. k. 4.6.1984

Tiittanen Aarno Kari Juhani 46. k. 4.6.1984

Laitinen Hannu Martti Juhani 51. k. 1.7.1984

Korhonen Esa Juha Kalervo 54. k. 1.7.1984

Vaajamo Seppo Juhani 51. k. 1.7.1984

Vanaja Vesa Ari 51. k. 1.7.1984

Alahonko Seppo Juhani 55. k. 1.8.1984

Harjunmaa Heikki Kalle Sakari 55. k. 1.8.1984

Kianto Ilkka Risto Ilmari 55. k. 1.8.1984

Harju Antti Juhani 55. k. 1.9.1984

Kauppinen Erkki Juhani 55. k. 1.9.1984

Niskanen Alssi Pauli Teodor 55. k. 1.9.1984

Siirpää Matti Jussi 54. k. 1.9.1984

Äikää Risto Kalevi 51. k. 1.9.1984

Ylennetty komentajakapteeniksi

Konkola Matti Antero 36. mek. 1.8.1984

Ylennetty kapteeniksi

Ala-Mononen Vesa Kalle 60. k. 4.6.1984

Kivikari Ilkka Juhani 60. k. 4.6.1984

Klemetti Veikko Olavi 60. k. 4.6.1984

Koivumäki Seppo Veli 60. k. 4.6.1984

Koljonen Pekka Tapio 60. k. 4.6.1984

Lappalainen Seppo Vilho Sakari 60. k. 4.6.1984

Savisalo Esko Antero 60. k. 4.6.1984

Werner Erik Sigurd August 60. k. 4.6.1984

Virkajärvi Aaro Tuomas 60. k. 4.6.1984

Haanpää Jorma Kullervo 61. k. 1.7.1984

Hyttinen Aarni Ilmari 59. k. 1.7.1984

Häkkinen Risto Juhani 61. k. 1.7.1984

Liesinen Kalle Tapani 61. k. 1.7.1984

Pennanen Jukka Mikko 61. k. 1.7.1984

Ranta Kari Pekka 61. k. 1.7.1984

Rekola Kari Juhani 61. k. 1.7.1984

Sällälä Urpo Juhani 61. k. 1.7.1984

Alanen Pertti Johannes 61. k. 1.8.1984

Jokinen Pertti Tapani 61. k. 1.8.1984

Kilpiä Juha Osmo 61. k. 1.8.1984

Aikio Hannu Einari 61. k. 1.9.1984

Halonen Ari Tauno Olavi 61. k. 1.9.1984

Liikola Juha-Pekka 61. k. 1.9.1984

Loukkola Raimo Viljo Antero 60. k. 1.9.1984

Mikama Matti Sakari 60. k. 1.9.1984

Nevala Sulo Juhani 60. k. 1.9.1984

Suninen Jouni Arne Ilmari 60. k. 1.9.1984

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Nordström Paul Henrik 45. mek. 4.6.1984

Karumaa Väinö Antero 46. mek. 1.8.1984

Kukkonen Risto Niilo Juhani 46. mek. 1.8.1984

Aspelin Nils Erik 46. mek. 1.9.1984

Myönnetty ero

Ev Heimo Paavo Kullervo 31. k. 1.8.1984

Ev Karppanen Pentti Matti 39. k. 1.9.1984

Evi Havu Pekka 39. k. 1.10.1984

Evi Simola Veikko Kustaa 41. k. 1.2.1985

Evi Väyrynen Pentti Matias 28. mek. 1.2.1985

Maj Lahti Erkki 48. k. 1.7.1984

Maj Vanonen Jaakko Erkki Juhani 44. k. 1.7.1984

Maj Tiittanen Aarno Kari Juhani 46. k. 1.8.1984

Maj Peitsalo Pekka Juhani 45. k. 1.9.1984

Maj Sukanen Pekka Tapio 51. k. 1.9.1984

Maj Mäntylä Hannu Reino Kalevi 48. k. 1.10.1984

Maj Sihvonen Isto Aulis Kalevi 42. k. 1.10.1984

Maj Hurme Jaakko Olavi 44. k. 1.2.1985

Maj Sistonen Jussi Juhani 51. k. 1.2.1985

Maj Uusitalo Ilkka Kelevi 49. k. 1.2.1985

Maj Kempainen Pentti Johannes 46. k. 1.3.1985

Kapt Summanen Jukka Antero 52. k. 1.7.1984

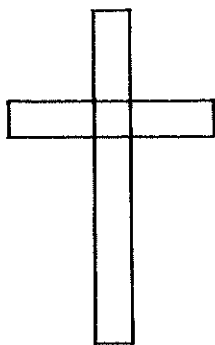
Kaptl Vaarna Pertti Juhani 34. mek. 1.2.1985

Ylil, Aalto Juha Martti 64. k. 1.7.1984

Ylil Linna Esko Juhani 64. k. 1.9.1984

Ltn Rätty Anssi Hannu 66. k. 1.8.1984

IN MEMORIAM

**Majuri
Ollila
Lauri Taneli**
s 3.8.1912
k 13.8.1977
Kad N:o 239
10.mek
(tieto 5/84)

**Yliluutnantti
Saastamoinen
Eino Pentti**
s 27. 5.1921
k 4.12.1982
Kad N:o 2133
25.kurssi
(tieto 8/84)

**Majuri
Kortelainen
Jouko Martti Sakari**
s 12.8.1917
k 18.1.1983
Kad N:o 2050
25.kurssi
(tieto 8/84)

**Everstiluutnantti
Rantasaari
Reino Antero**
s 17.7.1910
k 12.4.1984
Kad N:o 1079
16. kurssi

**Everstiluutnantti
Perkko
Vilppu Jouko**
s 20.10.1918
k 23. 4.1984
Kad N:o 2295
26.kurssi

**Everstiluutnantti
Tiitola
Matti Jouko**
s 24.2.1909
k 27.4.1984
Kad N:o 966
15.kurssi

**Eversti
Kankaanpää
Lauri Kalervo**
s 15.3.1921
k 1.5.1984
Kad N:o 2450
26.kurssi

**Everstiluutnantti
Kouri
Lauri Heikki Matias**
s 25.9.1919
k 4.5.1984
Kad N:o 2053
25.kurssi

**Eversti
Larkas
Helge Nestor Olavi**
s 30.9.1913
s 6.5.1984
Kad N:o 1375
19.kurssi

**Yliluutnantti
Backberg
Seppo Aatto Ilari**
s 24.3.1921
k 16.5.1984
Kad N:o 2369
26.kurssi

**Kapteeniluutnantti
Ollila
Martti Kustaa**
s 27.6.1927
k 22.5.1984
Kad N:o 542
22.mek

**Everstiluutnantti
Valla
Uuno Arvid**
s 31.8.1899
k 24.5.1984
Kad N:o 158
3.kurssi

**Yliluutnantti
Siren
Olli Juhani**
s 28.3.1954
k 12.6.1984
Kad N:o 6484
64.kurssi

**Kapteeni
Kokko
Seppo Antero**
s 30.7.1938
k 23.6.1984
Kad N:o 4170
47.kurssi

**Kapteeni
Åkerblom
Leopold Nikolai Vilhelm**
s 6.10.1907
k 13. 7.1984
Kad N:o 908
14.kurssi

**Yliluutnantti
Wirkberg
Karl Helge**
s 4.5.1920
k 13.7.1984
Kad N:o 2927
27.kurssi

**Everstiluutnantti
Koivu
Reijo Konstant**
s 7.12.1929
k 29. 7.1984
Kad N:o 552
25.mek

**Everstiluutnantti
Lepistö
Tuomas Johannes**
s 9.5.1918
k 30.7.1984
Kad N:o 2499
26.kurssi

**Majuri
Lahti
Ossi Urho**
s 16.12.1931
k 6. 8.1984
Kad N:o 3602
41.kurssi

**Eversti
Liikkanen
Simo Tapio**
s 22.5.1908
k 6.8.1984
Kad N:o 952
15.kurssi

**Komentajakapteeni
Rapola
Erkki Kustavi**
s 19.1.1927
k 8.8.1984
Kad N:o 530
22.mek

**Everstiluutnantti
Ekberg
Toivo Evert**
s 25.11.1902
k 11. 8.1984
Kad N:o 363
6.kurssi

**SIMON-
KYLÄN** **- VALINTA
ERKKI GLAD**

Simonkallio puh. 90-832054

**KAASILAN
VALINTA KY
AIMO LAASONEN**

OUTOKUMPU Puh. 973-5937

- EDULLINEN JA MONIPUOLINEN LÄHIKAUPPA
OUTOKUMMUSSA -

**- MARKET
ISOMÖTTÖNEN KY**

Ouluntie 5
93600 KUUSAMO
Puh. 989-2071

Ilomantsin Leipomo Ky

Kahvio ja konditoriamyymälä
"POIKKEEHAN OHIKULUKIASSAS"

82900 Ilomantsi
Puh. 974-21 273

- REKOLAN VALINTA

Hyvän lihan kauppa

Om. **SEPPÖ HOVIARO**

Puh. 90-8749019
Laurintie 145, 01400 Vantaa 40

Jussilan Leipomo

Takojuankatu 6
33540 Tampere 54
Puh. 931-550 180

**Oy Pietarsaaren Kuorma-autoliikenne
Jakobstads Lastbilstrafik Ab**

Pohjanlahdentie 55
68600 PIETARSAARI
puh. 967-31 265

PALVILIHA

45610 KORJA
Puh. 951-821 115

Linja-autoliikenne

Oy Hj. HOLMSTRÖM AB

Mariankatu 22, Loviisa
Puh. 915-52 511

SUOMI-ARPA

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö

ONNI VILKAS OY

Puistotie 22
48100 KOTKA 10
Puh. 952-14 020

Kontiotuote Oy

93100 Pudasjärvi puh. 988-22 700

PIMATIC OY

- PNEUMATIikka -
Huittinen
Puh. 932-66721

**Asianajotoimisto
Risto Kärjä**

Sibeliuksenkatu 23 C 27 Järvenpää
Puh. 90-2911 922

Oy Multor Ab

KIRJA JA OFFSETPAINO

Lönnotinkatu 32 A, 00180 Helsinki 18, puh. 640654

**INSINÖÖRITOIMISTO
Erkki Kailio Ky**

Salpausselänkatu 32, 45100 Kouvola 10.
Puh. 951-13895

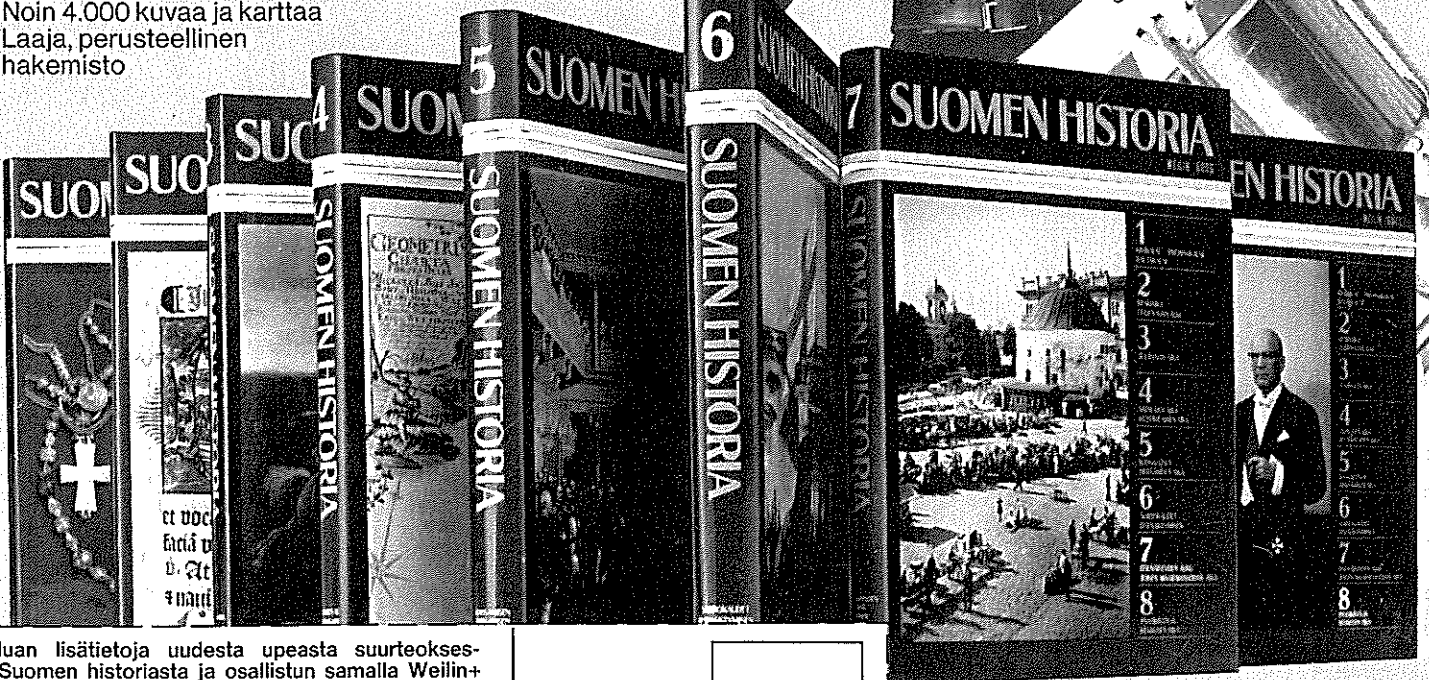

SUOMEN HISTORIA 1-8

Mahtava suurteos Suomen kansan vaiheista.

Uusi, ainutlaatuinen suurteos maamme historiasta. Suomalaisen huippuasiantuntijoiden tekemä luotettava, korkeatasoinen teossarja. Kaikki maamme historiaan olennaisesti liittyvä tieto ensimmäistä kertaa näin perusteellisesti, selkeästi ja värikkäästi esitettynä.

- Kahdeksan monipuolista osaa
- Elävä ja innostava teksti
- Yli 3.000 mielenkiintoista sivua
- Noin 4.000 kuvaa ja karttaa
- Laaja, perusteellinen hakemisto

Haluan lisätietoja uudesta upeasta suurteoksesta Suomen historiasta ja osallistun samalla Weilin+Göösin järjestämään Rahakirjakilpailuun, jossa voin voittaa 30.000 mk puhtaana käteen. Arvonta suoritetaan 9.1.1985 ja voittajalle ilmoitetaan kirjeitse.

Nimi _____

Ammatti _____

Osoite _____

Puh. työhön _____ kotiin _____

Postita tämä kortti viipymättä. Voit voittaa 30.000 markkaa puhtaana käteen!

KY

W+G
maksaa
postimaksun

Vastauslähetyks
Espoo 20/10 Lupa 70

AMER YHTYMA
WEILIN+GÖÖSIN SUURTEOS OY

Ahertajantie 5
02100 Espoo

1. osa Kivikausi, pronssikausi, rautakausi
2. osa Keskiaika, uuden ajan alku
3. osa Suurvalta-aika
4. osa Vapauden aika, kustavilainen aika
5. osa Kansallisen heräämisen aika
6. osa Sortokaudet, itsenäistyminen
7. osa Itsenäisyyden alku, toisen maailmansodan aika
8. osa Paasikiven ja Kekkonen aika

Weilin+Göösin suurteoksia myyvät valtuutetut kirjaedustajat ja kirjakaupat.

WEILIN+GÖÖS